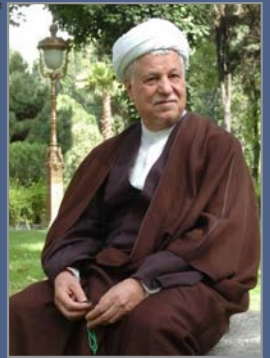

آیت‌الله هاشمی شجاعت نقد عملکرد خود را داشت

میزگردی با حضور پیشگسوتان فعالیت‌های عمرانی؛
آقایان مهندس: ملکپانی‌فرد، خوانساری،
دادمان، عطار دیان، مصطفی‌زاده

۱۲

در اولین نشست چاره‌اندیشی با میزبانی سندیکا توافق شد تشکیل کمیته مشترک بخش خصوصی با دولت و مجلس

مسعود خوانساری؛

پیشنهاداتی
برای همکاری مدیریت شهری
و بخش خصوصی

۶۲

میزگرد؛

تخصیص نابهینه منابع
ریشه اصلی
فساد اقتصادی

۲۰

مهندس ناصر معدلی؛

نقش
بخش خصوصی
در توسعه پایدار

۲۵

- حروفچینی، امور بازرگانی و اشتراک: فریبا پورآقا
- خبرنگار: آرزو نوری
- عکس و صفحه‌آرایی: داود خانی
- مسئول تبلیغات و آگهی: سید مهدی برفی
- لیتوگرافی و چاپ: پیمان نواندیش (۸۸۸۲۸۷۳۴)

- صاحب امتیاز: سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران
- مدیرمسئول: مهندس جواد خوانساری
- شورای سیاست‌گذاری:
- مهندس متوجه‌ر ملکبانی فرد (نماینده هیأت مدیره)
- مهندس جواد خوانساری (مدیرمسئول)
- مهندس بهمن دادمان (رئیس هیأت مدیره)
- دکتر ایرج گلابتونچی (دبیر سندیکا)
- مهندس محمود مصطفی‌زاده (سردبیر)
- رئیس کمیسیون انتشارات: مهندس علی ورزنده
- سردبیر: مهندس محمود مصطفی‌زاده
- کمیسیون انتشارات و تحریریه:
- مهندس علی ورزنده (رئیس کمیسیون انتشارات)
- مهندس محمدعلی پور شیرازی (کمیسیون عضویت و پیگیری)
- مهندس سیامک مسعودی (کمیسیون قوانین و مقررات)
- مهندس علاءالدین سادات باریکانی
- مهندس پرهام سیدین

فهرست مطالب

آئین‌نامه صرفه‌جویی مصرف انرژی ابلاغ شد - مقاله	۴۳	رویکرد واقع‌بینانه در برابر اعتراضات «دی‌ماه» - سرمقاله	۱۰
تولد سندیکا قبل از وزارت کار - مصاحبه	۴۴	آیتا... هاشمی شجاعت نقد عملکرد خود را داشت - میزگرد	۱۲
قانون تامین اجتماعی و بخشنامه‌های حوزه پیمانکاری - کارگاه آموزشی	۴۷	تشکیل کمیته سه‌جانبه میان بخش خصوصی، دولت و مجلس - همایش	۱۷
مکاتبات سندیکا - نامه‌ها	۵۱	نقش بخش خصوصی در توسعه پایدار - سخنرانی در همایش	۲۵
مرثیه‌ای برای آلودگی هوا - پاگرد	۵۸	ریشه اصلی فساد کجاست؟ - میزگرد	۳۰
عقبگرد فضای کسب‌وکار در تابستان ۹۶ - مقاله	۶۰	نگاهی به وضعیت اقتصاد ایران - مصاحبه	۳۶
پیشنهاداتی برای همکاری مدیریت شهری و بخش خصوصی - سخنرانی	۶۲	ساخت بیغوله را تمام کنیم - سخنرانی	۳۹
		نقش بیمه و گارانتی در ساختمان - مقاله	۴۰

نوشته‌های نویسندگان، لزوماً نظرات نشریه نیست. نقل مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است.

کمیسیون انتشارات در رد یا قبول مقالات ارسالی مختار است و در ویرایش علمی، ادبی و خلاصه‌سازی آن مجاز است. در ضمن مقالات ارسالی عودت داده نمی‌شود

رویکرد واقع بینانه در برابر اعتراضات «دی ماه»

سرمقاله

پیام آبادگران
دی ماه ۱۳۹۶
شماره ۳۶۲

متخصص در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی نیز به مشارکت طلبیده شوند.

۲- برآمدن شعارهای سیاسی خارج از مرزهای نظام و قانون گرچه امری مذموم است اما نباید موجب آن شود که اصل اعتراض به حاشیه برود و حاشیه‌های آن مثل سوگیری شعارها و یا برخی اقدامات نادرست معترضان محل توجه اصلی قرار گیرد. نه تنها اعتراضات مردمی و خیابانی، بلکه شاخص‌های کلان اقتصاد نشان می‌دهد که کشور از نظر رشد اقتصادی هنوز در وضعیت مطلوب قرار نگرفته است. تعطیلی کارگاه‌های عمرانی و بیکاری بخش قابل توجهی از نیروی کار به خصوص جوانان آثار کاهش تورم را از سفرهای مردم زوده است. کنترل تورم یک دستاورد بزرگ است اما باید توجه داشت که چنین اعتراضاتی حتی در دوران تورم‌های سنگین کشور نیز کم سابقه است. از این جنبه باید به سهم رکود و تبعات آن در اعتراضات اخیر توجه ویژه‌ای داشت. این رکود معلول عوامل روانی و واقعی مشخصی است. از جمله عوامل روانی، حملات بی‌وقفه و پایان ناپذیر مخالفان دولت به همه دستاوردها و عملکردهای دولت توسعه‌گرا و پمپاژ جو بدبینی و فضای یأس است. مخالفان دولت در هجمه به دولت چنان پیش رفته‌اند که فشارهای خارجی و کارشکنی‌های ترامپ در توافق برجام را توفیقی برای خویش تصور می‌کنند. حال آنکه دود این هجمه‌ها و ناامید کردن سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی در نهایت به چشم همه مردم به خصوص دهک‌های پایین دست می‌رود و آنان را وادار به پیوستن به جنبش‌هایی

مرتبط مورد بررسی دقیق قرار گیرد. در این مجال بر چند نکته تاکید داریم که به نظر می‌آید زیربنای هرگونه تحلیلی درباره چرایی شکل‌گیری اعتراضات و پاسخ به سوال «چه باید کرد؟» است.

۱- اعتراضات در دی ماه شکل جمعی و فراگیری به خود گرفت اما وسعت آن نشان می‌دهد نباید از ریشه‌های اصلی آن غافل ماند و بازه زمانی ناراضی‌ها را محدود به دی ماه و یا حتی ماه‌های اخیر کرد. اگر از دریچه علوم اجتماعی که منطقی‌ترین و علمی‌ترین متد و روش بررسی تحركات اجتماعی را تبیین می‌کند به این ماجرا بنگریم با این واقعیت مواجه هستیم که سرایت یک جریان اعتراضی به تعداد زیادی از شهرهای کوچک که قواعد و هنجارهای سنتی در آنها حاکم است، نشانگر وجود یک مسئله مهم زیر پوست جامعه است. همانطور که طرح صحیح مسئله خود به حل نیمی از مسئله کمک می‌کند، شناسایی و درک آن چه در زیر پوست جامعه می‌گذرد از اهمیت بالایی برخوردار است. با مرور خبرها و وقایع دو سه سال اخیر درمی‌یابیم که اعتراض کارگران به عدم دریافت حقوق خود یا بیکاری و تعطیلی کارگاه‌ها و کارخانه‌ها، سهم بزرگی در تجمعات کوچک و بزرگ در سراسر کشور داشته است. همبستگی این تجمعات و تحركات با دوران حاکمیت رکود بر صنعت و کسب و کار کشور فشارهای مضاعف معیشتی بر اقشار مختلف و به خصوص طبقات پایین دست را نشان می‌دهد. این پیشینه اعتراضات، ایجاب می‌کند در بررسی این پدیده، کارشناسان

اعتراض‌های مردمی در نیمه اول دی ماه که از مشهد آغاز و به نقاط دیگر کشور به خصوص شهرهای کوچک سرایت کرد، اذهان عمومی، محافل رسانه‌ای و مجامع علمی را متوجه خود ساخت. ریشه اصلی این اعتراضات و فضای حاکم بر آن متفاوت از ناراضی‌هایی بود که در دهه اخیر شاهد بروز کردن بودیم. شعارها و خواسته‌های اولیه معترضان نه تنها از جنس سیاست نبود بلکه نفی‌کننده عملکرد دو جناح اصلی سیاسی کشور بود. به طوری که به سرعت دچار افراط در عبور از مرزهای قانونی و متعارف جامعه شد و امکان هرگونه رهبری سیاسی را از خود سلب کرد. حسب خبرهای تایید شده نطفه اصلی اعتراض براساس یک رویکرد اقتصادی شکل گرفت و قدم‌های اولیه را افشار زیان‌دیده از موسسات مالی غیرمجاز برداشتند اما به سرعت بخشی از مردم ناراضی و تحت فشار گرانی به این حرکت پیوستند.

از آنجایی که شبکه‌های رسانه‌ای و اجتماعی بومی یا قانونی در میان مردم فراگیر نیستند، این اعتراضات تحت تاثیر جریان‌های سیاسی و رسانه‌ای خارج از عرف جامعه قرار گرفت. علاوه بر این به دلیل محدودیت‌های مسیر قانونی برای احقاق حقوق مردم زیان‌دیده یا اعلام ناراضی‌ها نسبت به عملکردها یا روندهای موجود مثل فسادها و اختلاس‌ها و... هرگونه تجمع و تحرک در مظان فعالیت خارج از قانون قرار گرفته و همین امر فرصتی را برای سوءاستفاده‌کنندگان فراهم می‌کند. اهمیت و وسعت اعتراضات اخیر ایجاب می‌کند که این موضوع از سوی نهادهای

می‌کند که ممکن است اهداف و شعار آن با خواست‌های واقعی‌شان متفاوت باشد اما آنرا راهی برای نشان دادن وضعیت اسفبار خود ببینند. از سوی دیگر مهمترین شاخصی که تداوم رکود را نشان می‌دهد وضعیت ناگوار اشتغال است. بسیاری از دولت‌مردان در اظهارات خود بیکاری را بلیه‌ای بزرگ برای جامعه و خانواده‌ها دانسته و بر آثار زیانبار آن تاکید کرده‌اند. اما این اظهارات برای جامعه کافی نیست بلکه آنها انتظار دارند که دولت عزم جدی و حقیقی خود را برای مبارزه با رکود نشان دهد. ابراز همدلی در این باب گرچه نشان‌دهنده تشخیص درست مسئله است اما در عمل تأثیری بر اوضاع مردم ندارد.

علاوه بر این جامعه در قبال یک هجمه روانی دیگری قرار دارد و آن مسئله‌ای به نام فساد اقتصادی است که از فضا روند رو به رشد آن در یک دهه اخیر همه رکوردها را شکسته و روح و روان جامعه گرفتار رکود و بیکاری را مخدوش ساخته است. متاسفانه قریب به اتفاق این فسادها و اختلاس‌ها در آن بخشی از اقتصاد کشور رخ داده که یا دولتی است یا خصولتی. اگر به دنبال راه منطقی برای خروج جامعه از این وضعیت هستیم، مسیر درست مبارزه با علت‌هاست نه معلول‌ها. تا زمانی که اقتصاد دست بخش دولتی‌ها و خصولتی‌ها باشد، فساد و اختلاس خروجی آن خواهد بود. ضعف و خمودگی بورکراسی نظارت بر تصمیم‌ها و رفتارهای اقتصادی این دو بخش افزایش فسادهای اقتصادی را نوید می‌دهد.

۳- مسئله بعدی که علاوه بر پیشینه و اصل موضوع اهمیت دارد، خروجی و نتیجه‌گیری از این اعتراضات و به عبارتی درس و عبرت‌های این رویداد است. همه بررسی‌های کارشناسی باید در خدمت استخراج یک نتیجه واقع‌بینانه قرار گیرد. اگر مقدمات به درستی مطرح و بررسی شود و ابزارهای سنجش به دقت تعریف شوند، راه حل یا راهکار با مطالبات مردم همسنگ خواهد بود. برای رسیدن به راهکار باید به پرسش‌هایی در این زمینه پاسخ گفت. از جمله پرسش‌ها این است:

۱ - مطالبه اصلی و محوری معترضان چیست؟ ۲ - چرا این بار شهرهای کوچک و پیرامون بر شهرهای مرکزپیشی گرفتند؟ ۳ - راهکارهای کوتاه‌مدت و بلندمدت در برابر مطالبات معترضان و سایر مردم کدام است؟

البته سوالات دیگری نیز می‌توان طرح کرد، اما به نظر می‌رسد پرسش‌های فوق کلیدی‌اند. چرا که پاسخ به آنها نشان می‌دهد نقشه راه دولت و سایر نهادهای حاکمیت چگونه باید باشد. اگر قائل باشیم که این حرکت را یک جریان سیاسی خارج از کشور با هدف سیاسی و براندازی نظام شکل داده به یک نتیجه و راهکار خواهیم رسید اما اگر معتقد باشیم که اصل حرکت ناشی از فشارهای گرانی، فسادهای اقتصادی و بیکاری جوانان بوده - که البته در بین راه مورد طمع برخی جریان‌های سیاسی و رسانه‌ای قرار گرفته است - به راه حل دیگری خواهیم رسید. یا اگر معتقد باشیم این حرکات خلق الساعه رخ داده، ممکن است علت آنرا به قدرت سازماندهی جریان پشت پرده مرتبط کنیم. نگاه واقع‌بینانه می‌گوید اعتراضات ریز و درشت سال‌های اخیر را نباید فراموش کرد بلکه باید ریشه‌ها و علت‌های آنرا به دقت تحلیل کرد. به عنوان یک نهاد مدنی و سندیکایی که در عرصه عمرانی کشور فعالیت داریم معتقدیم که بیکاری و تنگنای معیشت کلیدواژه‌هایی هستند که می‌توانند علت این اعتراضات را تبیین کنند. به عنوان مثال بر اساس آمارهایی که بانک مرکزی منتشر کرده برخی از مناطقی که شدت درگیری و اعتراض بیشتری داشته‌اند مانند نقاطی در استان خوزستان، ایلام و لرستان از بالاترین میزان بیکاری برخوردارند. همین‌طور باید توجه کرد در مناطق روستایی و پیرامونی مسائل معیشتی محرک قوی محسوب می‌شوند، چرا که آثار زیانبار رکود اقتصادی بیش از همه دهک‌های پایین را نشانه گرفته است. اگر این واقعیت‌ها به درستی واکاوی شوند راهکارهای برون‌رفت از این وضعیت نه دیدگاه امنیتی است نه سیاسی و تبلیغاتی. بلکه تا زمانی که اشتغال چالش اصلی خانواده‌ها و جامعه است دستاوردهایی مثل کنترل و کاهش تورم اثر امید بخش کوتاه مدتی بر جامعه خواهد داشت و اکنون آن زمان با پایان دولت اول تدبیر و امید خاتمه یافته است. اثبات این مسئله دشوار نیست که اقتصاد بخش دولتی و خصولتی به دلیل ضعف در بهره‌وری و ناکارآمدی در تولید و هزینه، قیمت تولید شغل را به شدت بالا برده است به طوری که با چشم‌انداز موجود نمی‌توان

به ایجاد شغل در حد نیاز از سوی این بخش امیدوار بود. برخلاف این دو بخش، بخش خصوصی از مزیت‌های نسبی و استعداد بالاتری برای تولید اشتغال در کوتاه‌مدت و بلندمدت برخوردار است و به سهولت قادر است در رقابت با دولتی‌ها و خصولتی‌ها اشتغال‌آفرینی و بهره‌وری بهتری داشته باشد. بنابراین هرگونه چاره‌اندیشی برای مشکلات جامعه و معترضان باید بر اساس توجه به مولفه‌ها باشد. به عنوان مثال سال‌هاست که دولت با معضل پروژه‌های نیمه‌تمام عمرانی دست به گریبان است. تکمیل این پروژه‌ها نقدینگی بالایی می‌خواهد که از عهده دولت خارج است با این همه بخش زیادی از اینها که می‌توانند در ترمیم حوزه اشتغال نقش به‌سزایی داشته باشند، رها شده‌اند و بخش خصوصی راه‌حل‌ها و پیشنهادها را منطقی و منطبق بر تجربه کشورهای در حال توسعه که دوره‌ای با این پدیده مواجه بوده‌اند به دولت ارائه کرده است اما به نتیجه نرسیده است. اگر برای این پروژه‌های نیمه‌تمام بر اساس پیشنهادات کارشناسی بخش خصوصی تصمیم مناسبی اتخاذ شود هم آبادانی کشور رونق می‌گیرد و هم نشاط و شادابی جامعه از قبل ایجاد شغل و کاهش فشارهای معیشتی حاصل خواهد شد. از نظر این سندیکا مهمترین معضل و مشکل مردم به خصوص در مناطق شهری کوچک مسئله شغل است. هشدارهای لازم درباره تبعات بیکاری مردم به خصوص جوانان و در مناسبت‌های مختلف از جمله در دیدار با مقامات ارشد دولت و یا در قالب رسانه‌ای از سوی نمایندگان این سندیکا و قطعاً از سوی کارشناسان اقتصادی و اجتماعی داده شده است اما به نظر می‌رسد به اندازه کافی و لازم جدی نگرفته نشده است و یا اینکه راهکارها به حد نیاز موثر و کارآمد نبوده است. باز هم در این مجال تاکید داریم اگر عزم بر این قرار گیرد که راه حل کوتاه‌مدت و ضربتی برای کاهش نارضایتی‌ها تعیین شود آن راه حل چیزی جز ایجاد شغل نیست و راهکارهای بلندمدت نیز منوط به توسعه اقتصادی و بسترسازی برای سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی و عمرانی با حضور قدرتمند بخش خصوصی است. تاسی به چنین سیاست‌هایی است که بار دیگر امید و شادابی را به جامعه باز خواهد گرداند.

آیت الله هاشمی شجاعت نقد عملکرد خود را داشت

میزگرد پیشکسوتان و فعالان عمرانی
درباره مدیریت دوران سازندگی

پیام آبادگران
دی ماه ۱۳۹۶
شماره ۳۶۲

مهندس مصطفی زاده

آینده نگری آقای هاشمی در قبال دانش و کسب علم بی نظیر بود. در شرایطی که بخش عمده‌ای از نیروی انسانی متخصص کشور یا در خارج بودند و یا در طول جنگ شهید شده بودند؛ یکی از کارهای ایشان تربیت نیروی انسانی کارآمد و مدیران اجرایی با دید باز بود. بخاطر همین فراست و رویکردش بود که در امر آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها سرمایه‌گذاری خوبی در آن دوران صورت گرفت.

مهندس خوانساری

زمانی که به دیدار ایشان می‌رفتیم به دقت احوال ما و شرح کار را می‌پرسید. من معتقدم دوران ریاست جمهوری ایشان درخشان‌ترین دوران بخش خصوصی بود به نحوی که بخش خصوصی توانست سدها، پالایشگاه، نیروگاه، کارخانه و... را که تا قبل از آن توسط خارجی‌ها ساخته می‌شد، بسازد.

مهندس عطاردیان

آقای هاشمی به شدت پیگیر مسائل بود و در اولین دیدار به ما توصیه کرد که اگر در کشور مانده‌اید باید بدانید که برای بقای خودتان مبارزه کنید. بخاطر دارم ایشان گفتند: «چون نیرویی که دارد بالا می‌آید ناآشنا است و این ناآشنایی به شما لطمه می‌زند. اگر از کشور نمی‌روید و می‌مانید باید برای بقای خود تلاش کنید و همه را آگاه نمایید» که البته ما فعالان هم خصوصی و عمرانی هم به توصیه ایشان عمل کردیم.

مهندس دادمان

درست است که بعد از هر خرابی، نیاز به بازسازی وجود دارد. اما با توجه به مدیریت منابع انسانی و مالی و میزان تکیه بر نیروهای داخلی از شدت و ضعف برخوردار است. بنابراین سازندگی و بازسازی ممکن بود اتفاق بیفتد اما نه در این ظرفیت گسترده و با آن مدیریت فکورانه. چون ما سازندگی با چاشنی پوپولیستی را هم تجربه کرده‌ایم. بنابراین می‌توانیم این دو مدل را با هم مقایسه کنیم.

مهندس ملک‌یانی فرد

در سال ۹۲ وقتی آقای هاشمی را ناراحت دیدم یاد این شعر سعدی افتادم که: «مرد خردمند هنر پیشه را عمر دو بایست در این روزگار تا به یکی تجربه آموختن با دگری تجربه بستن به کار» وقتی ایشان صحبت می‌کرد و از بعضی اقداماتی که در زمان خود با نیت دیگری شروع شده ولی به بیراهه رفته بود، یاد می‌کرد. بنده یاد حرف سعدی افتادم و اینکه اگر آقای هاشمی این بار نیت انجام کاری را داشت حتما با احتیاط بیشتری رفتار می‌کرد.

ایران آنلاین: آیت‌الله هاشمی در دوران پس از جنگ گفتمان سازندگی و فعالیت‌های عمرانی را بر دولت حاکم کرد. دوران سازندگی که سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۵ را دربر می‌گیرد، موجب رونق فعالیت‌های عمرانی و ترمیم زیرساخت‌های کشور شد.

برای درک اهمیت این دوران و کارنامه آیت‌الله هاشمی در حوزه سازندگی، نشریه «شاهد یاران» که شماره دی ماه خود را به طور کامل به پژوهش درباره سرگذشت آیت‌الله هاشمی اختصاص داده است با شماری از فعالان و پیشکسوتان حوزه سازندگی و عمرانی که عضو هیات مدیره سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران هستند گفت و گو کرده است. اعضای هیات مدیره این سندیکا به عنوان قدیمی‌ترین و مهمترین تشکل صنفی در این حوزه نکات و ناگفته‌های جالبی از رویکرد آیت‌الله هاشمی نسبت به بخش خصوصی و فعالیت عمرانی ذکر کرده‌اند. مهندس منوچهر ملکبانی فرد، مهندس جواد خوانساری، مهندس بهمن دادمان، مهندس محمد عطاردیان و مهندس محمود مصطفی‌زاده هر کدام گوشه‌ای از جایگاه فعالیت‌های عمرانی و سازندگی را در روکرد و گفتمان آیت‌الله هاشمی تشریح کرده‌اند که در ادامه می‌آید:

مهندس عطاردیان:

به ما گفت بمانید و فعالیت کنید

بنده از ۱۳۳۹ در حوزه عمرانی فعال هستم. در سال ۱۳۵۷ عضو هیات مدیره سندیکا شدم، زمانی که آقای هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شد، همان موقع هیات مدیره سندیکا به دیدار ایشان رفتند. در آن دیدار گفتیم: «خیلی به ما ظلم می‌شود، ما تحت فشار هستیم و به ما طاغوتی و استثمارگر می‌گویند. تکلیف ما را مشخص کنید، سندیکای ما جزو بخش خصوصی است. بمانیم و کار کنیم یا از مملکت برویم؟» چند تن از دوستان عضو هیات مدیره سندیکا صحبت کردند. آقای رفسنجانی در پاسخ گفت: «اصلاً این مسائل مطرح نیست.

شما نیروهای ارزشمند کشور هستید و باید دست و پای شما را ببوسیم که مملکت را بسازید» این موضوع زمانی بود که هنوز جنگ شروع نشده بود و تاکید کرد نظرامام و سیاست کشور هم این است که شما بمانید و فعالیت کنید.

البته مدتی بعد جنگ شروع شد. با شروع جنگ به خاطر محدودیت‌های ناشی از آن شرایط به کلی تغییر کرد. البته فعالیت‌های عمرانی جز در مناطق جنگی متوقف نشد. پروژه‌های بزرگی در دوران جنگ انجام شد از جمله راه آهن بافق - بندرعباس که در سال ۱۳۶۰ به بهره‌برداری رسید. ما در انجام پروژه‌ها شرکت می‌کردیم و ایشان هم بازدید می‌کرد. آقای هاشمی به شدت پیگیر مسائل بود و در اولین دیدار به ما توصیه کرد که اگر در کشور مانده‌اید باید بدانید که برای بقای خودتان مبارزه کنید. بخاطر دارم ایشان گفتند: «چون نیرویی که دارد بالا می‌آید نا آشنا است و این ناآشنایی به شما لطمه می‌زند. اگر از کشور نمی‌روید و می‌مانید باید برای بقای خود تلاش کنید و همه را آگاه نمایید» که البته ما فعالان بخش خصوصی و عمرانی هم به توصیه ایشان عمل کردیم.

موانعی که روبروی آقای هاشمی بود خیلی بزرگ بودند. اینکه گفتیم کار ما سخت است، همان حرفی بود که ایشان به ما زد. گفتیم کار ما سخت است و ایشان هم به شوخی به ما گفتند کار خود را رها کنید و دنبال کار آبرومند بروید. به هر حال بعضی‌ها دنبال کار دلالی رفتند و برخی مهاجرت کردند.

صحبت‌هایی اخیراً از قول آقای هاشمی در سایت‌ها خواندم که واقعا برای من جالب بود و آن صحبت این بود که «من رفتم پیش آیت‌الله بهشتی و گفتم چگونه تحمل می‌کنید این همه مظلومیت را، او گفت برادر نگران نباش آسیاب به نوبت! و من حالا این حرف را می‌فهمم و حالا مانند سنگ زیرین آسیاب هستم.» باید دقت کرد وی فرد کوچکی نبود و نقش زیادی در انقلاب و بعد از انقلاب داشت.

مهندس ملکبانی فرد:

شان متخصصان را

به صورت ملموس حفظ می‌کرد

پس از آنکه آیت‌الله هاشمی به ریاست جمهوری رسیدند، سندیکای شرکت‌های ساختمانی به اتفاق جامعه مهندسان مشاور درخواست وقت ملاقات با ایشان کردند تا آمادگی خود را برای حضور در فعالیت‌های سازندگی اعلام کنند. نکته اصلی بحث ما این بود: «همانطور که سرباز خارجی برای دفاع از وطن نیامد، برای سازندگی هم باید از نیروی داخلی بهره ببرید و اجازه دهید اگر در این باره به لحاظ علمی و فناوری عقب ماندگی نسبت به رقبای خارجی دارند، خودشان از طریق تعامل و مشارکت با متخصصان خارجی این نقیصه را جبران کنند.» در واقع خواستیم تاکید کنیم که کلید طرح‌های عمرانی و سازندگی را در دست شرکت‌های خارجی قرار ندهید. ایشان مطلب را به خوبی درک کرد و فی‌البداهه پاسخ دادند: «آری! بهای در اختیار قرار گرفتن دانش خارجی پول است که می‌دهیم، نه کلید مملکت» یعنی اختیار تصمیم‌گیری را به شرکت خارجی واگذار نمی‌کنیم. از نظر من که آن موقع جوان تر بودم تفکر ایشان بسیار مترقی بود.

هر نوع قضاوت درباره انسان باید با در نظر گرفتن زمان و شرایط باشد. در سال ۱۳۹۲ در خدمت ایشان بودیم که گفت: «بعد از جنگ، کل موجودی کشور حدود یک میلیارد دلار بود و من آمدم در نماز جمعه خطبه‌ای را خواندم و گفتم ما جنگ طلب نیستیم و اهل تعامل هستیم که بلافاصله بعد از خطبه، اولین کشوری که با ما تماس گرفت آلمان بود و برای سرمایه‌گذاری اعلام آمادگی کردند.» بنابراین شرایط دشواری در آن دوران داشتیم. این هم از شانس جامعه بود که ایشان که عاشق انقلاب و ایران بود عهده‌دار مسئولیت اجرایی کشور شد. در میان مشکلات بزرگی که ما در آن مقطع داشتیم می‌توانم بگویم اولین مشکل کشور بزرگ شدن دولت بود. بزرگ شدن دولت در زمان جنگ، برای جوابگویی به نیازهای

مردم و تامین امنیت مرزهای کشور لازم بود. تا آنجا که دولت حتی تامین معیشت و خوراک مردم را برعهده گرفت. یعنی دولت به طور اتوماتیک تبدیل به پدر ملت شد و این بزرگ شدن و دولت‌سالاری، در طول ۸ سال چنان نهادینه شد که هنوز هم آسیب آن را می‌بینیم و بعد از آن دولت هرگز نتوانست خود را کوچک کند و حتی با برخی تصمیمات دولت‌هایی مانند نهم و دهم بزرگتر هم شد. در آن شرایط که پول نبود، دولت‌سالاری رایج و جایگاهی برای بخش خصوصی باقی نگذاشته بود، اما وقتی آیت‌الله هاشمی آمد و سکان اجرایی کشور را به دست گرفت، شرایط خیلی تغییر کرد هر چند که به حد مطلوب شاید نرسید. برای تکمیل بحتم اجازه می‌خواهم به اصل ۱۴۷ قانون اساسی اشاره کنم که می‌گوید: «دولت موظف است، در زمان صلح از افراد و تجهیزات فنی ارتش در کارهای امدادی، آموزشی، تولیدی و جهاد سازندگی، با رعایت کامل موازین عدل اسلامی استفاده کند در حدی که به آمادگی رزمی آسیبی وارد نیاید» باید دید چرا آن موقع نوشته‌اند با رعایت موازین عدل اسلامی، چون پیش‌بینی می‌شد اگر ارتش که اسلحه دارد به میدان سازندگی بیایند ممکن است رعایت حال کسانی که از قبل آنجا بوده‌اند را نکند. ولی خود آقای هاشمی در سال ۹۲ که خدمت ایشان بودیم، گفت: «من فکر کردم اسلحه را از دست آقایان بگیرم و به جایش آنها را وارد کار سازندگی کنم اما نمی‌دانستم این طوری از مسیر خارج می‌شویم.» توجه داشته باشیم ما راجع به مردی صحبت می‌کنیم که گرچه سابقه مبارز سیاسی داشت، ولی تجربه اداره کشور به خصوص در شرایط بعد از جنگ را نداشت. به همین خاطر حتی ایشان حریف فرهنگ دولت‌سالاری نشد. به استناد آمار سازمان برنامه، در طول برنامه اول و دوم تعداد شرکت‌های دولتی دو برابر شد.

در سال ۹۲ وقتی آقای هاشمی این حرف‌ها را زد و او را ناراحت دیدم یاد این شعر سعدی افتادم که «مرد خردمند هنر پیشه را / عمر دو بایست در این روزگار / تا به یکی تجربه

آموختن / با دگری تجربه بستن به کار» وقتی ایشان صحبت می‌کرد و از بعضی اقداماتی که در زمان خود با نیت دیگری شروع شده ولی به بیراهه رفته بود، یاد می‌کرد، بنده یاد حرف سعدی افتادم و اینکه اگر آقای هاشمی این بار نیت انجام کاری را داشت حتماً با احتیاط بیشتری رفتار می‌کرد. من در ایشان هوش و استعداد زائدالوصف، علاقه وافر به انقلاب و ایران، علاقه بسیار به ساختن زیربنای کشور و احترام به متخصصان را به صورت ملموس مشاهده می‌کردم. خصوصیتی در ایشان بود که متخصصان را جذب می‌کرد و از همین رو قوی‌ترین کابینه‌ها مربوط به دوران او بود. وی شجاعت نقد برخی از عملکردهای خود را داشت.

مهندس خوانساری:

به دقت احوال ما و شرح کار فعالیت‌های عمرانی را می‌پرسید

حدود سال ۱۳۵۹ ما از آقای آیت‌الله منتظری وقت گرفتیم و طی ملاقات با ایشان در قم به بیان مشکلات خود پرداختیم که ایشان گفت تنها آدمی که در این باره اطلاعات کامل دارد آقای هاشمی رفسنجانی است. همان موقع وی به ایشان تلفن کرد و خواست به ما وقت ملاقات بدهد. ما خدمت ایشان در مجلس رسیدیم. در آن ملاقات ایشان مشاور حقوقی خود را به ما معرفی کرد؛ تا به مشکلات ما رسیدگی کند. در آن دوران ما مشکل زیادی داشتیم به خصوص اینکه وزارت بازرگانی واردات را ساماندهی کرده بود و در همان زمان میلگردهایی وارد شده بود که شکننده و غیرقابل استفاده بود و ما معترض بودیم که چرا بخش دولتی که دانش مهندسی ندارد این کار را انجام می‌دهد؛ مشاور حقوقی ایشان چند بار مرا به کمیسیون‌های مجلس برد و درخواست شد که خرید اجناس به بخش خصوصی واگذار شود. در این جهت انصافاً ایشان به ما خدمت کردند. خود آقای رفسنجانی هم به کارهای بخش خصوصی علاقه داشت. بچه‌های ایشان از جمله محسن هاشمی نیز برای به سامان رسیدن مترو زحمت زیادی کشیدند.

آیت‌الله هاشمی زمانی به ریاست جمهوری رسید که ما دوران سخت و پراز بحرانی را پشت سر گذاشته بودیم. بعد از انقلاب و استقرار حکومت جدید، برخی از نهادها دنبال مصادره اموال بخش خصوصی بودند که در نتیجه توان بخش خصوصی به سوی اضمحلال رفت. در این دوره فعالیت اغلب شرکت‌های بخش خصوصی متوقف و کارگران آن بیکار شده بودند. خیلی از بیمانکاران کار را رها کرده و از کشور رفته بودند. اما وقتی آقای هاشمی رئیس‌جمهور شد، بلافاصله سازندگی کشور را شعار خود قرار داد و برنامه توسعه را در دستور کار قرار داد. هنر ارزنده ایشان این بود که سعی کرد از بخش خصوصی استفاده کند، از ابتدای مدیریت ایشان ساخت پروژه‌های بزرگی آغاز شد از جمله شروع مجدد فولاد مبارکه که در سال ۱۳۶۸ فعال شد. من خودم یکی از واحدهای فولاد مبارکه یعنی نورد گرم را می‌ساختم و شاهد بودم ایشان چند بار به آنجا سرزدند و پیگیر ساخت این کارخانه بزرگ بودند. پیمانکاران پروژه‌های زیادی را در دوران ایشان ساختند و در دوران ریاست جمهوری ایشان، بنده به خاطر موقعیتی که در سندیکا داشتم در مسافرت‌های خارجی زیادی با ایشان و وزرای ایشان همراه بودم. آقای هاشمی دقت زیادی مخصوصاً در پروژه‌های مهم نشان می‌داد. به خاطر دارم ایشان زمان افتتاح کارخانه بزرگ گندله‌سازی چادرملو که در دل کویر بود، گفت: «خیلی از مسئولان مملکت به من ایراد گرفتند که این کارخانه با قیمت گرانی تمام می‌شود؛ اما من معتقدم هرچه در راستای توسعه کشور سرمایه‌گذاری کنیم، باعث آبادی، تولید و رونق می‌شود.» ایشان آن پروژه را افتتاح کرد که در سال‌های بعد توسعه یافت و امروز بیش از ۸ میلیون تن تولید دارد. در کنار آن نیز راه آهن و جاده آسفالت کشیده شده و روستاهای اطراف آن توسعه یافت.

چند پروژه را هم که ما ساخته بودیم. ایشان افتتاح کرد از جمله کارخانه لاستیک‌سازی کرمان که ۲۵ میلیون تن لاستیک در سال تولید می‌کرد، در زمان افتتاح آن به دقت

همه جزئیات را بررسی و پرس و جو می‌کردند. همسرایشان هم همراه ایشان بود و به مسائل علاقه نشان می‌داد. باید اذعان کنم ایشان نابغه‌ای بود که در دوران ریاست جمهوری خود کمبودهای دوره قبل را برطرف کرد و توانست به میزان زیادی اشتغال ایجاد کند. حتی می‌توانم بگویم در دوران ایشان هیچ نهاد دیگری وارد کارهایی که بخش خصوصی انجام می‌داد، نشد.

به نظر من دوران ریاست جمهوری وی، دوران شکوفایی برای بخش خصوصی کشور بود. این بخش ساماندهی شد و پروژه‌های بزرگی مانند پالایشگاه، نیروگاه‌ها و... ساخته شد. ما هم نیروگاهی در ایرانشهر ساختیم که آقای هاشمی برای افتتاح آن آمد و من دیدم که ایشان چگونه به همه جزئیات پروژه توجه کرد. حتی زمانی که به دیدار ایشان می‌رفتم به دقت احوال ما و شرح کار را می‌پرسید. من معتقدم دوران ریاست جمهوری ایشان درخشان‌ترین دوران بخش خصوصی بود به نحوی که بخش خصوصی توانست سدها، پالایشگاه، نیروگاه، کارخانه و... را که تا قبل از آن توسط خارجی‌ها ساخته می‌شد، بسازد.

مهندس دادمان: با اوج اشتیاق برای افتتاح پروژه‌ها می‌آمد

وقتی به دوره ۸ ساله ریاست جمهوری آیت‌الله هاشمی برمی‌گردیم چند نکته کلیدی توجه ما را جلب می‌کند. در دوره‌ای که ایشان گام‌های اولیه سازندگی بعد از دوران جنگ را به عنوان رئیس جمهور برداشت شرایط کاملا نامناسبی در وضعیت کلی کشور حاکم بود؛ وضعیت اقتصادی نامساعد، خزانه خالی، تأخیر در پرداخت بدهی‌های خارجی و... از جمله این شرایط نامساعد بود. چرا که جنگ منشأ مشکلاتی در حوزه اقتصادی و تولیدی شده بود و دولت خزانه قابل قبولی برای اداره کشور نداشت. در روابط خارجی هم با مشکلات زیادی مواجه بودیم و کشورهای زیادی علیه ما موضع منفی داشتند. اگر از این زاویه به وضعیت آن روز نگاه کنیم متوجه

می‌شویم اراده بسیار قوی لازم است تا کسی بتواند از موانع عبور کند و منابع لازم برای بازسازی و سازندگی کشور را تامین کند. متأسفانه در آن دوره شمار فارغ‌التحصیلان و متخصصان ما کم شده و عده‌ای از آنها شهید و عده‌ای هم مهاجرت کرده بودند. اگر همه اینها را جمع کنیم، متوجه می‌شویم که دوران درخشان سازندگی، ناشی از شخصیت منحصر به فرد ایشان بوده که از موانع و مشکلات گذر کرده و روح تازه‌ای بر کالبد جامعه تزریق کرد. ایشان یک وجه شخصیتی داشت که هم در زندگی قبل از انقلاب و هم در تفکرات بعد از انقلاب قابل رصد است. آن ویژگی در واقع علاقه و ارادتی است که به امیرکبیر به خاطر خدمات مؤثرش به مردم و کشور داشت و تحقق این امر را در زندگی شخصی ایشان به غیر از جنبه‌های مذهبی و مبارزاتی، می‌توان در ورود ایشان به امر

سازندگی تامین کند. اگر چه وضعیت امروز از آن دوران بدتر نیست ولی آن موقع علاوه بر مدیریت منابع، اراده‌ای وجود داشت که منابع را در خدمت سازندگی به کار گرفته بود. درست است که بعد از هر خرابی، نیاز به بازسازی وجود دارد. اما با توجه به مدیریت منابع انسانی و مالی و میزان تکیه بر نیروهای داخلی از شدت و ضعف برخوردار است. بنابراین سازندگی و بازسازی ممکن بود اتفاق بیفتد اما نه در این ظرفیت گسترده و با آن مدیریت فکورانه. چون ما سازندگی با چاشنی پوپولیستی را هم تجربه کرده‌ایم. بنابراین می‌توانیم این دو مدل را با هم مقایسه کنیم. ما دیده‌ایم دولتمردانی را که در برابر نظر کارشناس‌ها گفته‌اند: «بیخود کرده‌اند...» و نتیجه آن را هم دیده‌ایم. فراموش نمی‌کنم وقتی آقای هاشمی برای افتتاح پروژه‌های ما می‌آمد، با اوج اشتیاق می‌آمد. یکی از

ایده‌هایش که با ما در میان گذاشت این بود که در طول ساحل دریای خزر یک کریدور تعریف شود و در آن علاوه بر خطوط ریلی، آزادراه و بزرگراه، کانال قابل کشتیرانی هم ساخته شود تا از این طریق آب اضافی غرب مازندران را که اراضی به میزان کافی ندارد به اراضی شرق مازندران که حاصلخیز هستند ولی آب ندارند، منتقل کند. این یک ایده بزرگ و متعالی بود که فکر او را مشغول ساخته بود، می‌خواهم بگویم که ایشان استراتژی توسعه و بازسازی را توامان در ذهن داشت و در عین حال از مشی عوام‌فریبانه کاملاً پرهیز می‌کرد.

ساختمان‌سازی در دوران قبل از انقلاب دید که تناسب زیادی با فعالیت عمرانی، سازندگی و آبادانی دارد. در دوران پس از جنگ ایشان تحت تأثیر همین روحیه و علاقمندی، این مسئله را به خوبی درک کرد که موقع و موعد یک خیزش برای آبادانی کشور است و وقوع این اتفاق جز با داشتن ذهن روشن، آغوش باز به روی همه ظرفیت‌های کشور و اعتدال در همه امور ممکن نبود. خوشبختانه ایشان بخاطر داشتن این ویژگی‌ها توانست مسیری که نهایت آن رشد و توسعه کشور بود را در پیش بگیرد و با دست خالی منابع لازم را

در خصلت‌های فردی ایشان ویژگی‌های زیادی وجود دارد که از قضا در برداشتن موانع از پیش رو خیلی موثر بودند. مثلاً بحث شجاعت ایشان از این منظر بسیار مهم است. این شجاعت باعث شد ایشان وارد وادی‌هایی شود که پیش از آن در کشور تجربه نشده بود. ساخت مترو از جمله این کارها بود. با توجه به اینکه ساخت مترو در زیرزمین بود و معلوم نبود با چه سرنوشتی مواجه شود چون تکنولوژی و تجهیزات و فناوری بالایی نیاز داشت، ورود به این طرح واقعا شجاعت می‌خواست. علاوه بر این آقای هاشمی هماهنگ کردن را هم خیلی خوب

متعهد مشهود بود. تعدادی از نیروهای متخصص رفته بودند. باقی مانده هم جوان بودند و برخی تندرستی‌ها در برابر متخصصان روند حرکت اقتصادی کشور را با مشکل مواجه کرده بود. آقای هاشمی در کارنامه خود کار مهمی انجام داد که آن هم پایه‌گذاری دانشگاه آزاد بود تا کمبود نیروی متخصص را جبران کند. از طرفی چون دانشگاه آزاد جزئی از بخش خصوصی به شمار می‌آمد ایشان در نظر داشت علم را وارد بخش خصوصی کند. ایشان قبل از انقلاب هم علاقمند به سازندگی بود و در قم کار ساخت و ساز انجام می‌داد. وقتی وارد ریاست جمهوری شد با معضلات

بلد بود. البته نفوذشان در ارکان اداری کشور به ایجاد هماهنگی کمک می‌کرد. از دیگر خصوصیاتش این بود که کار را جمعی پیش می‌برد و به همه اجزای کار توجه می‌کرد. بحث تقدم کار بر سیاست برای ایشان یک موضوع جدی بود و همه را برای کار به خط می‌کرد. همین طور باید اشاره کنم صبر و حلم ایشان زیاد بود به طوری که طرف مقابل را تحت تاثیر قرار می‌داد و موانع را کنار می‌زد.

مهندس مصطفی زاده:

آینده‌نگری بی نظیری داشت

بعد از انقلاب کمبود نیروی متخصص و

زیادی مواجه گردید. بحث بیکاری نیروهای آزادشده از جنگ، کارهای نیمه‌تمام قبل از انقلاب، مصادره کارخانه‌ها که با حداقل ظرفیت کار می‌کردند و... از جمله این معضلات و مشکلات بود، از طرفی آثار جنگ که بیش از یک سوم کشور را مخصوصاً اراضی حاصلخیز غرب را با ویرانی مواجه کرده بود به مسئله اصلی تبدیل شده بود. ایشان سازندگی را با این تفکر دنبال کرد که ما باید خرابی‌ها را بازسازی و ارتباطات، راه و آزادراه و... را بسازیم، ساخت سد و عملیات‌های آبی متوقف شده را از سر بگیریم.

البته ایشان در این مسیر با دو مشکل کمبود

عمده یعنی کمبود منابع مالی و نیروی انسانی متخصص مواجه بود. چون شرکت‌های قوی پیمانکاری بعد از پیروزی انقلاب مصادره شده و نیروهایشان نیز به خارج از کشور رفته بودند. در این شرایط عمده بار فعالیت‌های عمرانی و سازندگی روی دوش نیروهایی که تازه وارد بازار کار شده بودند، افتاد. این امر اگرچه با آزمون و خطا همراه بود ولی همزمان انرژی جوانی را به پرورش آبادانی کشور تزریق کرد. به همین خاطر در دوران اول ریاست جمهوری آقای هاشمی کارها خوب پیش رفت اما در دوران دوم با تورم وحشتناک مواجه شدیم که علت آن به کمبود تخصص در برنامه‌ریزی‌ها برمی‌گشت. مثلاً آقایان در سازمان مدیریت پیش‌بینی نکرده بودند که اگر در حوزه عمرانی پروژه‌ها دیرتر از موعد خاتمه یابند، این مسئله عامل تورم می‌شود. همان تورم پیمانکاران را در دوره دوم ریاست جمهوری آقای هاشمی اذیت کرد اما نه به اندازه اواخر دهه ۸۰ و اوایل دهه ۹۰ که اصلاً نتوانیم کار کنیم. ما خودمان در آن دوره کارهای زیربنایی زیادی انجام دادیم از جمله کارهای سرب و روی زنجان و بخشی از کارهای طلای موته را که ایشان آمد و افتتاح کرد. شرکت ما در آن دوران بخشی از توسعه مخابرات، آزادراه قزوین - زنجان و... را انجام داد.

به نظرم من آینده‌نگری آقای هاشمی در قبال دانش و کسب علم بی نظیر بود. در شرایطی که بخش عمده‌ای از نیروی انسانی متخصص کشور یا در خارج بودند و یا در طول جنگ شهید شده بودند؛ یکی از کارهای ایشان تربیت نیروی انسانی کارآمد و مدیران اجرایی با دید باز بود.

بخاطر همین فراست و رویکردش بود که در امر آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها سرمایه‌گذاری خوبی در آن دوران صورت گرفت. همچنین در تشکیل احزاب و NGOها قدم‌های خوبی برداشته شد. در رابطه با پیمانکاران سازنده، صنعت احداث به جایگاه شایسته رسیدند و در ادامه در دولت اصلاحات تا حدودی پخته شدند و توان اجرای کارهای بزرگ را کسب کردند. / شاهد یاران.

در اولین نشست چاره اندیشی با میزبانی سندیکا توافق شد

تشکیل کمیته سه جانبه میان بخش خصوصی، دولت و مجلس

یاری برساند. وی افزود: حضور موثر شما سروران گرامی در این مجلس نشان می‌دهد که علاقمندی برای تفاهم، مشارکت، هم‌اندیشی و چاره‌اندیشی برای رفع موانع و مشکلات موجود پیش روی فعالان بخش خصوصی کشور جدی است، بدیهی است این علاقمندی شایسته توجه و اهمیت بوده و از چنین ظرفیتی باید برای توسعه اقتصادی کشور بیش از پیش بهره برد. لازم است تاکید کنم در وضعیتی قرار داریم که برای برمشکلات چاره نداریم جز آنکه به دیدگاه‌های یکدیگر احترام بگذاریم و به تعامل سازنده با بخش خصوصی روی بیاوریم. از منظر چاره‌اندیشی باید بگوییم ما به عنوان بخش خصوصی قبل از هر چیز درخواست اجرای کامل قوانین مترقی از جمله قانون بهبود فضای مستمر کسب و کار را داریم که در ۱۶ بهمن ۹۰ توسط مجلس تصویب و

تا در سندیکایی با قدمت ۷۰ سال گرد هم آییم. بسی خوشحال و مفتخرم که به عنوان دبیر قدیمی‌ترین تشکل فنی و مهندسی ایران از طرف سندیکا و کانون کارآفرینان توسعه‌گرا، دو تشکل مهم و موثر کشور حضور شما را ارج نهاده و خوش آمد بگویم. بی‌شک نشست‌هایی از این دست می‌تواند دستاوردهایی برای اقتصاد ایران داشته باشد. اگر بتوانیم بر این نکته تفاهم داشته باشیم که بخش خصوصی ما بخشی مهم و تاثیرگذاری در اقتصاد کشور است، می‌بایست به افکار و آرای فعالان این بخش به ویژه از سوی مجلسیان به عنوان قانونگذاران منتخب مردم و دولتمردان به عنوان مجریان اصلی قوانین توجه ویژه مبذول گردد، تفاهم از این منظر که چگونه می‌توان شرایط برای فعالیت بیشتر و بهتر کارآفرینان بخش خصوصی را فراهم نمود و هر نهاد و ارگان چگونه می‌تواند به این فعالیت مساعدت و

نخستین نشست چاره‌اندیشی بخش خصوصی با دولت و مجلس، با هدف تحقق توسعه اقتصادی توسط کانون کارآفرینان توسعه‌گرا، صبح روز پنجشنبه ۲۱ دی ماه ۹۶، با حضور جمعی از شخصیت‌های اقتصادی، در سالن کنفرانس سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران برگزار شد. در این نشست مهمترین مسائل مربوط به مشکلات اقتصادی کشور و چالش‌های پیش رو در دو پانل تخصصی، اولی با مدیران و کارآفرینان بخش خصوصی و دومی با مشارکت نمایندگان دولت و مجلس شورای اسلامی بررسی شد.

در ابتدای این نشست **دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران** عنوان کرد: فرصت مغتنمی در پرتو اولین نشست چاره‌اندیشی فعالان بخش خصوصی با دولت و مجلس حاصل آمده

در ۲۷ اسفند همان سال به دولت وقت ابلاغ شده است. روح حاکم بر این قانون تعامل هر چه بیشتر دولت با بخش خصوصی و دادن نقش موثرتر به آن برای بهبود فضای کسب کار، تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی‌های مرتبط با رونق فضای کسب و کار است. آنطور که در بند «ج» ماده ۱ این قانون آمده است محیط کسب و کار عبارت است از مجموعه عوامل موثر در اداره یا عملکرد بنگاه‌های تولیدی که خارج از کنترل مدیران آنها می‌باشد. مجموعه عوامل موثر بر رونق کسب و کار هر روز بیش از پیش می‌شود. عوامل متعدد و جدیدی به عوامل قبلی اضافه می‌گردد تا جایی که پیش‌بینی و کنترل هریک از این عوامل برای مدیران بنگاه‌های اقتصادی خصوصی سخت شده است. انتظار می‌رود دولت خدمتگزار و مجلس محترم گام‌های موثر و مهمی در جهت کم کردن و کنترل این عوامل بردارد.

وی افزود: من قصد ورود به جزئیات را ندارم اما برای نمونه در بودجه سنوات گذشته و حتی سال آینده پرداخت مطالبات بنگاه‌های خصوصی پیمانکاری صنعت احداث عموماً از طریق انواع و اقسام اوراق و اسناد انجام می‌شود در حالی که چگونگی دریافت، فروش و تبدیل این اوراق به پول مشکلات بزرگی را برای صنف ایجاد کرده است. مسائل مختلف مانند بیمه، مالیات، مالیات بر ارزش افزوده، عدم جذب سرمایه‌گذار به خاطر قوانین موجود، و مشکلات ریز و درشت دیگر می‌طلبند که نشستهای این چنینی و هم‌اندیشی با بزرگان و مسئولان تکرار شود که در این پرتوآب به انسجام و کار گروهی برسیم. در این همایش بخش‌های مختلفی پیش‌بینی شده و بحث‌هایی مطرح خواهد شد که توجه و اجرای نکات مثبت آنها در تدوین قوانین می‌تواند با گام‌های موثر برای رفع مشکلات موجود همراه باشد. امیدوارم این بحث‌ها به توسعه کشور بیانجامد و به آبادانی کشور که تنها با همراهی و همدلی مقدور است منتهی شود، حضور دولتمردان و مجلسیان محترم در این محفل نشان‌دهنده اهمیت این مسئله و علاقمندی آنهاست. پس از سخنان مقدماتی دبیر سندیکا و در ادامه این نشست،

پانل اول با حضور دکتر حسین سلطانی نیا دبیرکل کانون کارآفرینان توسعه‌گرا، مهندس سید محمد صدرهاشمی نژاد رئیس کانون کارآفرینان توسعه‌گرا، مهندس محمد عطاردیان رئیس کانون عالی کارفرمایان کشور، مهندس محمد امیرزاده به عنوان نماینده اتاق و مهندس منوچهر ملکبانی فرد از پیشکسوتان سندیکا تشکیل شد

سهام نامناسب از بازارهای همسایه دکتر حسین سلطانی نیا دبیرکل کانون کارآفرینان توسعه‌گرا عنوان کرد: مطالبات اقتصادی در حال حاضر به لایه‌های مختلف اجتماعی نفوذ کرده و کانون کارآفرینان با این نشست سعی دارند آمادگی خود را برای کمک به دولت در حل مشکلات موجود اعلام کنند. بخش خصوصی همیشه با نگاه به مدل‌های موفق جهانی حرکت می‌کند و هیچ‌گاه برای اختراع مجدد چرخ تلاش نمی‌کند لذا در سال ۱۳۹۳ این کانون منشور خود را منتشر کرد که در آن هدف کانون کمک به توسعه اقتصادی کشور با محوریت بخش خصوصی و در راستای منافع ملی ذکر شده بود. راهکارهایی برای این امر ذکر شد از جمله ترویج اقتصاد رقابتی،

دکتر گل‌بتونچی:

اگر بتوانیم بر این نکته تفاهم داشته باشیم که بخش خصوصی ما بخشی مهم و تأثیرگذاری در اقتصاد کشور است، می‌بایست به افکار و آرای فعالان این بخش به ویژه از سوی مجلسیان به عنوان قانونگذاران منتخب مردم و دولتمردان به عنوان مجریان اصلی قوانین توجه ویژه مبذول گردد

بسط فرهنگ کارآفرینی، تبیین و ترویج اقتصاد بازار، ایجاد فضای امن برای بخش خصوصی، تشویق بخش خصوصی به ایفای نقش بیشتر در حوزه مسئولیت اجتماعی و تلاش مستمر در جهت حفظ و بهبود محیط زیست که کانون کارآفرینان توسعه‌گرا پیگیر این موارد است.

وی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به اینکه دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ بدون حضور موثر بخش خصوصی غیر ممکن است، گفت: به عنوان مثال ترکیه در ۴ سال اخیر ۷۸۱ میلیارد دلار تولید ناخالص داخلی داشته، در حالی که تولید ناخالص داخلی ایران در ۴ سال گذشته ۴۸۱ میلیارد دلار بوده است که نشان می‌دهد باید ۳۰۰ میلیارد دلار بر تولید ناخالص داخلی خود بیافزاییم تا به عنوان قدرت اقتصادی منطقه شناخته شویم. قدرت ایران در صادرات به ۱۵ کشورهای همسایه فقط ۱۴،۵ میلیارد دلار است، این در حالی است که این کشورها بیش از ۱۳۰۰ میلیارد دلار واردات دارند! سهم کشور ترکیه از واردات کالای تنها سه کشور همسایه ما بیش از سهم ایران از همه کشورهای همسایه است.

وی افزود: این تجربه تلخ بدین معناست که اقتصاد ایران نه تنها امکان اول شدن در منطقه را ندارد بلکه با اقتصاد بدون نفت تنها یک چهارم اقتصاد ترکیه هستیم و این یک معضل برای اقتصاد ماست. دولت و نهادهای اقتصادی وابسته به حاکمیت باید نقش خود را به سازمان‌های مردم‌نهاد واگذار کنند تا اهداف سند توسعه محقق شود.

دبیرکل کانون کارآفرینان توسعه‌گرا با تأکید بر اینکه کانون به دنبال تحقق منشور بخش خصوصی برای نجات اقتصاد کشور است، خاطر نشان کرد: تحقق اقتصادی کشور با محوریت بخش خصوصی در راستای تأمین منافع ملی حاصل می‌شود. وی از تدوین بسته انتظارات بخش خصوصی جهت ارائه به مقام معظم رهبری و سران سه قوه خبر داد و اعلام کرد: بسیاری از فعالان و دلسوزان بخش خصوصی در کانون کارآفرینان توسعه‌گرا با هم صدای خود را بلند کرده‌اند تا راه توسعه کشور را هموار نمایند.

نسخه شفافبخش اقتصاد ایران رقابت است

مهندس سید محمد صدر هاشمی نژاد، رئیس کانون کارآفرینان توسعه‌گرا در نشست چاره‌اندیشی کارآفرینان بخش خصوصی با مجلس و دولت با تاکید بر اینکه نسخه شفافبخش اقتصاد کشور توجه به اقتصاد آزاد و رقابتی یا همان اقتصاد مقاومتی است گفت: در حال حاضر مشکل اصلی اقتصاد کشور توسعه نیافتگی است.

مهندس سید محمد صدر هاشمی نژاد در این نشست با اشاره به اینکه دعوا بین مالکان و کارگران در مورد اینکه مازاد تولید حق کدام یک است، باعث شد تعریف حق کار و حق سرمایه شکل بگیرد. در این میان همیشه بحث عدالت هم مطرح بوده که در نهایت دو گونه اقتصاد شکل گرفت؛ یکی از آنها اقتصاد اجتماعی (سوسیالیستی) بود که در قرن بیستم به شکل اقتصاد دولتی نمود پیدا کرد، و دیگری اقتصاد مبتنی بر مالکیت بخش خصوصی بود.

وی افزود: آنچه مسلم است توسعه یافتگی یا نیافتگی همواره موضوع مبرم جوامع مختلف بوده است که بر روی سطح رفاه جامعه تاثیر گذاشته است. وی با اشاره به مشکلات و معضلات توسعه نیافتگی کشور گفت: اقتصاد کشورمان بدون احتساب نفت تنها یک چهارم اقتصاد ترکیه است و این برای کشوری که می‌خواهد اقتصاد اول منطقه باشد یک فاجعه است.

وی نسخه اقتصاد اجتماعی را پروژه شکست خورده در همه جای دنیا از جمله چین و شوروی سابق عنوان کرد و گفت: کشوری مثل روسیه زمانی در مسیر اقتصاد توسعه یافته قرار گرفت که از نگاه سوسیالیستی فاصله گرفت و به اقتصاد بازار آزاد روی آورد. رئیس کانون کارآفرینان توسعه‌گرا با اشاره به اینکه دولت درک درست و اطلاعات صحیحی از بخش خصوصی ندارد، یادآور شد: مسیر توسعه کشور از اقتصاد دولتی بیرون نمی‌آید بلکه علاج مشکلات در توجه به بازار آزاد و رقابتی کردن و یافتن مسیر توسعه توسط کارآفرینان و فعالان بخش خصوصی است که

سران قوا و کشور باید به آن توجه نمایند. وی با اشاره به اینکه این کانون به عنوان یک تشکل فعال برای حل مشکلات اقتصادی کشور نقش‌آفرینی کرده و آن را در سطح ملی و بین‌المللی دنبال می‌کند، اظهار داشت: یکی از نتایج و خروجی‌های این نشست، تشکیل کمیته نه نفره برای اهداف نشست چاره‌اندیشی است. مهندس سید محمد صدر هاشمی نژاد با اشاره به استقبال خوب نمایندگان دولت و مجلس و رسانه‌ها از نخستین نشست چاره‌اندیشی با فعالان بخش خصوصی اظهار داشت: این کمیته نه نفره شامل سه نفر از مجلس، سه نفر نماینده دولت و سه نفر از بخش خصوصی است که بزودی کار خود را آغاز می‌کنند.

طولانی بودن اعطای مجوزهای مورد نیاز بخش خصوصی

مهندس نادر عطایی، عضو شورای عالی سندیکا و از کارآفرینان مطرح کشور در این نشست درباره طرح‌های زیربنایی، تنگناها و راهکارها عنوان کرد: اقتصاد کشور در شرایط

مهندس صدر هاشمی نژاد:
مسیر توسعه کشور از اقتصاد
دولتی بیرون نمی‌آید بلکه
علاج مشکلات در توجه به
بازار آزاد و رقابتی کردن و یافتن
مسیر توسعه توسط کارآفرینان
و فعالان بخش خصوصی
است که سران قوا و کشور
باید به آن توجه نمایند.

خاصی قرار دارد و قشر پایین در مضیقه هستند. همان گروهی که دولت‌مردان به آن مستضعف می‌گویند و معتقدند دولت از آنها است. تا زمانی که پروژه‌های اجرایی به اجرا در نیاید مشکل اقتصادی کشور حل نخواهد شد و کسب و کار صحیح به حرکت در نخواهد آمد.

وی به میزان اشتغال‌زایی پروژه‌ها اشاره و عنوان کرد: این پروژه‌های فصلی و پروژه‌های زیربنایی می‌توانند به اشتغال جوانان بیکار ما کمک کنند، البته درصد اشتغال در زمان بهره‌برداری نسبت به زمان ساخت بسیار اندک است، از همین رو اهمیت اجرای پروژه‌های اساسی و زیربنایی قابل توجه است. از طرف دیگر اجرای این پروژه‌ها یک نوع سرمایه‌گذاری و پس‌انداز ملی به شمار می‌آید و نسل‌های بعدی از مزایای آن بهره‌مند می‌گردند و کشور ساخته می‌شود. متأسفانه ۷۰ درصد از پروژه‌های زیربنایی و اساسی کشور اجرا نشده و مشکلات اقتصادی را دامن زده که بیشتر از اینکه مربوط به تحریم یا عوامل دیگر باشد مربوط به بی‌توجهی به سازندگی و تولید از طرف مسئولان است. اگر پروژه‌های زیربنایی با الگوی صحیح به اجرا درآیند منافع کلانی برای کشور به همراه خواهند داشت. برای نمونه کشور امارات از فرودگاه بین‌المللی خود سالانه میلیاردها دلار و ترکیه از سومین فرودگاه بین‌المللی خود سالانه درآمد زیادی دارند. متأسفانه کشور ما علیرغم موقعیت ممتاز و استراتژیک از داشتن یک فرودگاه استراتژیک و مناسب با نیازهای منطقه بی‌بهره است. با سایر ظرفیت‌ها و منابع کشور هم به همین منوال رفتار شده در حالی که زمان نیز به عنوان یک متغیر جدی در حرکت است. کشورهای همسایه ما علی‌رغم این که هیچ‌گونه مزیت رقابتی بر ما ندارند در اکثر جوانب از ما سبقت گرفته‌اند که این به دلیل عدم استفاده صحیح دولت از الگوهای جدید قراردادی است که باعث شده در سایر کشورها ساخت یک فرودگاه بین‌المللی در کمتر از ۳ سال تمام شود، اما ساخت فرودگاه کوچکی مانند امام خمینی در ایران بیش از ۲۰ سال به طول بیانجامد.

وی افزود: موضوع سازندگی در کشورهای در حال توسعه از اهمیت خاصی برخوردار است زیرا به دلیل عدم اجرای پروژه‌های زیربنایی خیل عظیمی از جوانان آماده به کار، بیکارند و به ناچار برای ادامه زندگی خود به سمت مشاغل کاذب و غیرمولد و گاه مخرب می‌روند که همین امر به تشدید بحران اقتصادی می‌انجامد. به حمدالله انقلاب اسلامی تثبیت شده و کشور ایران به عنوان یکی از کشورهای قدرتمند دنیا شناخته

به شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی و خارجی واگذار می‌شود. وی با بیان اینکه هنوز بعد از ۴۰ سال معلوم نیست اقتصاد ما دولتی است یا خصوصی، و بینابین این دو نگه داشته شده است، عنوان کرد: پیشنهاد می‌شود کارگروهی از نمایندگان وزارتخانه‌های متولی پروژه‌ها، سازمان برنامه و بودجه، وزارت اقتصاد، بانک مرکزی، کمیسیون مربوطه در مجلس و بخش خصوصی تشکیل گردد تا مجوزهای

لازم برای پروژه‌های مصوب را حداکثر تا ۲ ماه صادر نمایند.

مهندس عطایی در پایان خاطرنشان کرد: کاهش تصدیگری دولت یک ضرورت است و دولت باید دست از بنگاه‌داری بردارد و به رسالت اصلی خود که نظارت است، بپردازد. در شرایط کنونی لازم است طرح واگذاری پروژه‌ها با ترک تشریفات به بخش خصوصی به طور دو فوریتی تصویب شود تا بخش خصوصی بتواند کشور را بسازد. تمام کارها باید به بخش خصوصی واقعی واگذار و از آنها حمایت شود و دولت نیز با سیستم منظمی از آنها مالیات بردرآمد بگیرد. به نظر من برای آبادانی کشور سه عنصر بهداشت، آموزش و سازندگی از اهمیت خاصی برخوردار است و همه سرمایه‌های دولتی و خصوصی باید به سمت این سه محور جاری شود. برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی به عنوان راه حل تامین سرمایه کلان نیز تضمین دولتی به عنوان امری متداول در دنیا عنصر اساسی و اجتناب‌ناپذیر است. متاسفانه کارشناسان و مشاوران دولتی می‌گویند فاینانس خارجی ۳۵ درصد هزینه دارد، در حالی که آنها از ما که به طور مستقیم با آنها کار می‌کنیم به طور متوسط ۶ تا ۸ درصد هزینه طلب می‌کنند، حتی اگر عدد ۳۵ درصدی مدنظر کارشناسان دولت صحیح باشد باز هم در شرایط فعلی فاینانس به نفع کشور است. واقعیت این است که کشورهای غنی دنیا هم به دنبال جذب سرمایه‌گذاری خارجی هستند.

وی در پایان پیشنهاد داد ۱۵ درصد از هزینه اجرای پروژه‌ها توسط بخش خصوصی، ۸۵ درصد توسط فاینانس خارجی تامین شود و دولت بازپرداخت اصل و سود آن را تضمین و در مقابل پروژه تا پرداخت اقساط در رهن دولت باشد. بیمه مرکزی ایران هم با تشکیل سندیکیت (syndicate) و مشارکت بیمه خارجی پوشش بیمه سیاسی و اقتصادی را تامین نماید. تشکیل آموزشگاه حرفه‌ای در محل پروژه‌هایی با بیش از ۲ سال طول اجرای پروژه از طرف وزارت کار هم گره‌گشا خواهد بود. اصلاح قانون کار و ترمیم حقوق

مهندس عطایی:

کاهش تصدیگری دولت یک ضرورت است و دولت باید دست از بنگاه‌داری بردارد و به رسالت اصلی خود که نظارت است، بپردازد. در شرایط کنونی لازم است طرح واگذاری پروژه‌ها با ترک تشریفات به بخش خصوصی به طور دو فوریتی تصویب شود تا بخش خصوصی بتواند کشور را بسازد.

شده، از طرف دیگر کشور ما کشور ثروتمند با شرایط آب و هوایی مناسب و امنیت لازم جهت کار است، با این همه مشکلات جدی برای انجام کار وجود دارد. عضو شورای عالی سندیکا تصریح کرد: تشریفات اداری و بروکراسی از موانع بزرگ اجرای پروژه‌های زیربنایی کشور است. یکی از مشکلات کنونی فعالیت بخش خصوصی، طولانی شدن اعطای مجوزهای مورد نیاز می‌باشد. متاسفانه برای دریافت یک مجوز BOT، چهار تا پنج سال زمان نیاز است. مشکل دیگری در این زمینه مسئله ترک تشریفات است که با وجود مصوبات و قوانین موجود، ترک تشریفات برای تسریع در فعالیت اقتصادی نیز بعضاً شش سال زمان نیاز دارد. البته هیچ قانونی برای واگذاری پروژه‌ها با مذاکره و ترک تشریفات برای بخش خصوصی حتی با شرط تامین سرمایه وجود ندارد. این قبیل پروژه‌ها فقط

کارگران هم به افزایش بهره‌وری خواهد انجامید. مهار تورم و تثبیت نرخ ارز هم ضروری است که بدون آنها سرمایه‌گذاری در پروژه‌های اساسی توجیه‌ناپذیر خواهد بود.

ضرورت تعیین اهداف ملی

مهندس علیرضا محمدی دانیالی عضو کانون کارآفرینان توسعه‌گرا نیز در خصوص مهم‌ترین چالش‌های رونق تولید سخن گفت، وی با طرح این سوال که آیا ما ایران بهتری را به نسل آینده تحویل خواهیم داد و توانسته‌ایم به مسئولیت ملی خود عمل کنیم، تاکید کرد: بیش از ۱۰۰ سال قبل ایران همزمان با ژاپن نهضت مشروطیت را برای ساختن کشوری آباد شروع کرد و این راه را تاکنون ادامه داده اما به توفیقات لازم نرسیده است و اختلاف ما با ژاپن و حتی سایر کشورهای منطقه بیشتر و بیشتر می‌شود. البته در سایه تلاش کارآفرینان و سازندگان سراسر جهان زندگی و رفاه همه جهانیان بیشتر شده است اما با مقایسه شاخص‌های توسعه می‌توانیم از شرایط واقعی خود آگاه می‌شویم. با مقایسه شاخص‌های اقتصادی سال‌های ۱۳۴۰ تا ۱۳۵۵ و ۱۳۶۷ تا ۱۳۹۰ در مورد تولید ناخالص داخلی، نرخ متوسط اقتصادی، میزان تورم، درآمد سرانه ملی، درآمد ملی براساس نرخ دلار نشان می‌دهد ما در این راه ناموفق بوده‌ایم و در این عدم موفقیت همه ما ایرانیان مقصر و مسئول بوده‌ایم. برای پایان دادن به این دور باطل و جبران عقب‌ماندگی‌ها لازم است با تعیین اهداف ملی و اجماع و ایشار در مورد آن اقدام کنیم. به نظر می‌رسد برای توسعه کشور حکمرانی خوب، صیانت از حقوق شهروندی، شفافیت قوانین، حمایت از سرمایه اجتماعی و توسعه پایدار، و افزایش درآمد سرمایه ملی لازم است. وی در ادامه اهداف کانون کارآفرینان توسعه‌گرا و راهکارهای این کانون را برای رسیدن به این اهداف برشمرد. اقتصاد آزاد و واگذاری کلیه فعالیت‌های اقتصادی به بخش خصوصی از اهم این راهکارها است.

مهندس علیرضا ناصر معدلی عضو شورای عالی سندیکا سخنران بعدی این همایش بود که به اهمیت حضور بخش خصوصی در اقتصاد و رهایی از سیستم دولتی اشاره کرد، جهت حفظ انسجام مطلب و انتقال کامل مفاهیم، در مطلب جداگانه‌ای که در انتهای همین گزارش گنجانده شده است، مشروح بیانات ایشان به همراه جداول و عکس‌های لازم درج شده است.

چالش‌های رونق صنعت توریسم

محمد حسن کرمانی رئیس هیات‌مدیره انجمن دفاتر خدمات مسافرتی کشور نیز در این نشست عنوان کرد: صنعت گردشگری در شرایط فعلی اصلاً جایگاهی ندارد، به نظر می‌رسد بخش خصوصی هم جایگاهی ندارد. در ماده ۲ قانون بهبود کسب و کار عنوان شده «دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب و کار

مهندس علیرضا محمدی دانیالی:
به نظر می‌رسد برای توسعه کشور حکمرانی خوب، صیانت از حقوق شهروندی، شفافیت قوانین، حمایت از سرمایه اجتماعی و توسعه پایدار، و افزایش درآمد سرمایه ملی لازم است

برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین‌نامه‌ها، نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکل‌های ذی‌ربطی که عضو اتاق‌ها نیستند، اعم از کارفرمایی و کارگری را درخواست و بررسی کند و هرگاه لازم دید آنان را به جلسات تصمیم‌گیری دعوت نماید، اما باید دید کدام دولت از بخش خصوصی پرسیده است. وی افزود: یک برنامه جامع برای توسعه زیرساخت هم وجود ندارد. استراتژی حمل و نقل و سیاست خارجی یکدست وجود ندارد. تمام شرکت‌ها دولتی هستند. تجارت خارجی نداریم. خشکسالی در راه است و... باید دید کجا هستیم و به کجا می‌رویم. باید دید توسعه صنعت گردشگری که ضرورت کشوری با شرایط ما است کی مورد توجه قرار خواهد گرفت.

جمع بندی پانل

مهندس منوچهر ملک‌یانی فرد عضو دیگر

هیات سندیکا با جمع بندی مباحث مطرح شده در پانل عنوان کرد: ما در این ۴۰ سال گذشته نشست هایی از این دست داشته ایم که هیچ کدام به نتیجه نرسید، جالب است که همواره دولتی ها بهتر از ما در این نشست ها صحبت کرده اند ولی بعد دنبال کار خود رفته اند. دستیابی به اهداف سند چشم انداز بدون دخالت بخش خصوصی ناممکن است. تا وقتی اقتصاد کشور در دست بخش خصوصی قرار نگیرد اقتصاد کشور نجات نمی یابد. اگر دولت سیاست

بستر سازی لازم جهت حضور بخش خصوصی در صحنه و کاهش مسئولیت دولت دائم در کنار هم باشند و اقدام کنند. این پیشنهاد درست در حیطه اقتصاد مقاومتی است. وی افزود: نقش مجلس در این کمیته به دلیل وضع قوانین یا قوانین اجرا شده مهم است، در ماده ۱۴ توسعه مستمر قانون کسب و کار گفته شده دستگاه های اجرایی موظف هستند که معاونتی را به عنوان معاونت بخش خصوصی بگذارند، که این کار تاکنون صورت نگرفته است. البته پیشنهاد مشخص

ما در این باره ایجاد معاونتی به نام معاونت بخش خصوصی در قوای سه گانه است که آنها را بخش خصوصی انتخاب کند. مهندس ملکینی فرد در پایان عنوان کرد متاسفم که همه ما مشکلات را می دانیم اما اراده کافی برای رفع موانع و مشکلات موجود وجود ندارد.

پانل دوم

پانل بعدی نخستین نشست چاره اندیشی بخش خصوصی با دولت و مجلس، با حضور دکتر تاجگردون رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی، مهندس اوحدی مشاور عالی معاون اول رئیس جمهوری، مهندس مصطفوی از سازمان مدیریت و برنامه ریزی و مهندس علی اکبری عضو کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی مجلس و دکتر حسین سلطانی نیا دبیرکل کانون کارآفرینان توسعه گرا برگزار شد.

آمادگی استفاده از پیشنهادات

بخش خصوصی برای مصوبات بودجه

دکتر غلامرضا تاجگردون رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی نیز در این نشست با اشاره به اینکه آمادگی کامل داریم تا پیشنهادهای بخش خصوصی را برای اعمال در لایحه بودجه سال ۹۷ کل کشور در نظر بگیریم، اظهار داشت: در سال های گذشته توجه جدی به بخش خصوصی نشده است و بنا ندارم که صرفاً درباره بخش خصوصی و فواید آن برای اقتصاد سخنرانی کنم. مهم ترین حرکتی که می تواند برای توسعه اقتصادی کشور صورت بگیرد، قطعاً از سوی بخش خصوصی است و مجلس برای شنیدن نظرات و پیشنهادهای فعالان و مدیران این بخش آمادگی کامل دارد.

تاجگردون با اشاره به اینکه در صدد حل مشکلات بخش خصوصی هستیم، تصریح کرد: پیشنهادهای را در کمیسیون تلفیق مبنی بر تهاجر ۱۱۰ هزار میلیارد تومان بدهی دولت در سال ۹۷ تصویب کردیم، گفت: در این پیشنهاد بدهی دولت به اشخاص، بدهی اشخاص به بانک ها، بدهی بانک ها به

مهندس ملکینی فرد:
دستیابی به اهداف سند چشم انداز بدون دخالت بخش خصوصی ناممکن است. تا وقتی اقتصاد کشور در دست بخش خصوصی قرار نگیرد اقتصاد کشور نجات نمی یابد. اگر دولت سیاست اقتصادی خود را در راستای حمایت از بخش خصوصی بگذارد صحنه برای فعالیت بخش خصوصی و ایجاد اشتغال باز می شود.

اقتصادی خود را در راستای حمایت از بخش خصوصی بگذارد صحنه برای فعالیت بخش خصوصی و ایجاد اشتغال باز می شود. وی عنوان کرد: توجه کنید که همه مباحث امروز در محدوده اقتصاد مقاومتی بود. اقتصاد مقاومتی به معنای اقتصاد ریاضتی نیست. خود مقام معظم رهبری این اقتصاد را مقاومت سازی اقتصاد ایران می دانند به طریقی که در برابر ناملایمات اقتصادی دنیا کشور آسیب نبیند و مردم بتوانند زندگی توام با عزت نفس خود را داشته باشند یعنی رسیدن اقتصاد به خود اتکایی که با تولید و اشتغال مقدور است. پس باید دید اشکال کار کجاست؟ همه مشکلات ما مربوط به خودمان و عملکرد خودمان است و هیچ دولت خارجی در این مورد نقش ندارد. پیشنهاد سندیکا این است که از گذشته پند بگیریم. باید یک کمیته مشترک از مجلس دولت و بخش خصوصی تشکیل شود و برای

بانک مرکزی و همچنین بدهی افراد، بخش خصوصی و نهادهای عمومی غیردولتی مطرح است و با توجه به اینکه پیمانکاران از دولت مطالبه دارند، پیشنهادی مطرح شد تا در حد ۱۱۰ هزار میلیارد تومان بدهی افراد به دولت و مطالبات افراد از دولت به صورت عام تهاتر شود.

وی اضافه کرد: پیشنهاد کردیم که این اقدام با عنوان بدهی‌های دولت به بانک مرکزی در سرفصل خاصی ثبت و درج شود، درحالی‌که افزایش پایه پولی را نیز نداشته باشیم.

رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی گفت: این اقدام موجب می‌شود تا قفل سرمایه در گردش بخش زیادی از فعالان بخش خصوصی باز شود و از طرفی دولت دیگر با حجم زیادی از طلبکاران مواجه نخواهد شد و در مجموع به وضع اقتصادی کمک کند.

تاجگردون در ادامه خاطر نشان کرد: موضوع نهادهای عمومی غیردولتی، آستان‌ها از اشخاص حقیقی و حقوقی بخش خصوصی واقعی در این اقدام تفکیک شده و مشخصاً از این نهادها نام برده‌ایم.

وی افزود: این می‌تواند برای بخش خصوصی خبر خوبی باشد که بدهی‌هایشان به بانک‌ها با طلب‌هایشان از دولت به صورت خاص تا سقف ۵۰ هزار میلیارد تومان تهاتر شود. ما موافقت بانک مرکزی و سازمان برنامه و بودجه را درباره تهاتر زنجیره‌ای بدهی‌ها گرفته‌ایم. در این مورد نیازی هم به آیین‌نامه نیست.

وی افزود: رفتار عاقلانه این است که دولت به این مدل عمل کند. این کار اول به نفع دولت، بعد بانکها و در نهایت بخش خصوصی است. ۲۰ هزار میلیارد تومان صورت وضعیت قطعی بر روی میز ذی‌حسابی‌ها است و ما ۵۰ هزار میلیارد تومان بابت این امر کنار گذاشته‌ایم. در این باره اگر نکاتی وجود دارد که بخواهید به قانون تبدیل شود به ما منتقل کنید. فضای این کار وجود دارد اگرچه راه دشوار است.

تاجگردون تصریح کرد: شاید بخش خصوصی ما توان تامین وثایق را نداشته باشد.

البته با توجه به اختلاس‌ها و فسادهای صورت گرفته در مورد تضمین وثایق باید به تصمیم‌گیران حق داد که احتیاط کنند.

تاجگردون در پاسخ به اعتراض یکی از حاضران در جلسه که عنوان کرد بخش خصوصی هیچ وقت اختلاس نکرده است، عنوان کرد: اختلاس و رشوه دو سر دارد. هیچ کدام یک سره نیست. چه کسی گفته است که بخش خصوصی اختلاس نکرده است؟ بابک زنجانی کارمند دولت بود؟ متعلق به بخش خصوصی بود. بابک زنجانی

فقط سربازی خود را در دولت گذراند. فساد، اختلاس و رشوه دو سره است. یک طرف، من تاجگردون و یک طرف رشوه گیرنده قرار دارد. رشوه دهنده چه کسی بوده است؟ خودم که به خودم نمی‌توانم رشوه دهم. یکی به من رشوه داده است. برای همین تضمین‌های قوی لازم است.

لازم به ذکر است این سخنان تاجگردون با واکنش حاضران همراه بود و فعالان بخش خصوصی معتقد بودند که بابک زنجانی یک فعال بخش خصوصی نیست.

بدون بخش خصوصی کارآمد راه به جایی نمی‌بریم

مهندس سعید اوحدی مشاور عالی معاون اول رئیس جمهوری در حوزه سرمایه‌گذاری و گردشگری نیز در این نشست با انتقاد از عدم حضور مسئولان بانک مرکزی و سایر مدیران بانکی تاکید کرد: تلاش خود را برای شنیدن صدای فعالان بخش خصوصی به کار خواهیم بست و حمایت‌های خوبی را از طریق صندوق توسعه ملی و توسعه گردشگری برای توسعه اقتصادی از طریق بخش خصوصی دنبال می‌کنیم. باید ظرفیت انتقاد در دولت، مجلس و بخش خصوصی ایجاد شود.

مهندس اوحدی با بیان اینکه موضوع معیشت و اقتصاد جز اولویت‌های جامعه ما است، از ایجاد قانون کارآفرینان توسعه‌گرا به عنوان یک حرکت جدی و جدید برای نقش آفرینی بخش خصوصی در حل مسائل

دکتر تاجگردون:

چه کسی گفته است که بخش خصوصی اختلاس نکرده است؟ بابک زنجانی کارمند دولت بود؟ متعلق به بخش خصوصی بود. بابک زنجانی فقط سربازی خود را در دولت گذراند. فساد، اختلاس و رشوه دو سره است. یک طرف، من تاجگردون و یک طرف رشوه گیرنده قرار دارد

اقتصادی کشور یاد کرد و اظهار داشت: تنها با حضور جدی بخش خصوصی و همکاری با مجلس و دولت می‌توانیم به اهداف خود در زمینه تحقق اهداف برنامه‌های توسعه دست بیابیم.

وی بر توسعه اقتصادی کشور از طریق صادرات و ورود به بازارهای منطقه و جهان تاکید کرد و گفت: بازار کشورهای منطقه از جمله عراق و روسیه و... سهل و ممتنع است و باید با همت خود بخش خصوصی ورود خود را تضمین کنیم و سهم خود را از تا میلیارد دلار فعلی به سطح مناسب ارتقاء دهیم.

مثبتی بوده است.

مشارکت عمومی- خصوصی
به عنوان موثرترین راه توسعه کشورها

در ادامه این نشست مهندس مصطفوی از سازمان برنامه و بودجه نیز عنوان کرد: ما در برهه‌ای از زمان هستیم که دولت به عنوان کارفرما اعتقاد دارد که باید بخش خصوصی به میدان بیاید. از اینرو ایجاد زمینه‌ای برای حضور بخش خصوصی در پروژه‌های عمرانی فارغ از مالکیت پروژه، در سازمان ما مدنظر است. از حدود سال ۱۳۹۰ در شورای هماهنگی شروع به تنظیم

اسنادی برای مشارکت بخش خصوصی کردیم. ۴ کمیته تنظیم قراردادها، تنظیم ضمانت‌نامه‌ها، اعتبار سنجی سرمایه‌گذار، تنظیم فرایند و نحوه مشارکت تشکیل شد. یک کمیته تلفیق هم در راس این کمیته‌ها بود. لایحه مشارکت تنظیم شد و برای رفتن به مجلس تقدیم هیات وزیران شد که متأسفانه دچار پیچ و خم‌هایی گردید و به این خاطر ما هنوز قانون مشارکت عمومی- خصوصی را نداریم.

۲۲ میلیون حاشیه نشین در کشور وجود دارد

پانل دوم با پرسش و پاسخ حضاران ادامه یافت و در پایان آن مهندس محمد عطاردیان عضو شورای عالی کانون کارآفرینان توسعه گرا با اشاره به اینکه ۲۲ میلیون حاشیه نشین در کشور وجود دارد گفت: بخش خصوصی نباید منتظر تصمیم دولت باشد و همانطور که کانون کارآفرینان توسعه گرا درباره اهداف تشکیل خود گفته به دنبال حل مشکلات اقتصادی کشور است.

مهندس عطاردیان با اشاره به اینکه تجربه کشورهای دیگر نشان می‌دهد که اشتغال‌زایی از ناحیه دولت همواره با شکست مواجه بوده است خاطرنشان کرد: از دو سال پیش درباره آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی کشور و نتایج غیرقابل پیش بینی آن به مسئولان هشدار داده‌ایم ولی جدی نگرفته‌اند که مشکلات و اتفاقات اخیر هشدار در این زمینه بود تا آنها به خود آیند.

نایب رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایان ایران از تشکیل کانون کارآفرینان توسعه‌گرا به عنوان هلدینگ به منظور حمایت از نگاه‌های اقتصادی خبر داد و گفت: کارفرمایان برای ایجاد این هلدینگ، ۲۰۰ میلیارد تومان سرمایه اختصاص می‌دهند تا به اشتغال پایدار کمک کنند. چنانچه دولت از تشکیل این هلدینگ حمایت کند کارفرمایان سرمایه خود را تا ۱۰۰۰ میلیارد تومان افزایش می‌دهند و بسیاری از مشکلات اقتصادی و اشتغال را حل می‌کنند.

مهندس عطاردیان :

از دو سال پیش درباره آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی کشور و نتایج غیرقابل پیش بینی آن به مسئولان هشدار داده‌ایم ولی جدی نگرفته‌اند که مشکلات و اتفاقات اخیر هشدار در این زمینه بود تا آنها به خود آیند.

وی عنوان کرد: ما هم ارزشها و ظرفیتهای کشور خود را می‌شناسیم. کلید برون رفت از مشکلات فعلی هم اقتصاد مقاومتی است، که باید دید مجلس و دولت چقدر در مسیر آن حرکت کرده‌اند. یکی از راه‌های تحقق اقتصاد مقاومتی هم توجه به اصل ۱۴۴ قانون اساسی است.

شفافیت و تفکیک بندهای بودجه قدم مثبتی بوده است

مهندس علی اکبری از عضو کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی مجلس نیز در این پنل عنوان کرد: در تبصره ۱۹ لایحه بودجه واگذاری پروژه‌های نیمه تمام به بخش خصوصی مورد تاکید قرار گرفته که فرصت خوبی است برای پیش‌بینی تسهیلات از صندوق توسعه است. وی افزود البته شفافیت و تفکیک بندهای بودجه قدم

مهندس علیرضا ناصرمدلی عضو شورای عالی سندیکا در همایش چاره اندیشی بررسی کرد

نقش بخش خصوصی در توسعه پایدار

آ چین:

کشور چین با ایجاد اصلاحات اقتصادی و تنها وارد کردن ۱۰٪ از جمعیت بخش خصوصی خویش در اقتصاد کشور، با سیر صعودی اقتصادی سریع شتاب گرفت. اقتصاد چین با آوردن سرمایه‌های بخش خصوصی و ۱۰۰ میلیون نفر از جمعیت خویش و ورود به اقتصاد جهانی به گونه‌ای متحول شده است که در حال حاضر اقتصاد دوم دنیا است و پیش‌بینی می‌شود که در آینده نه‌چندان دور تبدیل به اقتصاد اول دنیا گردد و این امر فقط با ورود بخش خصوصی به اقتصاد یک کشور با اقتصاد دولتی با جمعیت بالای یک میلیارد و سیصد میلیون نفر محقق گردیده است.

این کلمه سرمایه و کلمه سرمایه داری به هیچ وجه چیز مذمومی نیست. سعی کنیم نگاه سوسیالیستی و مارکسیستی بر تفکر اقتصادی ما غلبه پیدا نکند. آن چیزی که ما در سیاستهای اصل ۴۴ مطرح کردیم به هیچ وجه با اقتصاد عدالت محور منافاتی ندارد بلکه به یک معنا مکمل و متمم اوست" و . . .

در ادامه سخنان:

ایشان در تکمیل فرمایشات جناب آقای مهندس صدر هاشمی نژاد در خصوص تحول و تبدیل کشورهای کمونیستی به یک جامعه دارای رونق اقتصادی و سرمایه‌گذاری با استفاده از آمارها و نمودار و با ذکر چند نمونه از تفکر اقتصاد دولتی در کشورهای مطرح جهان ادامه دادند:

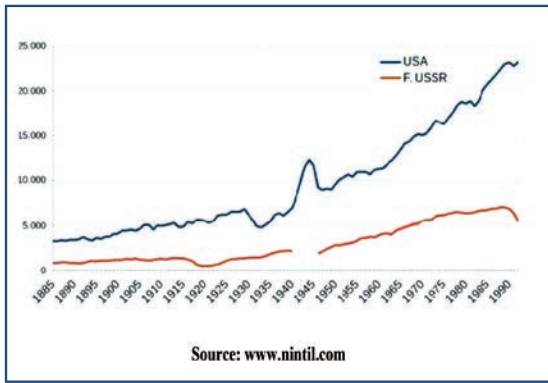
آقای مهندس علیرضا ناصرمدلی در «نشست چاره اندیشی کارآفرینان بخش خصوصی با مجلس و دولت» که ۲۱ دی ماه در سندیکا برگزار شد به ایراد سخنرانی درباره نقش بخش خصوصی در توسعه پایدار پرداخت که به دلیل اهمیت موضوع، سخنرانی این عضو شورای عالی سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران بشرح زیرارائه می‌گردد:

سخنرانی ایشان با پخش سخنان مقام معظم رهبری در دفاع از بخش خصوصی و سرمایه و خصوصی سازی اقتصاد آغاز شد:

بخشی از سخنان مقام معظم رهبری:

" نگاه اقتصادی در کشور باید عدالت محور باشد و این منافاتی ندارد با آنچه که ما در سیاستهای اصل ۴۴ بیان کردیم،

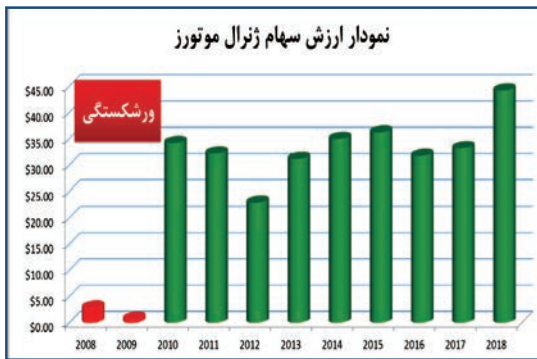

مقایسه سرانه تولید ناخالص داخلی روسیه و آمریکا
قبل از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی

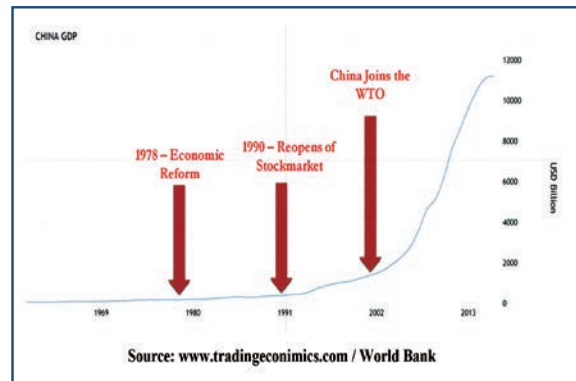
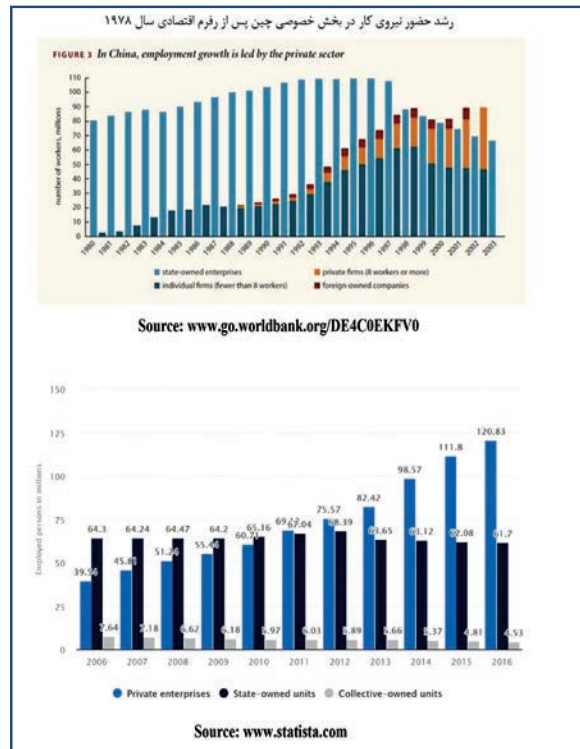
کاملاً مشخص است به دلایل رکود کامل اقتصاد دولتی در کشورهای مارکسیستی، کشورهای بزرگ کمونیستی فوق چاره‌ای به جز "وارد کردن بخش خصوصی به اقتصاد" در جامعه را نداشتند.

(III) در آمریکا:

جنرال موتورز با ۲۰۰ هزار نفر پرسنل برای مدتی حالت دولتی به خود گرفته بود. ورشکست شد. دولت جهت خارج کردن این شرکت از بحران نسبت به خرید ۶۱ درصد سهام به مبلغ حدود ۵۰ میلیارد دلار اقدام کرد، سپس با استخدام کارشناسانی و با تفکر بخش خصوصی این شرکت توانست پس از دو سال از ورشکستگی نجات یابد.

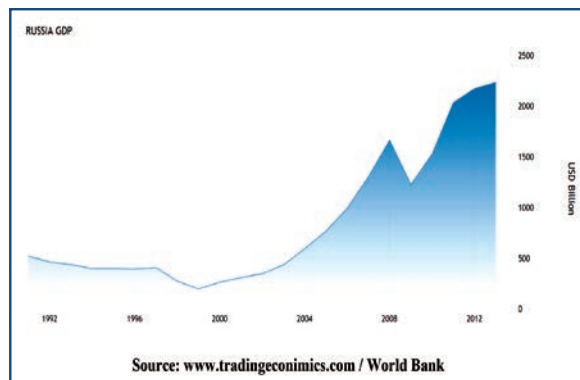

همانگونه که ملاحظه می‌کنید پس از ۲ سال، ارزش سهام این شرکت چند ده برابر افزایش پیدا کرد، دولت آمریکا نیز که سهام ۶۱ درصدی جنرال موتورز را خریداری کرده بود زمانی که ارزش سهام افزایش پیدا کرد، سهام را به سهامداران جنرال موتورز باز پس داده و جنرال موتورز را از مالکیت دولت خارج نمود. ایشان تاکید کردند که حتی در یک کشور سرمایه داری، در صورت اداره اقتصاد با سیستم دولتی، نتیجه‌ای جز ورشکستگی در پی ندارد.

(II) روسیه :

با توجه به منحنی رشد اقتصادی روسیه، اقتصاد روسیه کمونیستی نیز از زمان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و ورود بخش خصوصی به اقتصاد، با تحول و رشد اقتصادی سریع مواجه گشته است.

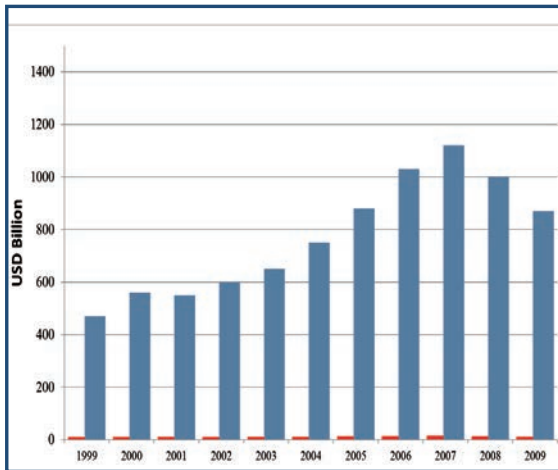

نمودار تولید ناخالص داخلی روسیه پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی

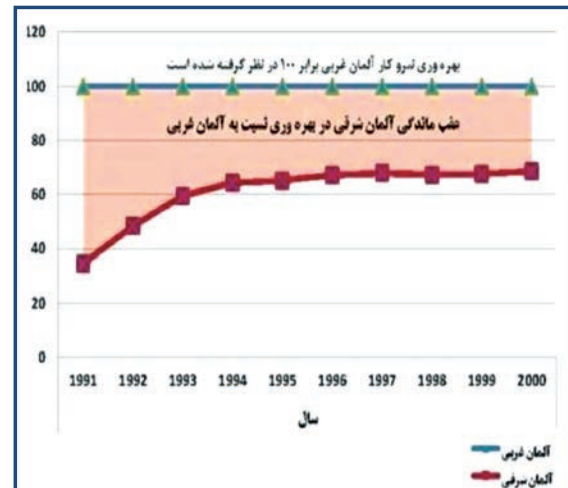

IV) آلمان غربی و آلمان شرقی :

مورد اقتصاد آلمان غربی و آلمان شرقی کمونیستی با توجه به تقسیم کشور به ۲ بخش شرقی و غربی پس از جنگ جهانی دوم و بعد از ۶۰ سال که اقتصاد دو آلمان یکپارچه شد، نمودار رشد منحنی اقتصادی آلمان شرقی قابل ملاحظه است. به نظر کارشناسان، بازگشت آلمان شرقی به دوران شکوفایی پیش از سلطه غالب اقتصاد دولتی، حداقل نیازمند به گذشت ۵ نسل می باشد.

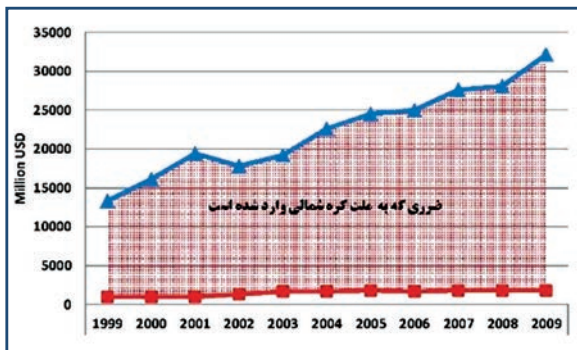

Source: www.tradingeconomics.com / World Bank

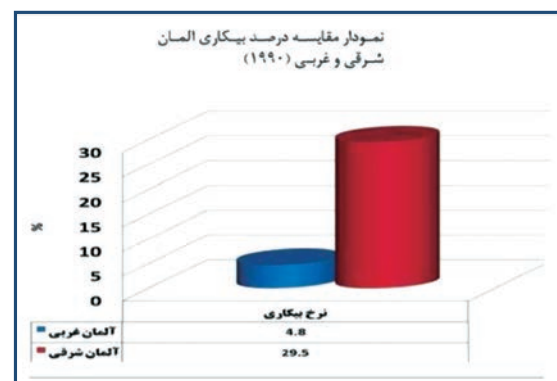

منحنی مقایسه درصد بیکاری آلمان شرقی و غربی

این نمودار نشان می دهد علیرغم تغییر نظام اقتصادی آلمان شرقی پس از اتحاد، بدلیل اقتصاد دولتی و افت ژن در بخش شرق پس از ۶۰ سال ، هنوز اختلاف زیادی بین بهره وری دو بخش آلمان وجود دارد.

Source: www.tradingeconomics.com / World Bank

Source: www.tradingeconomics.com

نمودار مقایسه درصد بیکاری آلمان شرقی و غربی (۱۹۹۰)

V) مقایسه کره شمالی و کره جنوبی :

تشریح منحنی اختلاف اقتصاد کره شمالی و کره جنوبی با ارائه آمار و نمودارهای بشرح زیر و مقایسه اقتصاد کره شمالی و کره جنوبی که تحت دو سیاست اقتصاد بخش دولتی و اقتصاد بخش خصوصی اداره می گردند و اعلام کردند نمودارهای زیر مشخص بودن زبان ایجاد شده ملت کره شمالی و جمع شدن سرمایه و تقویت اقتصاد در کره جنوبی، در مقابل کره شمالی که دائماً به فقر نزدیکتر می شود را به عیان نشان می دهد.

VI) ایران :

طبق گزارش سایت مشرق و به نقل از رئیس اتاق اصناف تهران : رئیس اتاق اصناف تهران گفت : ۸۲ درصد اقتصاد در دست دولت است .

ایشان با اشاره به آمار رسمی اشاره کردند که اکثریت پروژه ها از جمله کانالهای آبیاری، بنادر و سازه های دریایی، راه و باند و غیره، به شرکت های دولتی واگذار شده است .

در ادامه با پخش سخنان مهندس زنگنه در خصوص اقتصاد دولتی و نیز نگرش دولت در قبال پروژه ها را به شرح زیر به تصویر کشیدند : "سه عنصر در پروژه مهم است: ۱. قیمت ۲. کیفیت ۳. زمان ، هیچکدامش الان قابل بی گیری نیست . یعنی قیمت آنی است که وی اعلام می کند، می گوید اینقدر طلب دارم و باید به پیمانکاران بدهم . ما باید مدام پول بدهیم و بگوییم به پیمانکاران دست دومت بده،

سازندگی به سبک نظامی

نهاد های نظامی یکی از جنگ با هدف بازسازی و استفاده از توان آنها در سزندگی وارد اقتصاد شدند. نظامیان در مسیر بازسازی اقتصاد کشور با ارتش و سپاه همکاری می کنند. در حالی که دولت از ظرفیت های نظامی تا بهر ظرفیت خود و توان انحصاری و... کمترین بهره گیری از امکانات نظامی را در بر می گیرد.

مهمترین ارگان های نظامی یا وابسته که فعالیت های اقتصادی دارند

Golden Group و Snamprogetti برای دوره ۴ ساله به مبلغ ۲.۴ میلیارد یورو امضا گردید.

در سال ۱۳۸۷ به مشارکت فرادست انرژی فلات (۹۰٪) - که کل سهام آن متعلق به قرارگاه خاتم است -، بینا (۳٪) و تهران جنوب (۷٪) با مبلغ ۳.۸ میلیارد یورو واگذار گردید.

تا به امروز پس از گذشت ۱۱ سال تنها یک فاز از سه فاز این پالایشگاه راه اندازی شده است که مدت زمان کل ساخت ۱۳ سال و به مبلغ ۵ میلیارد یورو پیش بینی می شود.

در ادامه ایشان ساخت پالایشگاه بندرعباس توسط بخش خصوصی و ارائه خبر منتشره در روزنامه کیهان که نشان دهنده نهصد و پنجاه میلیون دلار صرفه جویی ارزی در آن زمان در پروژه بوده است را

قیمت قرارداد، مبلغ قرارداد، هیچ چیز وجود ندارد. ما یک فاز پارس جنوبی را با خارجی ها امضا کردیم یک میلیارد دلار، الان سه و نیم میلیارد دلار به (بخش دولتی) ایرانیان دادیم هنوز تمام نشده است. برای همون یک فاز، خوب این هزینه های تحریم و هزینه هایی که ما داده ایم، چه کار میکنیم؟ این اسمش چیست؟ اسم این را شما بگویید چیست؟ ما سه و هفت دهم میلیارد دلار برای یک فاز پول داده ایم و هنوز هم تمام نشده، کیفیت هم نیست زمان هم هشت سال و نه سال؟! ..."

به صورت نمونه در پالایشگاه ستاره خلیج فارس، شرکت چبودا رقم ۱.۲ میلیارد یورو جهت اجرای پروژه پیشنهاد داد لیکن این قرارداد با کنسرسیومی متشکل از شرکت های بینا، تهران جنوب،

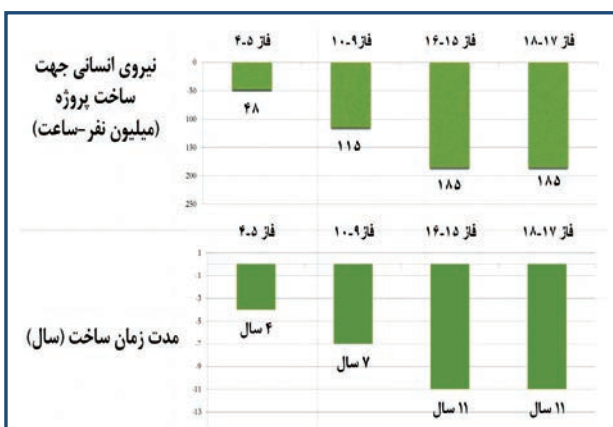
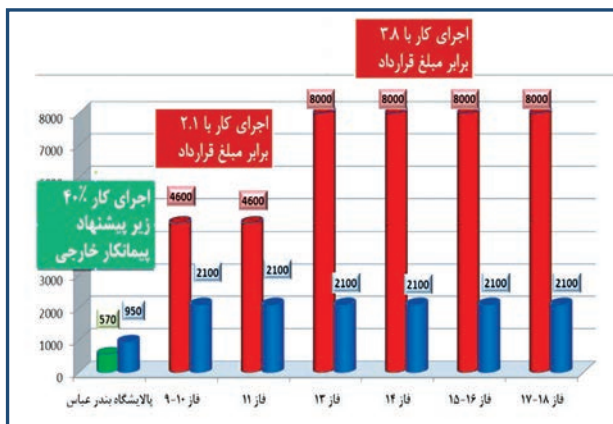
پیام آبادگران
دوماه ۱۳۹۶
شماره ۳۶۲

تصاویر متعلق به زمستان ۱۳۹۶ بوده که پروژه همچنان در مرحله اجرا است

"نقل از روزنامه کیهان شنبه ۴ مرداد ۱۳۷۶" افتتاح بزرگترین پالایشگاه نفت سنگین جهان در بندر عباس

جمع بندی و پیشنهادات:

وی در انتهای سخنان خویش اعلام کرد:

متأسفانه خودباوری ایرانی ایجاد شده در اجرای پروژه پالایشگاه بندر عباس که میتواند منشاء و موجب کاهش هزینه و زمان در اجراء پروژه‌های نفتی و پالایشگاهی و همچنین شکوفائی، بالندگی و ایجاد بخش خصوصی قدرتمند در عرصه‌های ملی و بین‌المللی باشد بدلیل دخالت و حضور بخش‌های دولتی، شبه دولتی و نظامی به میزان قابل توجهی از دست رفت.

با نگاهی به کشورهای بزرگ اقتصاد دولتی در جهان مانند آلمان شرقی علیرغم تجربه حضور در دو جنگ جهانی اول و دوم، نتیجه می‌گیریم که این کشور به دلیل اقتصاد دولتی که بزرگترین بمب مخرب ساخته شده بشر است تخریب شد.

چین تا زمانی که از توان بخش خصوصی استفاده نکرد (به اندازه ۱۰ درصد جمعیت خودش) نتوانست رشد پیدا کند.

روسیه شوروی هم بعد از فروپاشی به بخش خصوصی متوسل شد و رشد اقتصادی پیدا کرد.

این واضح است که به باور کلیه دست‌اندرکاران بخش خصوصی خروج وضعیت اقتصادی ایران مستلزم انتقال کارها به بخش خصوصی در اقتصاد کشور می‌باشد. ایران فقط یک راه حل دارد و آن این است که (طبق ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی) بخش خصوصی را زنده نماید.

"پالایشگاه نفت بندر عباس با ظرفیت روزانه ۲۳۲ هزار بشکه به عنوان بزرگترین واحد پالایش نفت سنگین جهان بعد از ظهر امروز با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی رئیس‌جمهور به طور رسمی فعالیت خود را آغاز می‌کند. تمامی مراحل طراحی و اجرای پالایشگاه بزرگ بندر عباس توسط متخصصان ایرانی (بخش خصوصی) و با استفاده از امکانات داخلی انجام شده که ۹۵۰ میلیون دلار صرفه جویی ارزی به همراه داشته است." و اعلام نمودند با توجه به پروژه‌های متعددی که به شرکتها واگذار شده مشخص است که پروژه بندرعباس علاوه بر صرفه جویی ارزی، در مقایسه با قیمت‌های پیشنهادی نیز ارزانتر و سریعتر انجام شده است.

در ادامه مهندس ناصر معدلی با اشاره به واگذاری تمام قراردادهای پروژه پالایشگاه‌های پارس جنوبی به بخش‌های دولتی، شبه دولتی و نظامی، با ارائه آمار به مقایسه آماری زمان اجرای پروژه‌ها و نیز هزینه بیشتر از هزینه اولیه پرداختند و اعلام کردند که هرکدام با مبالغ دو یا سه برابر مبلغ قرارداد و از لحاظ زمان اجرا نیز با مدت چند برابر به اتمام رسیده، نفر ساعتها روز به روز بیشتر شده و زمان اجرای پروژه هم به ۴، ۷ و ۱۱ سال افزایش یافته است یعنی هم زمان و هم قیمت چندین برابر شده است.

در ادامه آمار تصویری به شرح زیر ارائه شد:

فاز اجرایی	شرکت اجرا کننده	فاز اجرایی	شرکت اجرا کننده
فاز ۱	شرکت پتروپارس	فاز ۱۳	قرارگاه خاتم
فاز ۲-۳	توتال	فاز ۱۴	گروه ایدرو
فاز ۴-۵	Eni	فاز ۱۵-۱۶	قرارگاه خاتم
فاز ۶-۷-۸	پتروپارس	فاز ۱۷-۱۸	ایدرو، OIEC و تاسیسات دریایی
فاز ۹-۱۰	OIEC، L.G. و تاسیسات دریایی	فاز ۱۹	قرارگاه خاتم
فاز ۱۱	توتال	فاز ۲۰-۲۱	OIEC
فاز ۱۲	پتروپارس	فاز ۲۲-۲۴	قرارگاه خاتم

واگذاری پالایشگاههای پارس جنوبی بجز فازهای ۲-۳ و ۴-۵ به شرکت‌های دولتی، شبه دولتی و نظامی

در میزگرد بررسی فساد مطرح شد:

تخصیص نابهینه منابع؛ ریشه اصلی فساد اقتصادی بابک زنجانی ها از کجا سربرمی آورند؟

ایشان و امثال ایشان ساخته دستگاه‌های دولتی است. واقعیت این است که فساد را در ۳ بخش می‌توان مطالعه کرد، فساد گاه ناشی از بروکراسی حاکم بر کشور است که کارآفرینان و کارکنانی که می‌خواهند روی پای خود بایستند را به سمت خود می‌کشد. مورد بعدی فسادهای متفرق و پراکنده است که متأسفانه در دولت احمدی‌نژاد کاملاً نهادینه و سازمان یافته شد در حالی که قبلاً امری فردی و متفرق بود و حتی در دوران رژیم سابق نیز مشابه آن را نداشتیم. مورد بعدی فساد است که ناشی از تحریم‌ها و دور زدن تحریم‌ها شکل گرفت که در قالب افزایش ارزش دلار و پرداخت پول‌های حساب نشده برای دور زدن تحریم‌ها بروز یافت. از اعضای کمیسیون انتشارات خواهم‌شدم درباره این سه نوع فساد، ریشه‌های آنها و نحوه اصلاح فساد اظهار نظر نمایند تا در پایان بتوانیم به جمع‌بندی مناسب برسیم.

رئیس کمیسیون انتشارات عنوان کرد: لازم است به طور علمی بحث شود که فساد چیست و آیا این امر مختص جامعه ما است یا در جوامع دیگر هم وجود دارد. چرا در کشورهای پیشرفته شاهد حجم عظیمی از فساد نیستیم حتی گاهی در اخبار می‌شنویم به خاطر خطای یک وزیر، وی از سیستم کنار گذاشته شده است. این در حالی است که در ایران نسبت به ۱۰ سال قبل درصد رشد فساد بیشتر از افزایش نرخ دلار و قیمت مسکن بوده است. وی تصریح کرد: باید دید پدیده فساد ناشی از دولتی بودن است یا بخش خصوصی منشاء فساد بوده است.

مهندس محمود مصطفی‌زاده سردبیر ماهنامه پیام آبادگران نیز عنوان کرد: متأسفانه در همایش چاره‌اندیشی کارآفرینان بخش خصوصی با دولت و مجلس، آقای تاجگردون اعلام کرد بابک زنجانی از ما است در حالی که ایشان از ما نیست بلکه

در همایش چاره‌اندیشی کارآفرینان بخش خصوصی با دولت و مجلس، غلامرضا تاجگردون رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس ضمن اشاره به فساد بابک زنجانی وی را متعلق به بخش خصوصی دانست که با وجود اعتراض فعالان صنعت احداث، این قسمت از سخنان وی در برنامه تلویزیونی ۲۰ و ۳۰ پخش شد. ماهنامه پیام آبادگران ضمن اعلام این نکته که با اذعان همه کارشناسان اقتصادی بیشترین شفافیت اقتصادی در بخش خصوصی واقعی قرار دارد، طی یک میزگرد اقتصادی که با حضور اعضای کمیسیون انتشارات برگزار شد به بررسی مفهوم فساد و ابعاد مختلف آن در کشور پرداختند که به دلیل اهمیت موضوع، در ماهنامه درج می‌شود و امید است فتح بابی برای ادامه این بحث و یافتن راهکارهای مطلوب جهت مبارزه با فساد باشد.

در ابتدای این جلسه **مهندس علی ورزنده**

مهندس محمد پور شیرازی عضو کمیسیون انتشارات نیز عنوان کرد: با توجه به این میزان از توجه به مسائل امنیتی در کشور وجود فساد و قاچاق به نوعی خبر از آزادی پنهان می‌دهد. به نظر من تحریم‌ها با وجود منابع وسیع کشور اثری روی ایران ندارد بلکه از آن سوء استفاده می‌شود.

مهندس علاءالدین سادات باریکانی عضو دیگر کمیسیون انتشارات نیز عنوان کرد: به نظر من شفافیت اطلاعات در مورد درآمدها، هزینه‌ها و بحث‌های اقتصادی دولت بسیار مهم است که اخیراً در مورد بودجه سال ۹۷،

فساد و داشتن پرونده‌های متعدد آزاد و رها هستند و برخورد قاطعی با آنها صورت نمی‌گیرد.

دکتر محمود جامساز عضو دیگر کمیسیون انتشارات نیز عنوان کرد: منشاء بروز و ظهور فساد نقض حقوق اولیه و ذاتی انسان‌هاست در این میان نقض و تجاوز به حقوق اقتصادی و مالی آحاد جوامع واجد تبعات مخرب و فسادآور اجتماعی و فرهنگی است که استمرار آن جوامع را به ورطه نابودی می‌کشاند. ارتباط بین حقوق و اقتصاد از زمان آدام اسمیت در فرایند مبادله مطرح

بود. مبادله یعنی مالک چیزی بودن یعنی برخورداری از حق مالکیت، بنابراین حقوق مالکیت و اقتصاد در هم آمیخته است. فی الواقع اقتصاد بر شناخت حق مالکیت استوار است. در غیر این صورت فساد بر اقتصاد حاکم می‌شود. بشر با یک سلسله حقوق ذاتی و فطری زاده می‌شود که حق مسلم اوست از جمله حق حیات، حق مالکیت، حق آزادی بیان، حق مبادله، حق قیام بر علیه ظلم که سازمان ملل متحد هم آنرا به رسمیت می‌شناسد، حق برگزاری اجتماعات، حق اعتراض مشروط بر آنکه استفاده از این حقوق ناقض حقوق حقه دیگران نشود و ناقضین حقوق دیگران بر اساس قوانین موضوعه به مجازات برسند. وقتی بشر وارد زندگی اجتماعی شد قاعدتاً اگر حقوق وی مورد تعرض قرار نمی‌گرفت و کسی حقوق دیگری را پایمال نمی‌کرد اصولاً

اطلاعات بیشتری در اختیار مردم قرار داده شد و بلافاصله بازخورد آن دیده شد. باید شفافیت و گردش آزاد اطلاعات وجود داشته باشد و بتواند مورد نقد و بررسی کارشناسان و رسانه‌ها قرار گیرد، لیکن در این مباحث اگر هم بحثی و بررسی می‌شود بسیار محدود است. بخش‌هایی از جامعه مخصوصاً عامه مردم به اطلاعات دسترسی ندارند که این مسئله خود یکی از ریشه‌های فساد است و کسانی که دسترسی آزاد به اطلاعات دارند از آن به نفع خود استفاده می‌کنند. از طرفی عدم برخورد قاطع دستگاه‌های مسئول طبق قانون باعث نهادینه شدن فساد شده است.

وی افزود: صدراعظم آلمان بعد از ۲۰ سال کار مداوم در مقطعی به دلیل گرفتن ۴ میلیون دلار رشوه از یک شرکت، ناچار به استعفا و کناره‌گیری شد اما در کشور ما افراد با وجود

فسادی اتفاق نمی‌افتاد. فساد از آنجا ناشی می‌شود که ما حقوق دیگری را نقض کنیم. به عنوان مثال دروغ گفتن یک فساد است زیرا حق راست شنیدن را از دیگران سلب می‌کند. کوروش بزرگ دروغ را مادر همه مصیبت‌ها دانسته و دعا کرده بود خداوند کشور ما را از شر دروغ و خشکسالی حفظ کند.

وی تصریح کرد: فساد چیزی نیست که اکنون به وجود آمده و در این سیستم با آن مواجه باشیم بلکه از زمانی که بشر زندگی اجتماعی را شروع کرد این مفهوم نیز موجود بود. اگر نقض حقوق دیگران و فساد وجود نداشت دولت هم نبود. مفهوم دولت در گذشته این بوده که مردم بخشی از حقوق ذاتی خود را به او یا نهادی مشابه واگذار می‌کردند تا از حقوق آنها در برابر دیگران صیانت کند اما در طول تاریخ می‌بینیم که انسان‌ها ناقض حقوق یکدیگر و حاکمیت‌ها ناقض حقوق مردم بوده‌اند که منجر به بروز مفاسد اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و ظهور دزدی اختلاس فقر بیکاری جنایت طلاق اعتیاد و جنگ‌های خانمانسوز شده است. بنابراین ریشه اصلی فساد نقض حقوق فطری هر انسان است. البته نادیده نباید گرفت که در هر جامعه‌ای ارزش‌های خاصی حاکم است که همین ارزش‌ها در جوامع دیگر ممکن است ضدارزش به شمار آیند. هر عملی که در جامعه مخالف ارزش‌ها یا هنجارها صورت بگیرد آثار تخریبی از نظر اخلاقی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی دارد و آن عمل، عملی فسادآور است. از طرفی ممکن است عملی در یک جامعه هنجار شمرده شود و در جامعه دیگر ناهنجار، برای مثال به قول دورکهایم در قبیله کواکیوتل در آفریقای مرکزی در زمان ازدواج عروس قبل از همسر خود با یکی از نزدیکان وی همبستر می‌شود که چنین ارزشی در جامعه ما ضدارزش است.

دکتر جامساز افزود: بنابراین وقتی از فساد صحبت می‌شود اعمال ناهنجاری که در جامعه خاص ناهنجار تلقی می‌شوند مدنظر است اما با گسترش و بزرگی و تعدد کشورها و رشد جمعیت بسیاری از هنجارهای جوامع بشری حتی به صورت فردی و اجتماعی به هم نزدیک شده به طوری که در حال

حاضر ناهنجاری‌ها در همه کشورهای جهان ضداثرش تلقی می‌شوند مثل همه مفاسدی که در دنیا وجود دارد. در کشور ما ابعاد فساد تحت تاثیر روابط فرهنگی اقتصادی و اجتماعی است که این روابط هم تحت نفوذ و سیطره و آموزش حاکمیت‌های موجود بوده است، مثلاً در زمان صفویه برداشتن روبنده از روی زنان فساد بوده ولی امروزه دیده می‌شود کنیری از جامعه زنان به حجاب اعتراض دارند. پس هنجارها در طول زمان عوض می‌شوند.

وی خاطر نشان کرد: ما در کشور خود تحت تاثیر حکومت مذهبی ایدئولوژیک با هنجارهای خاصی روبرو هستیم که با هنجارهای جوامع مدرن و مترقی متفاوت و گاه در تضاد است. البته با توجه به شرایط کنونی که تحت تاثیر تکنولوژی و شبکه‌های اجتماعی پیشرفته فرهنگ‌ها در حال نزدیک شدن به هم هستند. چون اطلاعات به سرعت منتقل می‌شوند می‌توانند با تاثیرگذاری بر افراد، تفاوت‌های فکری و اندیشه‌ای را به هم نزدیک‌تر کنند. این در حالی است که حکومت‌های توتالیتر معمولاً امکان جلوگیری از نقل و انتقال اطلاعات را ندارند و هنجارهایی که در دنیا به عنوان ارزش تعریف شده و در نهایت در همه جا پذیرفته شده است مانند حق اعتراض حق برگزاری اجتماعات، و حق مالکیت، که حق مالکیت یکی از مهمترین اصول حرکت توسعه‌ای در کشورهاست و اگر درست تعریف نشود به قول هرناندو دوسوتو هیچ توسعه‌ای حاصل نمی‌شود. به گفته او باید دید چرا منابعی که طبیعت به کشورهای غربی داده تبدیل به ثروت شده ولی در کشورهای توسعه نیافته این اتفاق نیافتاده، چون آدم‌های این کشورها اسیر بی‌تقصیر قواعد عقب مانده‌ای بودند که توان تبدیل دارایی به ثروت را از آنها می‌گرفت از جمله عدم شناخت رسمی حقوق مالکیت که در غرب با صدور سند رسمی مالکیت تحقق می‌یافت و آن را به فرایند گردش اقتصاد کشور متصل می‌ساخت. متأسفانه در کشور ما شرایط به گونه‌ای است که حکومت‌ها عامل مهمی در توسعه نیافتگی و ترویج فساد بوده‌اند، و یکی از دلایل این امر بروکراسی ناکارآمد در دیوانسالاری بزرگ بوده است.

وی افزود: بروکراسی در دنیا ابزاری برای بهتر

اداره کردن دولت‌ها است. تفکر بروکراسی قبل از ماکس وبر شکل گرفته بود و یک دهه بعد، خود او در سال ۱۹۱۰ قواعدی بر آن وضع کرد که شامل مواردی مانند چگونگی انتخاب افراد برای پست‌ها و مناصب مختلف، با در نظر گرفتن معیارهایی چون توفیق در آزمون شایستگی استعداد دانش به دور از فامیل سالاری، رفیق‌بازی و رشوه و... بود و از این شیوه‌ها دولت‌ها برای بهبود اداره امور دیوانی و کشوری استفاده می‌کردند و بسیاری از دولت‌ها با بهره‌گیری از اصول راستین بروکراسی پیشرفت کردند. یکی از اهداف بروکراسی این است که هر کس مطابق با شخصیت و دانش و بینش و استعداد بر سر شغلی باشد و حقوق مناسب بگیرد، و در سطحی از زندگی قرار گیرد که نیازی به آلوده شدن به فساد نباشد تا اینکه آدم‌هایی را که متعلق به گروه ما نیستند و شبیه ما فکر نمی‌کنند را برکنار کنیم و آدم‌های خاص و بدون لیاقت و صلاحیت را در پست‌های مدیریتی بگذاریم، اینها آدم‌های حقیری هستند که چون خود فاقد تخصص‌اند از ترس افشای نادانی و بی‌لیاقتی خود وجود متخصصین را در کنار خود تاب نیاورده و به انحاء مختلف آنها را می‌رانند.

وی افزود: تغییر مدیریت‌های مستمر هم یکی دیگر از دلایل فساد است. کشور ما بر اساس سه اصل بحران، سوسپید و تغییر مدیریت اداره می‌شود. ما مناطق آزاد تجاری را برای افزایش صادرات، کمک به سرزمین اصلی و جذب سرمایه و توسعه تولید ملی ایجاد کردیم اما تغییر مدیریت‌ها و سوء مدیریت‌ها و وضع مقررات دست و پاگیر و ترجیح منافع شخصی بر مصالح ملی کارایی آن را از بین برد. یکی از عوامل فساد هم دیوانسالاری بزرگ است که فساد در بطن آن رشد می‌یابد. جمعیت ژاپن بیشتر از ما است ولی کل کارمندان دیوانی آن متشکل از ۳۳۰ هزار نفر است در حالی که ما فقط ۴۰۰ هزار نفر مدیر داریم که باعث ایجاد فساد و اختلاس زیاد شده است چرا که اقتصاد ما دولتی است. به موجب ماده ۴۵ قانون اساسی که بحث انفعال را مطرح کرده و این دارایی عظیم ملی را در اختیار دولت نهاده تا در راه خیر و صلاح جامعه به مصرف رساند اما همین منابع اسباب فریبی و بزرگتر شدن دولت و رواج رانت و فساد را به سبب

تخصیص نابهینه منابع فراهم آورده و جامعه کمترین نصیب را از آن برده است زیرا اقتصاد ما یک مجموعه اقتصاد دولتی - سیاسی رانته است از این رو سیاست و اقتصاد آن چنان با یکدیگر ممزوج شده‌اند که سیاست از اقتصاد حمایت و اقتصاد به سیاست وام می‌دهد و بخش عمده چرخش پول‌ها در یک دایره محدود خودی‌ها انجام می‌شود.

دکتر جام ساز عنوان کرد: اکنون ۱۴۵۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی داریم که این نقدینگی اصلاً حس نمی‌شود و اگر به بانک هم بروید پولی برای دادن به بخش خصوصی ندارند و آنچه می‌دهند عموماً تسهیلات زمان گذشته است. تا مطالبات معوق به جاری تبدیل شود. اختلاس‌ها باعث می‌شود تفاوت طبقاتی و فقر مطلق ایجاد شود. به اعتقاد من در مملکت ما مرکز فساد بروکراسی دولتی است و همین فساد باعث می‌شود عوامل بیرون از دولت که در ارتباط رانته با مراکز ثروت و قدرت قرار دارند، بتوانند از رانت‌ها استفاده کنند.

مهندس مصطفی زاده هم عنوان کرد: در کشورهایی که آزادی اقتصادی وجود ندارد همیشه فساد است. در سیستم حاکمیت امروز ما بحث مدیران بد که مدیران خوب را از رده خارج می‌کنند نیز قابل توجه است. بروکراسی پیچیده ما هم عامل فساد است. عمده فساد حاکم در کشور به نظر من هم بروکراسی و هم بروکراسی نهادینه شده در درون دولت است که فروش یا بسته بودن اطلاعات باعث شده بخشی از حاکمان به آن دسترسی داشته باشند. درباره فسادهایی مانند فساد بابک زنجانی، شاندیز مشهد، جزایری، آریا و بانک‌هایی که اخیراً با مجوز بانک مرکزی به وجود آمدند ولی وقتی به مشکل برخوردند گفته شد مجوز نداشته‌اند، باید دید پول‌های خرد مردم که در این موسسات جمع شده بود به یکباره کجا رفته است.

در ادامه **آقای وزینی معاون سردبیر** نیز عنوان کرد: تحلیل ریشه و پیامدهای فساد موضوع روز جامعه و نیازمند توجه رسانه‌ها است و این کار مناسبی است که نشریه آبادگران به عنوان تربیون فعالان عمرانی به آن می‌پردازد. اما در ابتدا باید دید تعریف فساد چیست. در تعریف متعارف و کلاسیک،

هرگونه تعرض به حقوق دیگران یا هرگونه سوءمدیریت که باعث ذائل شدن منافع عمومی یا قانونی، یا هرگونه داد و ستد غیرقانونی را فساد تلقی می‌کنند. البته این مولفه با وضعیت جوامع همبستگی دارد. در کشورهای توسعه یافته سطح فساد پایین و در کشورهای با کمتر توسعه یافته سطح فساد بالا است. در کشورهای توسعه یافته با وضعیت مشخص و تثبیت شده‌ای در مناسبات اقتصادی و... مواجه هستیم، وقتی نبض سیاسی و اقتصادی و... جامعه روان می‌تپد یعنی جامعه در حال توسعه است و مسائل غیرقانونی کمتر دیده می‌شود. شایسته سالاری رایج است و صاحبان منصب همان صاحبان شایستگی هستند. اما در جامعه ما علاوه بر فساد به منزله اقتصاد رانتی یا فساد ناشی از بروکراسی با نوع جدیدی از فساد مواجه هستیم که اختصاصی جامعه ما است و تهدیدی برای نظام سیاسی و اقتصادی ما به شمار می‌آید. وی افزود: نظریه پردازان توسعه مقدار کمی از فسادهای ناشی از بروکراسی را به نوعی الزام توسعه و موتور محرکه اقتصاد می‌دانند اما نه این فساد خانمانسوزی که با آن مواجه هستیم. نبودن این فساد و آمیختگی آن با عملکرد دولت و سایر قوا و دستگاههای حاکمیتی باعث شده که این فساد در لایه های تودرتو پنهان شود. به همین خاطر به نظر می‌رسد ما با مشکل تعریف مواجه هستیم. در تعریف این نوع فساد هنوز به یک نقطه مشترک نرسیده ایم. به نظر می‌آید بخشی از این فساد آشکار و بخشی از آن مخفی است و تنها بخش آشکار آن ذهن ما را مشغول کرده است، در حالی که بخش پنهان، بستراسلی وقوع آنرا مهیا کرده است. ما برای مقابله با این نوع فساد اقتصادی که البته در برخی مواقع با جنبه های دیگری نیز همراه است نیاز به اشتراک نظری تازه در مقولات سیاسی، مناسبات قانونی و حقوقی داریم. به عنوان مثال بخشی از جامعه، امری را به عنوان فساد می‌پذیرند و بخشی دیگر نه، عملکرد بابک زنجانی‌ها از نظر بخش خصوصی، کارشناسان و اهل فن کاملاً فسادآمیز بوده اما از نظر گروهی دیگر و دولتمردان وقت، روشی برای دور زدن تحریم‌ها و نجات اقتصاد کشور بوده است.

به همین خاطر در بحث فسادهای بزرگ مانند آقای مه‌آفرید، بابک زنجانی، پهلوان، بانک دی، صندوق ذخیره فرهنگیان و... آنجایی که بخش خصوصی در آن درگیر بوده مثل مسئله مه‌آفرید و شهرام جزایری، فساد آنها ناشی از بروکراسی بوده و در محدوده چرخه اقتصاد کشور تخلف کرده‌اند که البته به راحتی با آن برخورد و فعالیت‌شان متوقف ماند و دارایی‌ها نیز به منابع ملی برگشت. ولی در موارد دیگر مثل مورد بابک زنجانی‌ها هنوز توسط نهادهای مسئول گفته می‌شود نمی‌دانیم پول‌ها کجاست، آن بخشی هم که معلوم است به کجا رفته سر از بازار مسکن و بازارهای تورم‌زای دلالی و واسطه‌گری درآورده و وارد چرخه تولید نشده و نمی‌شوند. به عبارت دیگر فعالیت‌شان در چرخه تولید نبوده است.

وزینی تصریح کرد: یکی از بحث‌هایی که در فسادهای جدید مثل اختلاس‌های بزرگ و یا عملکردهای خارج از قانون می‌بینیم این است که بررسی شود آیا این فسادها سیستمی است یا سازمانی و حتی متفرقه و فردی؟ با توجه به وسعت فسادها و همین‌طور مشارکت برخی نهادهای اجرایی، مالی و بانکی و... در آن و همچنین نیاز به مباحث قانونی، نظارتی و اجرایی توأمان می‌توان گفت این فسادها قطعاً حاصل عملکرد افرادی نیست به تنهایی یا گروهی تصمیم می‌گیرند که دست به رفتارهای غیرقانونی و نامطلوب اقتصادی بزنند. بنابراین ما باید ببینیم این فسادها سیستمی است یا سازمانی؟ در این بخش با قطعیت می‌توان سخن از فسادهای سازمانی و سازمان یافته زد. یعنی اینکه در این فساد برخی جاها آلوده و محمل فسادهای اقتصادی را با یاری سایر بخش‌های سازمان انجام می‌دهند هر چند این سازمان شکل حقوقی و عینی نداشته باشد یا اینکه گاهی برخی از طرفین ندانسته در این دام می‌افتند. اما از بعد سیستمی بودن فسادها باید تأمل بیشتری کرد. هر چند به نظر می‌رسد برخی نهادها که مأموریت مبارزه با مقابله و یا پیشگیری از فساد دارند در اثر وابستگی حیات و ممات‌شان به برخی از عملکردهای فسادزا یا حلقه‌های فساد، انگیزه و توان لازم برای مقابله و مبارزه با آنها را ندارند. مثلاً دولت‌های رانتینر توان مقابله

با رانت‌ها را ندارند چون اساساً خودشان مولد وضعیت رانتی هستند و چه بسا اگر بخواهند با رانت مقابله کنند موجب اسقاط خودشان شوند بنابراین انگیزه و توان لازم را برای این کار ندارند.

وی تأکید کرد: یکی از ویژگی‌های این نوع فسادها نسبت آنها با توسعه و تولید است. ممکن است برخی مواقع فساد ایجاد شود اما در نهایت به تولید و رشد جامعه هم کمک کند. این نوع فسادها که غیرسیستمی است عموماً در بخش خصوصی اتفاق می‌افتد و اگر با آن برخورد شود تکرار نمی‌شود. ولی فساد سیستمی نه تنها به تولید و توسعه صدمه می‌زند بلکه تکرارپذیر هم هست چون تعریف مشخصی ندارد، حتی ناشی از تخصص جریان‌های سیاسی است و نمی‌توان درباره آن به نتیجه روشنی رسید. وقتی می‌گویید بابک زنجانی از شما است به نظر من در نهایت یک مزاح است چون آنها بهتر می‌دانند که فسادهای امثال بابک زنجانی ناشی از عدم شفافیت و ناکارآمدی محصول تفکر حفظ بقای سیستم بوده است. جالب است اشاره کنم که مقابله با فساد جدید چنان سخت و دشوار است که چه بسا اگر دولت جدیدی در سال ۹۲ روی کار نمی‌آمد و فضای اقتصادی و دیپلماسی کشور تغییر نمی‌کرد الان امثال بابک زنجانی‌ها جایگاه دیگری داشتند و برخی از مسئولان برای دسترسی به ایشان باید در صف قرار می‌گرفتند. این مسئله تأکیدی بر این است که اشاره کردم و گفتم ما در این باره به دیدگاه مشترک نرسیده‌ایم و امری ممکن است در یک دولت یا دوره فساد تلقی شود و در دوره‌ای دیگر یک کار مثبت و شایسته تقدیر محسوب شود. هر چه هست ضعف از مجلس و نهادهای حقوقی و نظارتی است که اجازه می‌دهند بستر چنین فسادهای شکل گیرد. الان هم برخی فعالیت‌هایی دارند که به یک تعبیر در حال خدمت‌اند و به تعبیری دیگر در حال خیانت به منابع عمومی و بیت‌المال هستند. متأسفانه به این دلیل که تعریف دقیقی از فسادهای جدید وجود ندارد برخورد با این افراد مشکل است. حال آنکه تعرض به حقوق مادی و اموال هر شخصی در هر جای ایران یا دنیا دزدی محسوب می‌شود و کسی برای مقابله با آن دچار شک

و تردید نمی‌شود. یا هر فسادی که در بخش خصوصی اتفاق افتاده با مجازات و توبیخ تا حد اعدام مفسدان مواجه شده اما در فسادهای جدید حتی برخوردها و مجازات نیز دچار دست‌اندازی یا تردیدهایی در اصل مسئله است. این امر به خصوص در بخش پنهان فسادهای اقتصادی جدید کاملاً محسوس است.

درواکنش به این سخنان، **مهندس ورزنده** عنوان کرد: گفتید این سیستم فاسد با نظام سیاسی ما ضدیت دارد، از طرفی نظام سیاسی ما به عنوان یک نظام سیاسی یکپارچه چرا برای حذف آن عمل نمی‌کند؟ که آقای وزینی پاسخ داد: نظام ما یکپارچه نیست. ما دموکراسی و حتی جریان‌های سیاسی متخصص داریم، ضمن اینکه فساد سیستمی مثل موریانه عمل می‌کند، همانطوری که گفته می‌شود دیکتاتوری سرنوشت مخومی دارد، در سیستم فسادزده کسی که باید با فساد مقابله کند، توان و نه انگیزه برای مبارزه ندارد چون اولین عارضه ناشی از مبارزه دامن خود وی را می‌گیرد.

بعد از سخنان آقای وزینی، **دکتر جام‌ساز** نیز تصریح کرد: درباره دموکراسی باید ذکر شود ما به معنای واقعی دموکراسی نداریم. دموکراسی به صرف برگزاری انتخابات نیست و عموماً دموکراسی با وجود جامعه مدنی قدرتمند در کنار حاکمیت معنا می‌یابد.

مهندس مصطفی‌زاده نیز خاطرنشان کرد: درباره اقتصاد سیاسی و سیاست اقتصادی حرف زدیم. ما در کشور خود سیاست اقتصادی نداریم و بیشتر اقتصاد سیاسی غالب است، احزاب هم که روی کار می‌آیند غالباً اقتصاد سیاسی را مطرح می‌کنند. از آقای مهندس سیدین خواهشمندم به این موضوع بپردازند.

پرهام سیدین عضو دیگر کمیسیون انتشارات نیز عنوان کرد: همانطور که سایر بزرگواران هم اشاره فرمودند بی‌شک فضای کسب و کار افراد و حق مالکیت به واسطه دیدگاه سیاسی به اقتصاد همواره در معرض تهدید است. به نظر من بخشی از مشکل فساد از آنجا ناشی شده است که به جای

نظارت توسط رسانه‌ها و سازمان‌های مستقل غیردولتی، در کنار ابزارها و قوانین حمایتی برای اعلام امن اعمال خلاف حاکمان که در فضای سیاست‌های اقتصادی پیشرفته تعریف شده هستند، در کشور ما نظارت دولتی صرف شکل گرفته که نتیجه آن افزایش شدید قوانین و دستگاه‌های نظارتی و به تبع آن بدنه بزرگ دولتی - قضایی است که خود می‌تواند مایه فساد باشد، از سوی دیگر نتیجه چنین کنترل و زیادی قوانین و نظارت، آن می‌شود که مجبور می‌شوند در شرایط اضطراری، فردی مانند بابک زنجانی را آورده و کل قوانین را کنار بگذارند.

وی افزود: ما حاصل این نظارت و بدنه نظارتی و قوانین گسترده، به وجود آمدن امضاهای طلایی است که بدون سیستم نظارت رسانه‌ای مستقل حرفه‌ای، منشا فساد است. از سوی دیگر سیستم نظارتی غیرمتخصص در قوای سه‌گانه عمل می‌کند و مدیران توانمند را با وضع شرایط خاص حذف می‌کند. در نهایت یک سری افرادی می‌مانند که می‌دانند دولت مستعجلند و با امضای طلایی که در دست دارند منافع ملی را قربانی منافع آنی خود می‌کنند. فساد در کشور ما همیشه بوده ولی بسیار محدودتر، لیکن در دهه گذشته به دلایل پیش گفته گسترده‌تر شده است. وقتی قوانین زیاد و پیچیده می‌شوند از یکجایی به بعد دیگر انگیزه و فرصتی برای نظارت باقی نمی‌ماند.

مهندس پورشیرازی نیز عنوان کرد: ما نیروی انسانی متفکر و توانمندی داریم که همه جای دنیا جایگاه علمی دارند ولی اینجا فساد اجازه کار به آنها نمی‌دهد. رسانه‌های ما هم متأسفانه حق ورود در برخی مباحث را ندارند. دولت ما بزرگ است، بروکراسی حاکم شده و مدیران ما گردشی هستند. با وجود این مسائل و مشکلات ما بیشتر عقب‌گرد می‌کنیم چرا که طبق یک قاعده جهانی در نتیجه عملکرد تعدادی محدود، کل جامعه است که جلو می‌رود یا عقب می‌ماند.

دکتر جام‌ساز یادآوری کرد: ۸ هزار موسسه مالی مجوزهای صوری قانونی را از برخی نهادهای غیرتخصصی داشتند اما بانک مرکزی قدرت و استقلال جلوگیری از کار آنها

را نداشت و گرنه می‌دانست که موسساتی که بهره‌های غیرمعارف به سپرده‌ها می‌پردازند با هدف منافع شخصی و گردهمی شکل گرفته‌اند. تعداد کمی از موسسات مثل فرشتگان و کاسپین و... از بانک مرکزی مجور گرفتند ولی در همان زمانی که ادغام شدند و فرشتگان منحل شد نیز از مردم پول می‌گرفتند و حساب باز می‌کردند. در اردیبهشت ۹۶ گفتند فرشتگان ۴ هزار میلیارد تومان کسری دارد، حالا می‌گویند ۸ هزار میلیارد تومان بدهی دارد و دولت تقبل کرده بخشی از آن را بدهد. آقای نوپخت عنوان کردند ۱۱ هزار میلیارد تومان بابت مالباختگان موسسات غیرمجاز پرداخت کرده‌اند، تا ۹۸ درصد مالباختگان آرام گیرند اما متأسفانه هنوز اعتراضات ادامه دارد. من به یکی از مقامات عالی‌رتبه بانک مرکزی عرض کردم که اگر این مبلغ از محل گسترش پایه پولی پرداخت شود با توجه به ضریب تکاثری پولی که بیش از ۷ است با نقدینگی مخرب و تورم دورقمی روبرو می‌شویم. ضمن اینکه چرا باید دولت این پول را از جیب مردم پرداخت کند در حالی که یک عده‌ای خورده‌اند و برده‌اند و کسی پیگیر آنها نشده است.

وی افزود: متأسفانه برخی قوانین و دستورالعمل‌ها هم در راستای منافع افراد خاص وضع می‌شود و کثرت قوانین همیشه به معنای در نظر گرفتن منافع عامه مردم نیست، افرادی مانند بابک زنجانی نیز تولیدی این سیستم‌های رانتی هستند نه بخش خصوصی که برخی از مسئولین با هدف تخریب بخش خصوصی اصرار دارند که آنان را به بخش خصوصی بچسبانند. به هر حال برای سنجیدن میزان فساد می‌توان به پرونده‌های جاری در دادگستری مراجعه کرد که حدود ۱۷ میلیون پرونده در حال حاضر در جریان هستند و در هر پرونده حداقل دو طرف شاکی و متشاکی وجود دارد. در چنین شرایطی اگر خود سیستم قضایی هم به فساد آلوده شود که باید بر عدالت دولتی گریست.

دکتر جام‌ساز متذکر شد: دیوان محاسبات کشور بر اساس اصل ۵۵ قانون اساسی موظف است رسیدگی کند و نگذارد دولت یک ریال از بودجه را در خارج از ردیف‌های مصوب هزینه کند که در زمان احمدی‌نژاد طی یک بررسی

معلوم شد ۲ هزار تخلف بودجه‌ای رخ داده است. با این حساب باید پرسید پس قانون اساسی برای چه هدفی تأسیس شده است. با نگاهی به مجموع مبلغ اختلاس‌های صورت گرفته، باید پرسید چه کسی باید جلوی این افراد را بگیرد و مردم تا چه زمانی باید تاوان بدهند؟ در کنار این فساد اقتصادی، بالا رفتن چراغ خاموش هزینه خدمات دولتی باعث بیشتر شدن فاصله فقیر و غنی می‌شود و معیشت خانواده‌ها را مختل می‌کند. از نظر روانی و جسمی هم بر خانواده‌ها تاثیر دارد، پرخاشگری را زیاد می‌کند، رشد اقتصادی را نابود و فاصله طبقاتی را روز به روز بیشتر و زمینه ارتکاب جرایم را گسترش می‌دهد.

سیستمی مشکل اصلی بر سر عدم توافق بر سر مظاهر فساد است. مرزها باریک شده و مشخص نیست با چه تعریفی امری به طور قانونی فساد به شمار می‌آید یا نمی‌آید، برای مثال اگر دولت روحانی روی کار نمی‌آمد شاید هنوز بابک زنجانی مفسد به شمار نمی‌آمد.

وی افزود: نظام ما مجموعه‌ای از تصمیم‌ها است که در آن متاسفانه ما با وفاق مواجه نیستیم و با تضاد و گاه با تخاصم مواجه هستیم. برای مبارزه با فساد انگیزه، اراده عینی جرم و ساز و کار لازم است و بدون این عناصر مبارزه با فساد شمسیر زدن در تاریکی است. نظام نسبت به فساد هشدار می‌دهد اما این هشدار تفسیرپذیر شده و تخاصم

مختلف قدرت در درون سیستم هم هست که خود را متولی سیستم می‌دانند. بابک زنجانی برای دور زدن تحریم‌ها در راستای منافع ملی مورد حمایت بود اما به نظر می‌رسد در این مورد تحریم‌ها برای منافع شخصی و گروهی دور زده شد و در حال حاضر منابع حاصل از آن معلوم نیست کجاست.

وی افزود: در نهایت به نظر من ریشه اصلی مفسد اقتصادی را باید در تخصیص نابهینه منابع جستجو کرد. اگر تخصیص منابع بر اساس نیازهای واقعی اقتصاد باشد فساد به حداقل کاهش می‌یابد. با نگاهی به بودجه می‌بینید که منابع آسان رس نفت که بر اساس سیاست‌های کلی نظام نباید در بودجه باشد، جایگاه اصلی را در بودجه

در ادامه میزگرد **مهندس ورزنده** عنوان کرد: افزایش فاصله طبقاتی اعتراضات اجتماعی را به همراه دارد. علاوه بر هزینه آرام کردن اعتراض‌ها، نتیجه امر افتادن در یک چرخه باطل است که در آن افرادی صدمه می‌بینند و شاید بهتر باشد همان هزینه نهایی برای آرام کردن افراد معترض را برای بهبود شرایط و برون رفت از این وضعیت به کار برد. چرا دولت در این باره نگاهی جدی ندارد؟ که آقای وزینی گفت: برای پاسخ دادن به این سوال باید انواع فساد را مرور کرد. بخشی از فساد ناشی از توسعه سیستم اقتصادی است که مختصات آن متفاوت است، بخشی دیگر به خاطر بروکراسی پیچیده در سطح برخی فعالان اقتصادی روی می‌دهد. فساد دیگر فساد است که محصول ناکارآمدی است و تولیدات معیوبی در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی دارد که آمیخته به فساد است، در واقع وقتی نیازها برطرف نشود فساد زیاد می‌شود. دو نوع اول فساد شناخته شده و با عدم مشروعیت مواجه‌اند، اخلاق هم حکم به مبارزه با آنها داده و محل اختلاف نیستند و بحران ایجاد نمی‌کنند. اما درباره فساد سازمانی و در شکل پیشرفته‌تر آن یعنی فساد سیستمی ماجرا متفاوت است. در این حالت سازمان احساس می‌کند منابعی که استفاده می‌کند در راستای اهداف نظام است که گاه با خواست عموم فرق دارد. اینجا است که بحث تعریف اهمیت می‌یابد. در سیستم فساد سازمانی و

موجود این امر را دامن می‌زند. بنابراین این نوع فساد مبارزه‌پذیر و نظارت‌پذیر نیست و در آن رسانه‌ها هم توان مداخله ندارند چرا که هر کدام نسبت به این نوع فساد دچار موضع‌گیری متفاوتند.

دکتر جامساز نیز در جمع‌بندی مباحث خاطرنشان شد: اینکه بخشی امری را فساد می‌دانند و بخشی نه، متأثر از گروه‌های

دارد. متاسفانه امسال هم وابستگی بودجه به نفت بیشتر شده و بدنه دولت ۱۱ درصد بزرگتر شده است. بودجه نهادهای خاص هم بیش از بودجه ۴ وزارتخانه عمده است در حالی که هیچ کدام از آنها در توسعه نقشی ندارند. در کشوری که تولید رشد نکند طبیعتاً زمینه برای گسترش فساد آماده‌تر می‌شود.

نگاهی به وضعیت اقتصاد ایران در گفت و گو با دکتر جام ساز:

رشد ۱۱ درصدی بدنه دولت در بودجه ۹۷

با تشدید مشکلات اقتصادی کشور در اوایل دهه ۹۰، بسیاری از صنایع و چرخه تولیدی کشور دچار چالش بقاء شدند. نوسانات شدید در سیاست های مالی و بازارهای مالی و همین طور بی ثباتی شاخص ها کلان اقتصاد موجب شد که بخش خصوصی وارد دوران بحران بشود. در این چند سال گشایش های اندکی صورت گرفته و چرخه فعالیت ها اندکی بهبود یافته اما تداوم رکود و کمبود نقدینگی و نبود سرمایه گذاری اوضاع را همچنان نگران کننده نگه داشته است. دولت به رغم انگیزه و شعارهایش در عمل نتوانسته است گام های مطلوبی در تقویت بخش خصوصی و احیای دوران رونق و سازندگی بردارد. در باره علت و چرایی ناکامی دولت در این زمینه با دکتر محمود جام ساز اقتصاددان و تحلیل گر مسائل اقتصادی گفت و گو کرده ایم که در پی می آید.

صندوق مؤسسه ملی که پس از حساب ذخیره ارزی تأسیس شد تا کشور را در برابر بحران های اقتصادی محافظت و بیمه کند در قیاس با کشورهای نفتی همسایه سواحل خلیج فارس وضع بسیار اسفناپذیری دارد و اقتصاد را در برابر هر بحران اقتصادی و سیاسی، چه تغییرات قیمت جهانی نفت و چه تحریم های اقتصادی، سیاسی و مالی دچار آسیب های جدی ساخته که عواقب آن به صورت فقر و تورم و بیکاری و به تبع

فرهنگی تحت یک مدیریت علمی و حکمرانی خوب استفاده کند زیرا این درآمدها بر طبق اصل ۴۵ قانون اساسی انفال شناخته شده و در اختیار دولت جمهوری اسلامی گذاشته شده تا در جهت بهبود وضعیت زندگی و خیر و صلاح جامعه به مصرف برسد. اما هدر رفتن این منابع یکی از مهمترین مصائب اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی است که منشاء بروز و ظهور آن مدیریت اقتصاد دولتی، ایدئولوژیک رانته بوده است.

● جناب آقای دکتر ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار ما هنامه ما قرار دادید، چنانچه مستحضرید فعالان صنعت احداث خواهان کسب تصویری واضح از شرایط اقتصادی حاضر در کشور هستند، نظر جنابعالی در این باره چیست.

کشور ما از جمله کشورهایی است که به مقادیر معتنا بهی ارز آسان رس نفتی دسترسی داشته و می توانسته از این منابع در زمینه ایجاد زیرساخت های اقتصادی و اجتماعی و

آن ناهنجاری‌های اجتماعی نظیر دزدی، طلاق، اختلاس و فساد و غیره گسترش یافته و افزایش هزینه‌های اجتماعی دولت را افزون نموده است. در چنین وضعیتی دولت با کمبود درآمدهای ارزی مواجه می‌شود که نتیجه آن تعطیلی طرح‌های عمرانی، کسر بودجه، توقف کارخانجات و افزایش پایه پولی به منظور تأمین کسر بودجه دولت و در نتیجه افزایش نقدینگی و تورم است.

● به نظر شما این تصویر بعد از برجام تغییری داشته است؟ و آیا برجام توانسته برای آغاز رونق اقتصادی زمینه‌های مقدماتی را فراهم کند؟

پس از امضای برجام انتظار می‌رفت که نتایج مترتب بر آن بر اقتصاد ایران ظاهر شود و اقتصاد از حال رکود خارج و به مرحله رونق وارد گردد. رشد اقتصادی، تولید، اشتغال، درآمد ملی و قدرت خرید جامعه افزایش یابد و از فقر و بیکاری کاسته شود اما متأسفانه چنین نتایجی علیرغم آمارهای اعلامی رسمی در جامعه ملموس نیست و به نظر نمی‌رسد بودجه سال ۹۷ نیز از ظرفیت تحقق اهداف رشد و توسعه و اشتغال فراگیر برخوردار باشد.

● به لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ اشاره کردید، آیا این لایحه در راستای قرار دادن دولت در ریل رشد اقتصادی بوده است؟

یکی از الزامات رشد و توسعه اقتصادی پایدار و اشتغال و تأمین رفاه جامعه، کوچک شدن بدنه دولت و کاهش فساد و صرفه‌جویی در بودجه‌های عمومی است.

متأسفانه در لایحه بودجه سال ۹۷، اعداد و ارقام بیانگر بزرگتر شدن اندام دولت به میزان ۱۱ درصد است. این در حالی است که طبق برنامه ششم توسعه قرار است که سالی ۱۵ درصد دولت کوچک‌تر شود. طبیعی است که دولت بزرگتر منابع بیشتری را در جهت حفظ و دوام دیوانسالاری نیاز دارد. در سال ۹۷ از مجموعه لایحه بودجه ۳۶۸ هزار میلیارد تومانی دولت، بیش از ۲۰۴ هزار میلیارد تومان به خانواده بزرگ دولت یعنی کارمندان شاغل و بازنشستگان اختصاص داده شده است. مابه‌التفاوت ۱۶۴ هزار میلیارد تومان است که باید مصروف تحقق

همه تعهدات دولت و اهداف بودجه گردد. اما این ارقام تنها بر روی کاغذ در قالب لایحه بودجه نشان داده شده. حال پرسش این است که آیا منابع درآمدی روی کاغذ به حیطه واقعیت در خواهند آمد؟ آیا براساس ظرفیت‌های واقعی اقتصادی کشور برآورد شده‌اند؟

● به عنوان اقتصاددانی که طی سالهای اخیر به طور مستمر و خستگی‌ناپذیر شرایط اقتصادی کشور را رصد می‌کند، درباره تحقق درآمدهای ذکر شده در بودجه و تخصیص اعتبارات یاد شده امیدوار هستید؟

منابع پیش‌بینی شده عبارتند از درآمدهای حاصل از فروش نفت و گاز ۱۰۶ هزار میلیارد تومان، مالیات‌ها ۱۲۸ هزار میلیارد تومان، استقراض از بخش خصوصی ۳۹ هزار میلیارد تومان، برداشت از صندوق توسعه ملی ۲۱ هزار میلیارد تومان و سایر منابع درآمدی ۶۹ هزار میلیارد تومان.

در خصوص درآمدهای نفتی هر بشفکه نفت ۵۵ دلار محاسبه شده که در حال حاضر خوشبختانه بهای آن به دلایل متعدد سیاسی و اقتصادی به نزدیک ۷۰ دلار هم رسیده اما از سوی دیگر آمریکا شیل اویل را فعال ساخته تا بتواند بخش اعظم تقاضای خود را به عنوان بزرگترین متقاضی انرژی جهان تأمین و در نتیجه از تقاضای جهانی بکاهد و همان‌طور که در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ اتفاق افتاد بهای جهانی نفت را کاهش دهد. اینک فرض را بر پیش‌بینی مقرون به واقعیت قیمت نفت در بودجه می‌گذاریم اما موانع ناشی از تحریم‌های اقتصادی به سرکردگی آمریکا از عوامل مهمی است که تحقق درآمد نفتی بودجه را تردیدآمیز می‌سازد. تعلیق تحریم‌های ترامپ در ارتباط با برجام در هر ۱۲۰ روز هر چند برجام را نقض نمی‌کند اما پیش‌بینی‌پذیری آینده را مشکل ساخته و ریسک سرمایه‌گذاری خارجی در ایران را افزایش می‌دهد. این سیاست جز تضعیف برجام نتیجه‌ای در پی نخواهد داشت گرچه دیگر کشورهای عضو شورای امنیت سازمان ملل متحد به اضافه آلمان که برجام را امضاء کرده‌اند بر دوام و استمرار آن تأکید دارند اما تردیدهای ناشی از

تصمیمات آینده ترامپ در مورد نقض برجام و عدم همکاری بانک‌های بزرگ بین‌المللی با سیستم بانکی و سست شدن اراده‌های سرمایه‌گذاران کلان خارجی در حوزه‌ها و میادین نفتی که به کاهش تولید و در نتیجه صادرات نفت ما می‌انجامد، حصول حدود ۳۳ میلیارد دلار درآمد نفتی را تردیدآمیز می‌سازد.

● در مورد پیش‌بینی افزایش درآمدها از محل مالیات آیا می‌توان به تغییر رویکرد دولت و احتمال تحقق درآمد مالیاتی بیشتری در سال ۱۳۹۷ دل بست؟

تحقق مالیات برآورده شده در لایحه بودجه ۹۷ هم با اما و اگرهایی روبرو است. از تعداد ۱۲۸ هزار میلیارد تومان حدود ۴۶ هزار میلیارد تومان مالیات بر ارزش افزوده است که نحوه اجرای آن آثار منفی بر تولید داشته است. مالیات بر مشاغل نیز نسبت به عملکرد سال ۹۶، حدود ۳۳ درصد رشد کرده، این در حالی است که عملکرد ۹۶ از هدف بودجه کمتر است. ضمن آنکه در شرایط رکود اقتصادی معمولاً مالیات بر تولید و در برخی از مشاغل مرتبط با تولید کاهش داده می‌شود تا از هزینه‌های تولید کاسته شود و به موازات سایر سیاست‌های حمایتی، تولید رونق بگیرد و اشتغال ایجاد شود.

به راستی دولت در کنار وصول مالیات چه اهدافی را دنبال می‌کند. در کشورهای توسعه یافته اهدافی نظیر اصلاح الگوی مصرف و شفافیت اقتصادی، متعادل کردن توزیع درآمد (عدالت توزیعی) از نتایج یک فرایند مالیات‌ستانی مطلوب است اما در کشور ما مهمترین هدف، کسب درآمد دولت است که منعکس‌کننده اهداف پیش‌گفته نیست. رئیس امور مالیاتی می‌گوید: از ۷۸ میلیون نفر ۵ میلیون نفر مالیات می‌پردازند و تنها ۵۰۳ نفر بالای ۵۰ میلیون تومان مالیات پرداخت می‌کنند! صرف‌نظر از صحت و سقم این آمار معلوم است که چنین فرایندی فاقد ظرفیت تحقق اهداف مالیاتی ذکر شده است. با این وصف در لایحه بودجه ۹۷ بر منابع مالیاتی افزوده شده اما وصول کامل آن زیر سوال است مگر آنکه دولت قادر شود از فرار مالیاتی ۳۰ تا ۴۰ هزار میلیارد تومانی نهادهای فرادولتی و شبه‌دولتی جلوگیری کند که

تجربه نشان داده است که در ساختار کنونی نظام مالیاتی و فقدان یک اراده آمره این امر دست نیافتنی است.

● **رویکرد دولت درباره اینکه بخش خصوصی وارد بحث سرمایه‌گذاری شود تا چه اندازه در بودجه سال ۱۳۹۷ بسترسازی شده است؟**

استقراض از بخش خصوصی به میزان ۳۹ هزار میلیارد تومان نیز از دیگر منابع لایحه بودجه ۹۷ است که اعتماد جامعه به دولت و نرخ بهره اعلامی از عوامل اصلی در تحقق آن است که البته دولت را به بخش خصوصی بدهکارتر می‌کند و معمولاً اصل و فرع این نوع بدهی‌ها به دولت‌های بعد منتقل می‌شود. نکته اصلی آن است که هیچ شفافیتی در میزان بدهی دولت به بخش خصوصی وجود ندارد، به طور مثال ارقامی از ۱۰۰ تا ۴۰۰ و ۷۰۰ هزار میلیارد تومان بدهی دولت به پیمانکاران بخش خصوصی ذکر شده اما در همایش سندیکای شرکتهای ساختمانی و کانون کارآفرینان توسعه‌گرا که ۲۱ دی ماه برگزار شد رئیس کمیسیون تلفیق بودجه مجلس، این بدهی را حدود ۲۰ تا ۳۰ هزار میلیارد تومان عنوان کرد. متأسفانه چنین تشتت و شکاف آماری که واقعیات را مخدوش می‌سازد، برنامه‌ریزی‌های دولت را نیز به انحراف می‌کشاند. نکته دیگر آنکه در لایحه بودجه ۹۷ در مورد پرداخت بدهی دولت به بخش خصوصی اشاره‌ای نشده است.

برداشت دولت از صندوق توسعه ملی که از دیگر منابع درآمدی لایحه بودجه ۹۷ است در صورتی که مصروف اعطای اعتبارات تولیدی و توسعه‌ای با محوریت بخش خصوصی نگردد خود اسباب بروز تقاضای اضافی و رشد تورم خواهد شد. سایر منابع درآمدی دولت نیز که از جنس درآمدهایی نظیر درآمدهای حاصل از فروش خدمات دولتی است در بسیاری موارد مشمول افزایش می‌شوند و هزینه‌های اضافی را بر دوش جامعه بار کرده و سبب معیشتی خانوارها را کوچک‌تر و کمبود رفاه آنان را تشدید می‌سازد. البته ظاهراً در کمیسیون تلفیق با رشد قیمتی برخی از اقلام از جمله بنزین و گازوئیل موافقت نشده که دولت مجبور خواهد شد اهداف خود را تعدیل کند.

● **فعالان بخش خصوصی معتقدند است افزایش و تخصیص بودجه عمرانی، و فعال کردن صنعت احداث می‌تواند عامل خروج اقتصاد از رکود باشد. به نظر شما این پیشنهاد و سایر پیشنهادهای برای برون رفت اقتصاد از شرایط کنونی تا چه اندازه گره‌گشا خواهد بود.**

۶۰ هزار میلیارد تومان بودجه‌های عمرانی است که با استمرار شرایط موجود در سال ۹۷ امیدی به تحقق آن نمی‌رود ضمن آنکه در لایحه بودجه ۹۷ مطلبی در مورد طرح‌های نیمه‌تمام دیده نشده این در حالی است

موانعی را که در اجرای دستورالعمل‌ها و مقررات بازدارنده در مسیر تولید و کسب و کار فراروی بخش خصوصی نهاده، برچینند.

رشد اقتصادی باید از بخش غیرنفتی به دست آید بدین منظور نظام بانکی مستلزم اصلاحات فوری است. قسمت عمده تسهیلات بانکی در سال گذشته و جاری مربوط به تسهیلات مالی سررسید گذشته بود تا مطالبات معوق بانک‌ها به جاری تبدیل شود. در سال ۹۷ لازم است که تسهیلات ارزان قیمت بانکی در اختیار بخش مولد قرار گیرد و منابع آن از صندوق توسعه ملی با تصویب مجلس تأمین

شود. اگر تخصیص منابع از سوی دولت از طریق افزایش پایه پولی انجام شود با وجود ضریب تکثیر پولی (ضریب فزاینده پولی) که در حال حاضر ۷/۱۴۶ گزارش شده و در سال آینده مسلماً بر آن افزوده خواهد شد نقدینگی به شدت رشد می‌کند و تورم دو رقمی ۱۳ تا ۱۵ درصدی را بر اقتصاد تحمیل می‌کند مگر آنکه بانک مرکزی نقدینگی حاصل از پایه پولی را تحت سازوکارهای مطلوبی به تولید اختصاص دهد و از برگشت‌پذیری آن اطمینان حاصل نماید در این صورت افزایش پایه پولی می‌تواند راهکاری برای رشد تولید و اشتغال باشد. اما اگر تخصیص منابع از محل افزایش پایه پولی وارد بودجه شود و به مصارف غیرمولد برسد اقتصاد از تبعات مخرب آن در امان نخواهد بود.

که هزاران میلیارد تومان طرح‌های ناتمام بر روی زمین مانده و از آنجائی که به موجب آمارهای منتشره اتمام طرح‌های عمرانی در کشور ما ۲/۵ برابر متوسط جهانی است قطعاً بسیاری از طرح‌ها توجیه اقتصادی خود را از دست داده و توقف آنها بیشتر به نفع اقتصاد کشور خواهد بود. در نتیجه گرچه لایحه بودجه متوازن تدوین شده اما حامل کسر بودجه پنهانی است که تأمین آن از طرق مرسوم در گذشته اقتصاد را بیشتر در کام مشکلات فرو خواهد برد. برای برون‌رفت از این معضلات لازم است دولت به طور جدی از هزینه‌های مسرفانه خود بکاهد، اندازه دولت را کوچک کند، پرداخت هزینه‌های سنگین خود در خارج از کشور را به حداقل تقلیل دهد. از تخصیص بودجه‌های ویژه تکلیفی خودداری کند و

وزیر راه و شهرسازی:

ساخت بیغوله را تمام کنیم

وزیر راه و شهرسازی با تاکید بر اینکه ساخت پروژه ۱۰۰ واحدی محله سیروس آغاز یک تغییر نگرش در شهر و طراحی شهری است، گفت: دولت، مردم و تمامی ساکنین محلات باید بر کشیدن خط بطلان بر تصمیمات و سیاست‌های گذشته اقدام کرده و دوران ساخت بیغوله را به پایان برسانند.

به گزارش فارس، عباس آخوندی در مراسم کلنگ‌زنی پروژه ۱۰۰ واحدی محله سیروس به عنوان آغاز طرح پیشگام برنامه ملی بازآفرینی شهری در استان تهران، این پروژه را نوعی تغییر رویکرد در حوزه شهری دانست و گفت: امید داریم که بتوانیم این تغییر رویکرد را در سایر مناطق استان و همچنین شهرهای کشور تعمیم دهیم، من بارها به بحث کالایی شدن مردم در ایران، سوداگری شهری و شهرداری تجارت محور اشاره کردم. به گونه‌ای که می‌بینیم امروز وضعیت تهران نتیجه همین اوامر و خرید تراکم بوده و قدیمی‌ترین محلات کشور را بدین روز درآورده است.

آخوندی در ادامه بیان کرد: اتفاقات امروز نتیجه تلاش‌های قبلی مسئولان کشور است که چگونه شهر را دستخوش تجارت کرده و تمامی اقدامات در حد یک پروژه و خرید و فروش یک تراکم آن را از بین برده است.

به واقع اگر تمامی محلات تهران را از طریق تراکم بفروشیم اتفاق بزرگی روی می‌دهد؟ یا از سویی دیگر کیفیت زندگی ارتقا پیدا می‌کند؟

وزیر راه و شهرسازی ارتقای کیفیت زندگی را هدف اصلی دولت دوازدهم در حوزه شهری دانست و گفت: پروژه ۱۰۰ واحدی امروز باید به عنوان یک نمونه در تهران اجرا شده و در نهایت منجر به ارتقای زندگی مردم شود. به گونه‌ای که آن‌ها بتوانند ضمن لذت بردن از محیط زندگی خود، به آن حس تعلق داشته و تجلی تمامی خاطرات تاریخی و هویت ایرانی خود را در آن پیدا کنند.

وی با تاکید بر اینکه این اقدام آغاز یک تغییر نگرش در شهر و طراحی شهری است، افزود: دولت، مردم و تمامی ساکنین محلات باید بر کشیدن خط بطلان بر تصمیمات و سیاست‌های گذشته اقدام کرده و دوران ساخت بیغوله را به پایان برسانند.

به گفته این مقام مسئول اقداماتی همچون هدر رفت هزاران میلیارد تومان از پول مردم در بیابان‌ها و ایجاد فضایی زشت نباید دیگر تکرار شود و باید از بر باد رفتن ثروت ملی در این مناطق جلوگیری گردد.

آخوندی با تاکید بر اینکه باید بار دیگر به هویت ملی خود در ایران بازگردیم گفت: به واقع شهر

باید جایی برای گفتگو، نفس کشیدن، لذت بردن از ارتباط با همسایگان و برگزاری آیین‌های ملی و مذهبی باشد. شهر باید مکانی باشد تا ساکنان آن بتوانند از حال یکدیگر باخبر شوند و این اقدامی است که قطعاً از سوی دولت اجرا نمی‌شود بلکه باید ضمن سیاست‌گذاری از سوی دستگاه حاکمیتی توسط مردم و خود شهر اجرا شود.

عضو کابینه دولت دوازدهم در این راستا افزود: ما در این دولت تلاش داریم تا برخلاف سیاست‌های گذشته که تنها به ارائه گزارش‌های کمی محدود می‌شد به سمت اقدامات اجرایی برویم تا زندگی مردم را بهتر کرده و تکیه اصلی آن به خود شهروندان و اجتماع باشد. ما نمی‌خواهیم قیوم مردم باشیم، آن‌ها باید در کاری که می‌کنند واقف باشند.

آخوندی در ادامه ضمن ابراز امیدواری نسبت به پیگیری جدی این تغییر نگرش در کشور بیان کرد: بدون شک پس زمینه موجود شهرهای ما شایسته ایران نیست. ما باید ضمن کناره‌گیری از تک پروژه به سمت تداوم این تغییر نگرش در سایر شهرهای خود برویم. به گفته وزیر راه و شهرسازی ما قصد داریم با بهره‌گیری از اندیشه محله‌محوری به هویت پیشین محلات خود بازگردیم که خوشبختانه امروز پشته‌های مالی آن نیز از طریق بانک مسکن ایجاد شده است.

وی این تغییر نگرش را از جهت اقتصادی به شدت سودآور دانست و گفت: روش‌های گذشته نه تنها کیفیت محله را ارتقا نمی‌داد بلکه تنها به فروش تراکم توجه می‌شد، اما خوشبختانه در این سیستم با وجود آن که متر از خانه‌ها کم می‌شود ولی قطعاً کیفیت زندگی در محلات افزایش پیدا می‌کند.

وی در بخش دیگری از سخنان خود ضمن ابراز تاسف نسبت به فرسوده نامیدن بافت‌های تاریخی و فرهنگی شهر تهران بیان کرد: قطعاً سیاست‌های غلط گذشته این مناطق را فرسوده کرده و باعث تنزل اجتماعی آن‌ها شده است. ما در این دوره سعی داریم با افزایش این منزلت اجتماعی کاهش تراکم‌ها و کم شدن متر از خانه‌ها را جبران کنیم که قطعاً مهم‌ترین منبع اقتصادی یک محله همین ارتقای منزلت اجتماعی خواهد بود.

نقش بیمه و گارانتی در صنعت ساختمان

حمید عرفانیان جم؛ کارشناس ارشد معماری

مصرف‌کنندگان در قوانین کشور چگونه تعریف شده است؟
بالا بردن استانداردهای تولید مصالح ساختمانی از چه طریق محقق می‌گردد؟
روش‌های صنعتی ساخت چگونه می‌توانند جایگزین شیوه‌های سنتی اجرا می‌شوند؟
مبنای تعیین قیمت یک پروژه ساختمانی چیست؟
مبنای تعیین قیمت دو ساختمان مجاور در یک منطقه شهری چیست؟
خریدار و فروشنده چگونه می‌توانند با خیالی آسوده به معاملات ساختمانی مبادرت ورزند؟
کنترل و تنظیم قیمت بازار در صنعت ساختمان چگونه محقق می‌شود؟
چه میزان از ارزش یک پروژه به موقعیت محلی آن و چه میزانی به کیفیت طرح و اجرا آن مربوط است؟
تحقق بازار رقابتی در صنعت ساختمان

جانی و مالی مردم و صیانت از سرمایه‌های کشور بوده و از سویی تعیین‌کننده ارزش مالی پروژه‌ها مبتنی بر کیفیت‌های فنی آن باشد، امری حیاتی برای مردم و دولت است. در این یادداشت ضمن پاسخ به چند پرسش در این خصوص، راهکارهای دستیابی به این مهم را مورد بررسی قرار داده است.

طرح سوال

مبنای تعیین کیفیت یک پروژه ساختمانی چیست؟
ضمانت کیفیت در پروژه‌های ساختمانی چگونه تامین می‌شود؟
ارتقا کیفیت پروژه‌های ساختمانی و افزایش عمر مفید آن‌ها چگونه محقق می‌شود؟
مشوق سازندگان و سرمایه‌گذاران ساختمانی به افزایش کیفیت پروژه‌های خود چیست؟
پشتوانه‌های قانونی حمایت از بهره‌برداران و

گرچه بازخوردهای مقطعی و احساسی ناشی از خسارات پس از حوادث طبیعی در خصوص مباحث کیفی صنعت ساختمان و مسئولیت‌های ناشی از آن هر ساله تکرار می‌شود. نبود نهاد توسعه‌گر بزرگترین ضعف صنعت ساختمان لیکن به نظر خروجی جز بازدیدهای کارشناسی گروهی و گرفتن عکس‌های یادگاری از تلخی این حوادث، جمع‌آوری آمار و مدارک، برگزاری سمینارها و انتشار بیانیه‌ها نداشته و نهایتاً به صدور دستورالعمل‌هایی منجر می‌شود که در تلاش برای گفتگو با این حوادث طبیعی است. لیکن متأسفانه هر ساله آقای زلزله ادبیات خود را تغییر داده و توجه‌ای به این دستورالعمل‌ها، بیانیه‌ها و همایش‌های ما ندارد.
در این یادداشت تاکید شده، دستیابی به سیستمی که از یک سو تضمین‌کننده امنیت

مبتنی بر کیفیت‌های مهندسی چگونه تعریف می‌شود؟
سود تضمین شده سازندگان ساختمانی و کیفیت تضمین شده بهره‌بردار و خریدار چگونه محقق می‌شود؟

ساختمان به عنوان کالا

پروژه‌های ساختمانی هم مانند دیگر محصولات انسان ساخت که حاصل فرایند عرضه و تقاضا است، یک کالای تجاری محسوب می‌شود، لذا کلیه قواعد ناظر بر دادوستد کالاها نیز باید ناظر بر فرایند تولید و عرضه پروژه‌های ساختمانی قرار گیرد. این قواعد همواره به منظور حفظ منافع و حقوق مصرف‌کننده و بهره‌بردار تنظیم گردیده که ضامن کیفیت محصولات در دوره بهره‌برداری است. رعایت این قواعد تنها مجوز قانونی برای تولید و عرضه محصولات برای تولیدکننده بوده و مسئولیت‌آور است. تولید هر کالای شناسنامه‌دار مستلزم وجود تولیدکننده‌ای شناسنامه‌دار است. این تولیدکننده نیز برای تولید خود نیاز به داشتن سه ابزار شناسنامه‌دار است:

۱- نیروی انسانی متخصص شناسنامه‌دار در سه سطح کارشناس، کاردان و کارگر ماهر
۲- مصالح، ادوات و تجهیزات ساختمانی شناسنامه‌دار با ضمانت
۳- ضوابط و مقررات ساختمانی که نیروی انسانی متخصص شناسنامه‌دار با اعمال آن بتواند مصالح، ادوات تجهیزات ساختمانی را بصورت یک پروژه ساختمانی شناسنامه‌دار با ضمانت کیفیت تبدیل و به بهره‌بردار عرضه نمایند.

لذا تنها راهکار خروج از بحران موجود صنعت ساختمان کشور، تولید و عرضه پروژه‌های ساختمانی شناسنامه‌دار با ضمانت کیفیت مربوطه برای تولیدکننده و بهره‌بردار است. این ساختار تنها الگوی قابل قبول و تجربه شده بین‌المللی است که محصول تحقق اقتصاد بازار آزاد است. در سایه تحقق این فرایند است که بازار رقابتی متکی بر کیفیت فنی و مهندسی

محقق می‌گردد. در واقع تولیدکننده با بالا بردن کیفیت محصول خود ریسک عدم خرید، مرجوع شدن و ارائه خدمات تعمیر و نگهداری پس از فروش را پایین آورده و فروش خود را بالا می‌برد.

نتیجه این‌که در یک بازار رقابتی تنها بالا بردن کیفیت پروژه‌های ساختمانی است که علاوه بر تامین امنیت جانی و مالی بهره‌برداران، عامل کنترل قیمت معاملات ساختمانی بوده و همچنین عامل کسب بیشترین سود برای تولیدکننده است. شکل‌گیری تمامی برندهای تجاری دنیا در بازارهای بین‌المللی محصول همین تفکر است. برندهای ساختمانی در دنیا به عنوان توسعه‌گر یا Developer شناخته می‌شوند. عدم شکل‌گیری نهاد توسعه‌گر به عنوان ابزار اجرایی اقتصاد صنعت ساختمان از بزرگترین فقدان‌های ساختاری آن در کشور است.

ابزار اجرایی اقتصاد خرد در حوزه صنعت ساختمان

به طور کلی دینوع اقتصاد در نظام اقتصاد جهانی حاکم است که هر یک در حوزه اقتصاد خرد ابزار اجرایی خاص خود را به شرح زیر دارا است:

اقتصاد دولتی: اقتصادی است مبتنی

پروژه‌های ساختمانی هم مانند دیگر محصولات انسان ساخت که حاصل فرایند عرضه و تقاضا است، یک کالای تجاری محسوب می‌شود، لذا کلیه قواعد ناظر بر دادوستد کالاها نیز باید ناظر بر فرایند تولید و عرضه پروژه‌های ساختمانی قرار گیرد.

بر کنترل، دخالت و مدیریت حکومت در جریان اقتصاد خرد. در این اقتصاد جریان عرضه و تقاضا تعیین‌کننده قیمت بازار نیست. ناپایداری بازار و ایجاد رانت‌های اقتصادی از مهمترین مشخصات و اعمال دستورات دولت در مدیریت بازار تنها ابزار اجرایی این اقتصاد است.

اقتصاد آزاد: اقتصادی است مبتنی بر جریان آزاد عرضه و تقاضا در بازار که همواره برای متعادل کردن دو سوی این جریان در تلاش است. تنها عامل اجرایی اقتصاد آزاد فعالیت بخش خصوصی در یک بازار رقابتی مبتنی بر کیفیت برتر و قیمت پائین‌تر محصولات است. مدیریت ریسک فعالان این اقتصاد از تامین مالی، تولید، عرضه پروژه‌ها گارانتی‌دار عوامل اصلی رشد و پویایی صنعت ساختمان در این اقتصاد است. ابزار مدیریت ریسک بیمه و ابزار ارتقا کیفی محصولات گارانتی است.

نقش بیمه و گارانتی در صنعت ساختمان

بیمه اساساً ناظر بر جبران خسارات جانی و مالی احتمالی ناشی از حوادث و یا قصور غیرعامدانه ناشی از انجام یا عدم انجام یک فعل توسط فاعل آن است. به عبارتی بیمه پوشش‌دهنده ریسک ناشی از وقوع حوادثی است که از اختیار انسان خارج است. بیمه ابزار مدیریت و کنترل ریسک در فعالیتهای انسانی است. حادثه به موضوعی گفته می‌شود که در تحقق آن انسان نقش عامدانه‌ای نداشته و وقوع آن یا سهوا و یا ناشی از فاعلیت یک عامل بیرونی خارج از کنترل فرد صورت پذیرد.

گارانتی به ضمانت اجباری کیفیت هر محصول گفته می‌شود که به منظور حفظ حقوق بهره‌بردار برای جبران خسارت‌های کارکردی کالا در مدت معین در غالب قراردادی از طرف تولیدکننده به بهره‌بردار واگذار می‌شود. خریدار از بابت گارانتی هیچ وجهی به تولیدکننده پرداخت نمی‌کند. لذا مشخصاً گارانتی پوشش‌دهنده خسارات ناشی از کارکرد محصولات است در صورتی که بیمه پوشش‌دهنده خسارات ناشی از حوادثی

است.

در این راستا تمامی دست‌اندرکاران صنعت ساختمان شامل مالک، مشاور و پیمانکار در خصوص ریسک حوادث ناشی از انجام افعال خود موظف به ارائه بیمه خاص خود بوده و همزمان در صورت تولید و عرضه هر محصول فیزیکی با کارکردهای مشخص موظف به ارائه گارانتی یا ضمانت کارکردی آن است.

نقش بیمه و گارانتی در ارائه خدمات مشاور، پیمانکار و مالک

مشاور به عنوان طراح و ناظر عالی پروژه موظف به ارائه بیمه مسئولیت حرفه‌ای در خصوص اعمال تمامی ضوابط فنی، کارکردی و ایمنی در طراحی پروژه برای بهره‌برداری آن است. از آنجایی که امر طراحی و ارائه خدمات حرفه‌ای در حوزه ساختمان امری است متکی به تشخیص، استقلال، نحوه قضاوت و تصمیم‌گیری فردی مشاور، لذا ارائه گارانتی در این حوزه بی‌معنا است چرا که همواره احتمال خطا و اشتباه سهوی طراح وجود دارد. به این دلیل مشاور به منظور پوشش ریسک فعالیت خود موظف به ارائه بیمه مسئولیت حرفه‌ای است. از آنجایی که آثار و نتایج تصمیمات فنی مشاور و مسئولیت‌های ناشی از آن در طول زمان ساری و جاری است لذا این بیمه مادام‌العمر خواهد بود.

پیمانکار به عنوان مجری عملیات اجرایی

پروژه ساختمانی اولاً موظف به ارائه بیمه خطرات ساختمانی ناشی از عملیات اجرایی خود در مدت زمان اجرای پروژه بوده و ثانیاً موظف به ارائه گارانتی کیفیت کارکردی محصول خود با مدت معلوم به مالک است.

مالک یا سرمایه‌گذار که حکم تولیدکننده اصلی پروژه ساختمانی را دارد، جهت واگذاری، فروش یا بهره‌برداری کل یا بخشی از آن پروژه به غیر، موظف به ارائه گارانتی کیفیت به ایشان است. گارانتی مالک به بهره‌بردار در واقع تجمیع شده گارانتی پیمانکاران و بیمه‌های مسئولیت مشاوران پروژه است.

در کشورهای توسعه یافته توسعه‌گران و سرمایه‌گذاران معمولاً ۱۰ سال ضمانت هرگونه تعمیرات و نقص‌های فنی پروژه‌های خود را به بهره‌برداران می‌دهند. این تضمین کیفیت مربوط به کارکردهای اساسی پروژه و نقص‌های فنی احتمالی در دوران بهره‌برداری است. هرچه میزان این خدمات بیشتر و شامل مدت زمان طولانی‌تری باشد، این موضوع به معنای کیفیت بالاتر پروژه بوده و خریداران با اطمینان و اشتیاق بیشتری مبادرت به خرید می‌کنند.

مالک موضوع ریسک تولید پروژه خود متکی به گارانتی پیمانکاران و بیمه مشاوران دخیل را در غالب بیمه‌ای با عنوان "بیمه کارکردهای اساسی ساختمان" به خریداران یا بهره‌برداران منتقل می‌کند.

لذا در صورت وقوع هر نقیصه کارکردی در پروژه، مالکان هیچ فعالیتی در خصوص برطرف کردن عیوب و خسارت‌های وارده نخواهند داشت. این وظیفه بیمه مربوطه است که علاوه بر جبران کلیه خسارت وارده به بهره‌بردار به دنبال جبران هزینه‌های خود در حوزه‌های پیمانکاری، مشاوره و یا تولیدکنندگان مصالح، ادوات و تجهیزات ساختمانی باشد.

در کشورهای توسعه یافته توسعه‌گران و سرمایه‌گذاران معمولاً ۱۰ سال ضمانت هرگونه تعمیرات و نقص‌های فنی پروژه‌های خود را به بهره‌برداران می‌دهند. این تضمین کیفیت مربوط به کارکردهای اساسی پروژه و نقص‌های فنی احتمالی در دوران بهره‌برداری است. هرچه میزان این خدمات بیشتر و شامل مدت زمان طولانی‌تری باشد، این موضوع به معنای کیفیت بالاتر پروژه بوده و خریداران با اطمینان و اشتیاق بیشتری مبادرت به خرید می‌کنند. این امر به عنوان مشوقی برای خریدار و اعتبار برای سرمایه‌گذار و موجب گسترش موضوع برندینگ در صنعت ساختمان می‌شود. رقابت برندهای ساختمانی در ارایه طرح‌های جذاب‌تر با کیفیت بالاتر و خدمات پس از فروش بیشتر مهمترین عامل کنترل و تعیین قیمت ساختمانی در یک بازار رقابتی است.

ارتقا کیفیت‌های فنی و اجرایی منجر به ارتقا ایمنی ساختمان، کاهش ریسک سرمایه‌گذاری برای خریدار و فروش‌شده و در نتیجه کاهش مبلغ حق بیمه مالک خواهد شد. میزان حق بیمه پرداختی نشانگر میزان ریسک دخیل در پروژه ناشی از کیفیت طرح و اجرای آن است. پرداخت حق بیمه کمتر به معنی کاهش ریسک سرمایه‌گذاری، افزایش کیفیت ساختمانی و ارزش مالی بیشتر ساختمان است.

هفته سوم دی ماه معاون اول رئیس جمهوری آیین نامه اجرایی صرفه جویی مصرف انرژی در ساختمان ها را به وزارتخانه های نیرو، راه و شهرسازی و نفت ابلاغ کرد که بر اساس آن دستگاههای اجرایی برای بهبود عملکرد مصرف و رسیدن به حد الگوی مصرف انرژی تا پایان سال ۱۳۹۹ نسبت به انجام اصلاحات ساختمانی اقدام کنند.

هیأت وزیران در جلسه ۳۰/۷/۱۳۹۶ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های راه و شهرسازی، نفت، نیرو، کشور و سازمان برنامه و بودجه و به استناد ماده (۱۸) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی - مصوب ۱۳۸۹ - آیین نامه اجرایی صرفه جویی مصرف انرژی در ساختمان ها را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی صرفه جویی مصرف انرژی در ساختمان ها

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- رده انرژی: معیار ارزیابی کارایی و عملکرد مصرف انرژی در ساختمان بر اساس مبحث (۱۹) مقررات ملی ساختمان.

ب- ساختمان: ساختمانی که مطابق گروه بندی مقرر در مبحث (۱۹) مقررات ملی ساختمان تقسیم بندی شده است.

پ- ساختمان سبز: ساختمانی که ضوابط خاص مکان یابی، طراحی سامانه های ساخت، اجرا، نگهداری، بهره برداری و بازیافت در آن به منظور آسیب رسانی هر چه کمتر به طبیعت و تعامل با محیط پیرامونی رعایت می شود.

ت- ساختمان موجود: ساختمانی که فرآیند اخذ پروانه ساخت یا احداث آنها قبل از ابلاغ این آیین نامه صورت گرفته باشد.

ث- ممیزی انرژی: مجموعه مطالعات و فعالیت های فنی و اقتصادی که منجر به شناخت و ارزیابی نحوه و میزان و محل مصرف حامل های انرژی، تلفات انرژی و عوامل مؤثر در آن می شود و موجب ارائه شیوه ارتقای سطح بازدهی مصرف حامل های انرژی و روش های اعمال مدیریت انرژی در کارخانه ها، ماشین آلات، تجهیزات، فرایندهای صنعتی و ساختمان ها می شود.

آیین نامه اجرایی صرفه جویی مصرف انرژی در ساختمان ها ابلاغ شد

ماده ۲- کلیه اشخاص ذی صلاح دارای پروانه اشتغال به کار از وزارت راه و شهرسازی و سایر دست اندرکاران ساخت و ساز مکلفند الزامات فنی و ترتیبات اجرایی این آیین نامه را در چارچوب مباحث مقررات ملی ساختمان رعایت کنند.

ماده ۳- به منظور صرفه جویی در مصرف انرژی در ساختمان ها، وزارت راه و شهرسازی موظف است حداکثر ظرف سه ماه نسبت به بازنگری مقررات ملی ساختمان به منظور ممیزی، تعیین رده انرژی و چگونگی تعبیه سامانه های کنترلی لازم با جهت گیری به سوی ساختمان سبز اقدام نماید.

ماده ۴- کلیه دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - برای جهت گیری به سوی ساختمان سبز، موظفند حداکثر ظرف دو سال پس از ابلاغ مقررات ملی ساختمان موضوع ماده (۳) این آیین نامه، نسبت به

ممیزی انرژی و تعیین وضعیت ساختمان خود اقدام و برنامه های اجرایی را برای بهبود عملکرد مصرف و رسیدن به حد الگوی مصرف انرژی تهیه و حداکثر تا پایان سال ۱۳۹۹ نسبت به انجام اصلاحات ساختمانی و تعبیه سامانه های کنترلی لازم اقدام نمایند.

تبصره ۱- کلیه دستگاه های اجرایی موظفند منابع مالی مورد نظر برای اجرای این آیین نامه را در بودجه سنواتی پیش بینی نمایند.

تبصره ۲- وزارتخانه های نفت و نیرو موظفند تعرفه حامل های انرژی دستگاه هایی را که موفق به اجرای این ماده در زمان مقرر نشوند بر اساس تبصره ماده (۱۸) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی محاسبه و اخذ نمایند.

ماده ۵- در مورد ساختمان های موجود تحت مالکیت اشخاص حقیقی، بسته اجرایی لازم به منظور تشویق اجرای ماده (۱۸) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی ظرف سه ماه پس از ابلاغ مقررات ملی مربوط، حسب مورد توسط وزارتخانه های نفت و نیرو با همکاری وزارت راه و شهرسازی و سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۶- صدور گواهی ممیزی و تعیین رده انرژی ساختمان های دستگاه های اجرایی توسط شرکت های دارای صلاحیت از سازمان برنامه و بودجه کشور در تخصص مربوط و در مورد سایر ساختمان ها، توسط اشخاص دارای صلاحیت از وزارت راه و شهرسازی انجام خواهد شد.

تبصره - اشخاص دارای صلاحیت موضوع این ماده در صورت داشتن هر گونه اشتغال در صلاحیت مربوط نمی توانند به کار طراحی ساختمان های موضوع این آیین نامه اشتغال داشته باشند.

ماده ۷- ساختمان هایی که به تشخیص سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عنوان بناهای تاریخی محسوب می شوند و در فهرست آثار ملی ایران قرار گرفته اند، از شمول این آیین نامه مستثنی هستند. / منبع: فارس-۱۶ دی

مهندس محمدعلی پورشیرازی عنوان کرد:

تولد سندیکا قبل از تشکیل وزارت کار

بیشتری با این تشکل پیدا کردم. من تقریباً جزو فعالانی بودم که مرتب به سندیکا رفت و آمد داشتیم و شاهد بودم که اول انقلاب روی سندیکای ساختمانی نگاه منفی حاکم بود. افرادی مانند مهندس احمد وکیلی، دکتر احمد هومن، مهندس اصغر پناهی، مهندس حسین شقاقی، مهندس احمد ابتهاج، مهندس هادی مصدق و مهندس حسن دیبا تلاش زیادی برای حل مشکل و جلوگیری از مصادره این سندیکا کردند و به دلیل حرمت و جایگاهی که در محافل علمی و دانشگاهی داشتند، توانستند مسئولان را قانع کنند که دست از سرسندیکا بردارند. مهندس عطاردیان و مهندس خوانساری و... نیز آن روزها برای کمک به سندیکا از فعالیت باز نشستند. از حق نگذریم آقای رفسنجانی و فرزندان ایشان نیز در تداوم فعالیت آن روزهای سندیکا نقش مهمی داشتند که حتی دو بار فرزندان مرحوم رفسنجانی در سندیکا حاضر شدند تا در حل مشکلات مساعدت کنند.

بعد از انقلاب سندیکا در آستانه تعطیلی قرار گرفت که با همت هیات مدیره از این بحران عبور کرد، روزهای بعد از بحران برای

شمال که به نام کن به نور بود در آن دوره مراحل مطالعاتی و تصویب خود را طی کرد. همچنین اتوبان سراسری ۵۷۲ کیلومتری از پونل تا بندر ترکمن که در هر طرف ۳ باند تصویب شد اما قابلیت توسعه به ۵ باند را داشت، در سال ۱۳۵۶ بعد از اینکه مطالعه ۳ مرحله ای آن به اتمام رسید در اداره کل مزبور که من هم در آن کارشناس بودم مصوب شد. در جلسه ای هم مقرر شد که ۷ پروژه شامل دو اتوبان فوق، اتوبان تهران- اصفهان- شیراز- سواحل جنوب، اتوبان تهران- اراک - خوزستان، اتوبان مشهد- کرمان- سواحل جنوب، اتوبان سراسری سواحل جنوب و متروی تهران نیز مطالعه و تصویب شود. در آن دوران رابطه کاری من با بزرگانی چون مهندس مجید اعلم، آقای جفرودی، آقای اصغرزاده، آقای خرم که شرکت آسفالت راه را داشت و... برقرار شد که چون این عزیزان از سران سندیکا بودند موجب آشنایی اینجانب با سندیکا شد. از اینرو اولین حضور من در سندیکا به بیش از ۵۰ سال قبل بازمی گردد. به هر حال بعد از اینکه بازنشسته شدم همکاری مستقیم من با سندیکا آغاز شد و در بخش خصوصی نیز فعال شدم و ارتباط

مهندس محمدعلی پورشیرازی مدیرعامل شرکت چالدران و عضو هیات مدیره سندیکای شرکت های ساختمانی ایران است که قریب به ۳۰ سال در کسوت بازرگانه همراه و همگام این تشکل قدیمی بوده است. برای آگاهی از فراز و نشیب سال ها همراهی با قدیمی ترین تشکل مهندسی کشور با مهندس پورشیرازی به گفتگو نشستیم که مشروح آن به شرح زیر است.

چگونه با سندیکا آشنا شدید و زمانی که وارد این نهاد شدید اوضاع و احوال پیمانکاران چگونه بود؟

در گذشته نسبتاً دور، زمانی که مرحوم دکتر حسن شالچیان استاد مسلم پل سازی - نه ایران بلکه جهان - وزیر راه بودند، من به عنوان کارشناس در این وزارت حضور داشته و در اداره ای به نام اداره کل نظارت فنی مشغول به کار بودم. پروژه هایی که در مورد راهها و راه آهن بود ابتدا در ادارات کل راه و سپس در اداره کل ساختمان راه آهن در ۲ مرحله بررسی می گردید و در نهایت جهت تصویب نهایی به اداره کل نظارت فنی ارسال می شد. به عنوان نمونه اتوبان تهران-

این سندیکا چگونه رقم خوردند.

بعد از انقلاب، دولت روی تشکل‌ها حساسیت نشان داد اما سندیکا قدمت و کارنامه قابل توجهی داشت. وقتی سندیکا در سال ۱۳۲۶ تشکیل شد هنوز وزارت کار وجود نداشت. دو سال بعد که وزارت کار تشکیل شد اولین صنفی که با شماره ۹۷ در وزارت کار ثبت شد، این سندیکا بود. این سوابق در کنار تلاش فعالان صنف باعث شد که سندیکا از موج مصادره اموال افراد و سازمان در اوایل انقلاب به سلامت عبور کند. عده‌ای به خصوص چپ‌گراها بعد از انقلاب خواستند در سندیکا نفوذ کنند و کنترل آنرا به دست بگیرند اما همکاران ما در سندیکا از جمله آقای مهندس خوانساری، آقای مهندس عطاردیان، آقای مهندس وکیلی و آقای مهندس موسوی با تأکید بر اینکه سندیکا یک تشکل صنفی است نه حزبی از این امر جلوگیری کردند. در کنار شور جوانی و ملی‌گرایی این عزیزان، راهنمایی‌ها و حضور مهندس مجید اعلم و مهندس جفرودی نیز کمک زیادی به سندیکا کرد.

بعد از شکل‌گیری سندیکا افرادی مانند مهندس حاجی اصغرزاده، مهندس ابوالحسن دیبا، مهندس احمد ابتهاج، مهندس احمد وکیلی در سندیکا حاضر بودند و به دلیل ملی‌گرایی و علاقه زیادی که به صنف داشتند در مورد حل مشکل یکی از شرکت‌ها حضور فعالی از خود نشان دادند.

در دوران سازندگی شرایط چگونه بوده است؟

حدود سال‌های ۱۳۶۶ تا ۱۳۷۶ همکاران ما در هیات مدیره‌ها سعی کردند ارتباط بخش خصوصی را با گروه فنی کشورهای خارجی برقرار نمایند. در مسافرتی که ما به ترکمنستان رفتیم جلساتی هم با نیازاف داشتیم. می‌خواستند ساخت سفارتخانه ایران را در آنجا به ترک‌ها بسپارند ولی آقایان اجازه ندادند این اتفاق بیفتد و گفتند خود ایرانی‌ها این کار را انجام می‌دهند. در آن دوران سندیکا در همه ارگان‌ها نماینده داشت و در تدوین بسیاری قوانین و مقررات مشارکت مستقیم و نقش موثری داشت. حتی در تهیه قانون مالیات سال‌های ۱۳۶۶، ۱۳۷۶، و ۱۳۸۰ نماینده سندیکا در تهیه قانون و در مجلس و شورای نگهبان حضور فعال و اثرگذاری داشت. به عنوان مثال در کمیسیون ضرایب، نماینده اصلی بعد از نماینده دارایی نماینده سندیکا بود و اگر نماینده سندیکا حاضر نمی‌شد آن روز آن جلسه تشکیل نمی‌شد. در کمیسیون حل اختلاف کارگران که هر هفته جلسات آن برگزار می‌شد، نمایندگان سندیکا هم حاضر بودند و کنار رفتن آنها باعث شد ماده ۴۱ به اشتباه تدوین شود که امروز به دنبال حذف آن هستند. در مجموع اگر نمایندگان سندیکا در جلسات حاضر نمی‌شدند مورد انتقاد مسئولان قرار می‌گرفتند. هیات مدیره سندیکا تقریباً هر ماه با مرحوم رفسنجانی در پاستور جلسه داشتند، نمایندگان سندیکا با آقای خاتمی هم جلسات مستمری داشتند.

با رفتن آقای خاتمی، دوران سختی رسید که در آن زمان مهندس ملکینی فرد در اداره سندیکا سنگ تمام گذاشتند. با ادامه دامنه این مشکلات مدیران کنونی سندیکا نیز تمام همت خود را برای رفع موانع به کار بسته‌اند. امید است با فعالان فعلی سندیکا که واقعا در جهات مختلف سعی می‌نمایند موفق شوند، چون گذشته با همکاری گرفتن از سایر تشکل‌های جدید و قدیمی بتوانند سندیکا را در جایگاه واقعی خود قرار دهند. آمین یا رب العالمین.

وجود فساد از نبود شفافیت در اقتصاد ناشی می‌شود

سیدمحمدرضا مرتضوی، عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران

عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران گفت: بارها پشت این بلندگو گفته‌ایم که دلیل این فساد ایجاد موانع و شفافیت در اقتصاد است، اگر کار مردم را به مردم واگذار کنید حتماً به صورت گسترده این فسادها کاهش می‌یابد.

سیدمحمدرضا مرتضوی در جلسه هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران با اشاره به صحبت‌های دادستان کل گفت: وی گفته است که کسی که ۸ سال مدیریت عالی کشور را عهده‌دار بوده در طول ۸ سال مدیریت کلکسیونی از قانون‌گریزی و عمل خلاف قانون داشته است، اما اکنون از احقاق حقوق مردم حرف می‌زند.

وی همچنین گفت: دادستان کل کشور گفته است وقتی ما می‌بینیم برخی مقامات کشور و کسانی که دلسوزانه باید در مورد مبارزه با قاچاق فعال باشند، خود و یا فرزندان‌شان و کسانی که به آنها وابسته هستند دارای سهمی در قاچاق هستند، چگونه انتظار دارید مبارزه با قاچاق به نتیجه برسد؟

عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران در ادامه گفت: در پرونده فساد نفتی از قول مقامات رسمی کشور گفته می‌شود که برخی وزرا و مسئولان عالی‌رتبه کشور در این پرونده نقش داشته‌اند و الان هم آقایانی که در مورد این فساد نقش داشته‌اند، در مورد مبارزه با فساد حرف می‌زنند. آیا می‌دانید این چه ناامیدی در دل مردم، کارگران و کسبه ایجاد می‌کند؟

وی با اشاره به فساد در صندوق فرهنگیان گفت: صندوق فرهنگیان صندوقی است که از حقوق معلمان برای آینده آنها ۱۷ هزار تومان جهت واریز شدن به این صندوق کم می‌شود.

متن کامل لایحه قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان منتشر شد

با توجه به ضرورت بازنگری قانون نظام مهندسی ساختمان و تاکید وزیر راه و شهرسازی بر لزوم بازنگری در نظام مهندسی ساختمان و سیستم نظام فنی اجرایی کشور لایحه قانون نظام مهندسی ساختمان کشور برای نظرخواهی کارشناسان منتشر شد.

به گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، با توجه به گذشت دو دهه از تصویب قانون نظام مهندسی ساختمان و درخواست کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی برای اصلاح قانون و در راستای تاکید وزیر راه و شهرسازی به ناکارآمدی سیستم مهندسی کشور، لایحه قانون نظام مهندسی ساختمان از سوی معاونت مسکن و ساختمان مورد آسیب‌شناسی قرار گرفت و با درس آموزی از تجربه‌های جهانی و انجام مطالعات تطبیقی و پس از طی کردن فرایند پژوهشی دو ساله و ارائه لایحه آن به دولت، اکنون برای نظرخواهی جامعه مهندسی کشور، اساتید و سایر فعالین حوزه صنعت ساختمان کشور منتشر می‌شود.

در ضرورت و اهمیت تهیه لایحه قانون جدید نظام مهندسی ساختمان کشور باید گفت: شکل‌گیری و تحول قوانین در هر جامعه بازتاب نیازمندی‌های آن در ایجاد چهارچوب‌های مشخص برای انتظام بخشی زندگی مردم در حوزه‌های مختلف است. در واقع هدف از وضع این قوانین، تبیین معیارهایی است که رابطه حقوقی تضمین شده‌ای را میان افراد جامعه از یک سو و نظارت بر تحقق آن توسط حاکمیت را، از سوی دیگر تعریف نماید.

روزنامه‌ها نوشتند. رئیس‌جمهور، رئیس مجلس، رئیس قوه قضائیه و آقای دادستان در مورد آن صحبت کردند و دادستان گفتند که در قوه قضائیه، ما به مبارزه‌ای بی‌امان با فساد پرداخته‌ایم اما آمار آن را نمی‌گوییم.

وی گفت: حالا اگر عده‌ای آمدند از کارگر، دانشجو، جوان و کاسب اعتراض کردند، قطعاً یک عده آدم ماجراجو و شرور هم ممکن است بیایند و دو سطل بارزش شهرداری را آتش بزنند. آیا اینها آشغال هستند؟!

مرتضوی گفت: به نظر اگر بخواهم حقیقت را بگویم و اگر به حق ۵ تن نترسم، باید بگویم کسانی آشغال هستند که در این فساد سیستماتیک ۸ سال سکوت کردند.

عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران اظهار داشت: وظیفه نیروهای امنیتی و همه مردم این است که بستری ایجاد کنند که مردم آزاد حرف بزنند.

وی گفت: دو گروه از حضور مردم ممکن است سوءاستفاده کنند؛ یک گروه کسانی هستند که در سیاست از مردم سیلی خورده‌اند و گروه دیگری هستند که در پروژه ایران‌هراسی و منزوی کردن ایران شکست خورده‌اند و اکنون یک فرمانده نادان و دست به آتش به نام ترامپ دارند.

عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران همچنین با اشاره به اینکه مسئولان دولتی هرگاه به اتاق می‌آیند می‌گویند ما از شما حرف‌های تکراری می‌شنویم گفت: من می‌خواهم به مسئولان دولتی بگویم عمل شما هم تکراری است، زیرا ما هرچه می‌گوییم این دولت را کوچک کنید و کار را به مردم واگذار کنید باز هم می‌آیید و اداره کل تشکیل می‌دهید.

مرتضوی اضافه کرد: ما متهم به آن هستیم آنچه را که عده‌ای گوش نمی‌کنند مرتب تکرار می‌کنیم.

وی ادامه داد: رئیس یک بانک کوچک همکاران ما را در تولید و صنعت بی‌آبرو می‌کند و به دنبال این بی‌آبرویی همکار ما سکنه می‌کند و فرزندشان خودکشی می‌کند. مرتضوی گفت: قبل از بی‌آبرویی قیام کنید نه به معنای نافرمانی، بلکه به معنای استفاده درست از بلندگو.

منبع: فارس - ۲۴ دی ماه

مرتضوی بیان داشت: به قول مسئول رسیدگی به این پرونده، در این پرونده در ابتدا صحبت از فساد ۸ هزار میلیارد تومانی بود، اما اکنون صحبت از فساد ۱۴ هزار میلیارد تومانی در این صندوق می‌شود. عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران بایان اینکه مردم با این مسائل درگیر هستند، اضافه کرد: مباحثی در خصوص حقوق نجومی و املاک نجومی مطرح می‌شود، یک عده‌ای می‌گویند شما حقوق نجومی گرفته‌اید و عده‌ای دیگر می‌گویند شما املاک نجومی را خورده‌اید.

وی به پرونده اختلاس بیمه ایران اشاره کرد و گفت: متهم ردیف اول این اختلاس جزو عالی‌ترین مقامات کشور بوده و کسی بوده که مسئول مبارزه با فساد بوده است.

مرتضوی افزود: در این جا به یاد فرمایش مقام معظم رهبری می‌افتم که فرمودند با دستمال کثیف نمی‌شود شیشه را پاک کرد.

عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران با اشاره به مفاصل اقتصادی بایک زنجانی اظهار داشت: زنجانی املاک تأمین اجتماعی را که مال ما و کارگرهای ما است، خرید و یک چک از تأمین اجتماعی معادل آن اموال گرفت و بابت آن چک هم از مسئولان کشور نفت خرید. شما کاسب هستید و در صحنه اجتماعی حضور دارید، آیا می‌توان یک گونی سیب زمینی را می‌توان بدون اجازه از نایب محل فروخت؟ نمی‌شود، بعد اینها همه جمع می‌شود و مردم را نگران می‌کند.

وی افزود: از دهه ۷۰ گفتند که فساد ۱۲۳ میلیارد تومانی، الان از فساد ۱۲۳ هزار میلیاردی می‌گویند، یعنی فساد ۱۰۰ برابر شده است، چه کسی مسئول است و باید به این مسائل رسیدگی کند؟

مرتضوی گفت: این فساد سیستماتیک است. کسانی را که بابت این فسادها می‌گیرند معلول هستند و هیچ‌کدام علت نیستند. ما بارها پشت این بلندگو گفته‌ایم که دلیل این فساد ایجاد موانع و شفافیت در اقتصاد است. اگر کار مردم را به مردم واگذار کنید حتماً به صورت گسترده این فسادها کاهش می‌یابد. عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران اضافه کرد: در مورد این فسادها در

در کارگاه آموزشی بررسی شد

قانون تامین اجتماعی و بخشنامه‌های حوزه پیمانکاری

سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران در سالهای اخیر و در راستای ارائه خدمات آموزشی به اعضای خویش، کارگاه‌های آموزشی در حوزه قوانین و مقررات مرتبط با صنعت احداث از جمله تامین اجتماعی را برگزار کرده است. با توجه به استقبال اعضا و علاقمندان از ۵ کارگاه برگزار شده و درخواست‌های مکرر برای ادامه این کارگاهها، روز سه‌شنبه ۱۲ دی ماه کارگاه آموزشی با موضوع «تبیین قانون تامین اجتماعی و بخشنامه‌های حوزه پیمانکاری» را با همکاری دفتر امور فرهنگی سازمان تامین اجتماعی برگزار کرد.

نگاه حمایتی سندیکا به تامین اجتماعی

در ابتدای این سمینار **مهندس سیامک مسعودی** عضو هیات مدیره و رئیس کمیسیون قوانین و مقررات سندیکا عنوان کرد: متأسفانه در برخی موارد نگاه سازمان تامین اجتماعی برای اعضای ما مسائلی را به وجود آورده است. نگاه اعضای این سندیکا به سازمان تامین اجتماعی و صندوق، حمایتی است و این سازمان را متعلق به خود و مردم می‌دانیم. ولی قرار بر این نیست همه مشکلات موجود صندوق را صرفاً حوزه پیمانکاری حل کند و البته این قشر به حقوق قانونی خود مسلط بوده و از آن دفاع می‌کنند.

مترقی بودن قانون تامین اجتماعی

در ادامه آقای **قشقایی کارشناس سازمان تامین اجتماعی** نیز عنوان کرد: در سال ۱۳۵۴ قانون تامین اجتماعی به عنوان یک قانون

مترقی مطرح بوده و هم اکنون نیز در سطح منطقه و آسیا از قوانین قابل توجه است. این کارشناس معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان تامین اجتماعی با اشاره به برخی مشکلات حوزه کارفرمایی افزود: در حال حاضر نظام تامین اجتماعی در جهان به دو شکل ارائه می‌شود که در مدل اول، با اخذ مالیات از بخش خصوصی، خدمات تامین اجتماعی ارائه می‌شود و در مدل دوم که به نوع مشارکتی معروف است، اضلاع مرتبط با حوزه کار، در ارائه خدمات و تامین منابع تامین اجتماعی موثر و کارآمد هستند. در اصل ۲۹ قانون اساسی به مدل تامین منابع مشارکتی در تامین اجتماعی اشاره شده است. با توجه به مشکلاتی که در حوزه تامین اجتماعی در جهان در ارائه مدل‌های معرفی شده وجود دارد، در کشورهای توسعه یافته به دنبال حالتی ترکیبی از این مدل‌ها هستند.

این کارشناس تامین اجتماعی با اشاره به اینکه در حوزه تامین اجتماعی و کار سه قانون مهم وجود دارد این قوانین را اینگونه برشمرد: قانون کار، قانون تامین اجتماعی و قانون بیمه بیکاری. این قوانین سه گانه با هم مرتبط بوده و در یکدیگر تاثیرگذاری دارند. قانون کار از سال ۶۹ تا به حال صرفاً دو تغییر عمده را شاهد بوده و این در حالی است که در قانون تامین اجتماعی که به صورت مستقیم با معیشت مردم در ارتباط است، تغییرات هر ساله را شاهد هستیم و این موضوع یکی از مشکلات اساسی در این حوزه

است. وی با اشاره به برخی قوانین نا کارآمد ادامه داد: ماده ۷۶ مربوط به حوزه بازنشستگی و ماده ۸۰ حوزه بازنندگان و تغییرات مرتبط با این حوزه، ضربات سختی به سازمان تامین اجتماعی وارد آورده است.

محمدحسین قشقایی در ادامه کارگاه با اشاره به انواع بیمه در تامین اجتماعی گفت: بیمه شدگان اجباری یکی از انواع بیمه در تامین اجتماعی محسوب می‌شوند که در این نوع بیمه، کارفرما موظف به پرداخت حق بیمه کارگران است و افرادی که در بخش‌های دولتی مشغول بوده و بر اساس قانون کار مشمول این قانون هستند، افرادی که به صورت پیمانی و رسمی مشغول هستند و در حوزه قانون کار قرار دارند، اتباع بیگانه که در کشور خود بیمه شده‌اند و هر شخصی که در جامعه مشمول هیچگونه بیمه پایه‌ای نیست، در حوزه بیمه اجباری قرار می‌گیرند.

وی نوع دوم بیمه شدن را بیمه اختیاری دانست و گفت: افرادی که به صورت خویش فرما به سازمان تامین اجتماعی مراجعه می‌کنند در این حوزه قرار دارند.

این کارشناس تامین اجتماعی با اشاره به اینکه بیمه حرف و مشاغل از دیگر انواع بیمه در تامین اجتماعی است، افزود: در این بیمه امکان انتخاب خدمات توسط بیمه شده وجود دارد. قشقایی بیمه حوزه پیمانکاران را نوع دیگری از بیمه در تامین اجتماعی دانست و گفت:

این بیمه به دو نوع عمرانی و غیرعمرانی قابل تقسیم بندی است.

وی در خصوص تفاوت قراردادهای کار و قراردادهای پیمانکاری تصریح کرد: در قراردادهای کار ۳۰ درصد حقوق کارگر باید به عنوان حق بیمه لحاظ شده و کارگر و کارفرما در این حوزه باهم در ارتباط هستند ولی در قراردادهای پیمانکاری سه ضلع کارفرما، پیمانکار و کارگر، اضلاع بیمه‌ای را تشکیل می‌دهند. در قراردادهای پیمانکاری، کارفرما و پیمانکار هر دو در قبال حقوق کارگر تعهد تضامنی دارند و این کارفرماست که در این نوع قراردادها موظف به رصد رعایت حقوق کارگران است و در قرارداد کار بین کارگر و کارفرما نتیجه مهم نیست ولی در قراردادهای پیمانکاری تعهد به نتیجه بسیار مهم است. قشقای با بیان اینکه در قراردادهای پیمانکاری باید تفکیک اجزاء صورت گیرد تا کارشناسان تامین اجتماعی قادر به تشخیص بخش‌های مختلف باشند.

وی عنوان کرد شما پیمانکاران حتما دقت کنید کالایی که می‌خرید حق بیمه خود را پرداخت کرده باشد. در برخی قراردادها منعقد می‌شود که این قرارداد نصب ندارد، سازمان این امر را نمی‌پذیرد. قراردادی که ماهیتا شامل نصب است، بهتر است قرارداد نصب را جدا بنزید، در مورد حمل و نقل هم باید دید برای فردی که کار حمل و نقل را انجام می‌دهد حق بیمه رد می‌شود یا نه. اگر این اشخاص در صندوق‌های دیگر بیمه باشند پرداخت حق بیمه برای آنها ضروری نیست وگرنه پرداخت حق بیمه ضروری است. فاکتورهایی که می‌گیرید باید رسمی باشند یعنی مهر و کد اقتصادی و آدرس و شماره تلفن داشته باشد. در قراردادهای فرعی با شماره قرارداد به قرارداد اصلی ارجاع دهید تا از شما دو بار حق بیمه اخذ نشود. در تهیه مفاسحاسب هم قبل از مفاسحاسب پیمان اصلی به فکر مفاسحاسب پیمان فرعی باشید. کارفرما هم تا زمان دریافت مفاسحاسب شما ۵ درصد را نگه می‌دارد.

وی افزود: در مورد بدهی‌هایی که مربوط به تامین اجتماعی یا حوزه کار است، کارفرما و پیمانکار مسئولیت تضامنی دارند. یعنی اگر پیمانکار آن را پرداخت نکند سازمان می‌تواند به کارفرما مراجعه و آن را دریافت کند که این امر علاوه بر قانون در شرایط عمومی پیمان هم مورد تاکید قرار گرفته است. لیست حق بیمه را زودتر

از ۲۵ هر ماه ارسال کنید تا سازمان بتواند مغایرت احتمالی را خبر دهد و مشمول جریمه نشوید. تصریح کرد: طبق قانون تجارت شرکتها باید در طی مدت ۱۰ سال دفاتر اسناد را برای بررسی بازرسان نگهداری کنند، سازمان هم طبق قانون می‌تواند برای بازرسی دفاتر کارفرمایان مراجعه کند. در حوزه حسابرسی اگر سازمانی برای حسابرسی می‌آید از آن استقبال کنید تا مسائل به مرور زمان حل شود، البته قضیه شرکت‌های پیمانکاری متفاوت است و شرکت‌های پیمانکاری مشمول حسابرسی نیستند.

پرسش و پاسخ

در ادامه این کارگاه پرسش و پاسخ بین حاضران برگزار شد که در آن آقای معینی مدیر کل دفتر امور فرهنگی اجتماعی کارفرمایان، آقای آرویش رئیس اداره امور پیمانها، آقای محمد کریمی سرپرست دبیرخانه هیأت‌های تشخیص مطالبات سازمان تامین اجتماعی و مهندس عباس وفایی عضو هیأت مدیره سندیکا حاضر بودند.

رضا معینی نیز در ادامه برگزاری کارگاه آموزشی تبیین قانون تامین اجتماعی و بخشنامه‌های حوزه پیمانکاری گفت: با انجام یک کار بسیار موثر، طول دوره رسیدگی در هیأت‌ها از دو تا سه سال به ۲۹ روز رسیده است.

مدیرکل فرهنگی و اجتماعی کارفرمایان سازمان تامین اجتماعی افزود: یکی از مشکلات حوزه کارفرمایی در انجام خدمات تامین اجتماعی،

وجود مشکلات در حوزه پاسخگویی است که بخشی از این نارضایتی‌ها ساختاری و بخشی در حیطه قوانین است که سازمان در حال انجام آموزش به کارکنان در این حوزه است.

رضا معینی مشکل دیگر این بخش را وجود بخشنامه‌های متعدد دانست و گفت: تمام معاونت‌های سازمان تامین اجتماعی مکلف به اصلاح بخشنامه‌ها شده‌اند و ضمناً موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی در حال اصلاح کلی تمامی بخشنامه‌های تامین اجتماعی است. سازمان تامین اجتماعی در تلاش برای تدوین بانک اطلاعات کارفرمایان و اصلاح بخشنامه‌های حوزه خدمات الکترونیک است و بخشنامه بازدید دفاتر قانونی نیز در حال نهایی شدن است. وی اظهار کرد: در برخی کارها که ماهیت سخت و زیان‌آورد دارند قرار بر این بود که کارفرما ظرف مدت دو سال نسبت به رفع سخت و زیان‌آوری کارگاه اقدام کنند و این مهم صورت نگرفت.

مدیرکل فرهنگی و اجتماعی کارفرمایان در سازمان تامین اجتماعی با اشاره به اینکه ماهیت کارهای سخت و ماهیت کارهای زیان‌آور از هم جداست و باید مورد تفکیک قرار گیرند گفت: تامین اجتماعی آماده پیگیری اصلاح قوانین سخت و زیان‌آور است.

رضا معینی تصریح کرد: در سال‌های گذشته بیش از ۲۰۰ هزار بازنشسته با میانگین سنی ۵۲ سال و میانگین سابقه ارفاقی ۸/۲ بازنشسته شده‌اند و این یعنی این افراد ۸ سال حق بیمه پرداخت نکرده و ۸ سال زودتر مستمری گرفته‌اند.

برخی قوانین بخش خصوصی را فلج کرده است

رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران نیز با حضور در این کارگاه آموزشی گفت: پرداخت حق بیمه طرح‌های عمرانی ارتباطی به پیمانکاران ندارد. قراردادی در سازمان برنامه‌بسته شده و طبق آن از صورت وضعیت ما کم می‌شود و ۵ درصد هم توسط کارفرما روی آن قرارداد شده به سازمان پرداخت گردد که این ۵ درصد را کارفرمایان پرداخت نمی‌کنند یا به جای آن کاغذ دست ما می‌دهند، در این شرایط که قرارداد شما با کارفرماست چرا علیه پیمانکاران اجرائیه صادر می‌کنید، این کار به نفع خود تامین اجتماعی هم نیست. پیمانکاران و بخش خصوصی فلج می‌شود و نمی‌تواند به تامین اجتماعی حق بیمه بدهد و سازمان بی پول می‌شود.

نگاه اعضای این سندیکا به سازمان تامین اجتماعی و صندوق حمایتی است و این سازمان را متعلق به خود و مردم می‌دانیم. ولی قرار بر این نیست همه مشکلات موجود صندوق را صرفاً حوزه پیمانکاری حل کند و البته این قشر به حقوق قانونی خود مسلط بوده و از آن دفاع می‌کنند.

محمد عطاردیان تصریح کرد: ضرایب بیمه‌ای که سازمان می‌گیرد زمانی تصویب شده که کارها با دست صورت می‌گرفته و خیلی بیشتر از حق بیمه‌ای است که ما باید پرداخت کنیم که پیمانکاران برای دور ماندن از دردسر و خالی نمودن صندوق آن را پرداخت می‌کنند.

وی افزود: پیمانکارها از حسابرسی معاف هستند و مراجعه به این شرکتها برای حسابرسی باید قدغن اعلام شود. وی در مورد مشاغل سخت و زیان‌آور نیز گفت: برخی کارها ماهیت سخت و زیان‌آور دارند و کارفرما باید حق بیمه ۴ درصدی اضافی بدهد. اما طبیعت برخی کارها سخت و زیان‌آور نیست و حفاظت معمولی درباره آنها کافی است. اما لازم است این موارد مشمول زمان هم باشد. ۴۰ سال قبل کاری انجام شده، حالا یک اداره‌ای در وزارت کار آن را به عنوان کار سخت و زیان‌آور شناخته و سازمان بدون اینکه نظر ما را بداند آن را به عنوان کار سخت و زیان‌آور شناخته و جریمه می‌کند و اقدام می‌کند و اجرائیه صادر می‌کند. بعد هم گفته می‌شود چون اجرائیه صادر شده دیگر نمی‌توان کاری کرد. برخی اقدامات و برخی قوانین بخش خصوصی را فلج می‌کنند و این روند فوق‌نه به نفع بخش خصوصی و نه به نفع تأمین اجتماعی خواهد بود. عطاردیان اظهار داشت: برخی فعالیت‌ها مانند خرید ماهیت پیمانکاری ندارند، متاسفانه این کارها توسط تأمین اجتماعی به عنوان کار پیمانکاری و با ضریب محاسبه می‌شود که باید این روند مورد اصلاح قرار گیرد.

در ادامه مهندس عباس وفايي عضو هیات مدیره و کمیسیون اقتصادی سندیکا عنوان کرد: متاسفانه عدم رعایت مصوبات سازمان تأمین اجتماعی توسط برخی از پرسنل شعب این سازمان، مشکلاتی را برای پیمانکاران به دنبال دارد

آقای معینی هم با بیان اینکه تمام تلاش ما بر این است که واحدهای اجرایی سلیقه‌ای عمل نکنند، در پاسخ به بیانات مهندس عطاردیان عنوان کرد: ما هم انتقاداتی در زمینه اجرایی از برخی شعب داریم. در مورد حسابرسی، در حال حاضر در دید قالب ما پیمانکاران مشمول حسابرسی نیستند مگر در موارد استثناء که در بخشنامه تکلیف آن روشن خواهد شد. در مورد مشاغل سخت و زیان‌آور هم ما با شما هم نظر هستیم و در حال حاضر استسفاریه‌ای از مجلس در این باره شده است. بعضی کارها ماهیتاً سخت و زیان‌آور هستند، ولی برخی کارها

تنها در مقطعی سخت هستند ولی متاسفانه ما در قانون با بازنشست کردن زود هنگام افرادی که کار آنها گاه دشوار است به نیروی انسانی و صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی ظلم کرده‌ایم. ما با شما موافق هستیم، در این باره با حوزه کارفرمایی جلسه گذاشتیم، به وزارت کار هم پیشنهاد دادیم حدود هزار و صد شغل سخت و زیان‌آور به ۳۰۰-۴۰۰ شغل محدود شود، و برطبق تعریف درست مشاغل زیان‌آور با مسئله برخورد شود.

مهندس وفايي نیز تصریح کرد: با سازمان تأمین اجتماعی در این زمینه اتفاق نظر داریم که برخی تصمیمات پیشین باعث شده که سازمان تأمین اجتماعی در حال حاضر در شرایط نامناسبی قرار گرفته باشد. ولیکن قرار بر این نمی‌باشد که تاوان تمامی این تصمیمات غلط، توسط شرکت‌های پیمانکاری داده شود. در جلسات پیشین که در خدمت جناب آقای زدا برگزار گردید، برخی مشکلات مطرح و مقرر گردید که این موارد مرتفع گردد که متاسفانه تاکنون محقق نگردیده است. همکاران ما بر اساس بخشنامه ۱۴ درآمد، پیشنهاد قیمت در طرح‌های عمرانی را تنظیم و ارائه نموده‌اند، بر این اساس که، به میزان ۱/۶ درصد از صورت وضعیت پیمانکار کسرو به همراه ۵ درصد که از سوی کارفرما تأمین می‌گردد، به عنوان حق بیمه به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز گردد. در متن بند ب بخشنامه ۱۴ درآمد تصریح گردیده که حق بیمه قراردادهای پیمانکاری مقطوعاً ۶/۶ درصد می‌باشد و سهم

مهندس عطاردیان:

پرداخت حق بیمه طرح‌های عمرانی ارتباطی به پیمانکاران ندارد. قراردادی در سازمان برنامه بسته شده و طبق آن از صورت وضعیت ما ۵ درصد توسط کارفرما کم می‌شود که این ۵ درصد را کارفرمایان پرداخت نمی‌کنند یا به جای آن کاغذ دست ما می‌دهند، در این شرایط چرا علیه پیمانکاران اجرائیه صادر می‌کنید

کارفرما و پیمانکار صراحتاً مشخص گردیده است. اما در شرایطی که عدم توانایی مالی کارفرما در پرداخت مطالبات پیمانکاران منجر به تطویل مدت مجاز پیمان گردیده و طبیعتاً حق بیمه نیز از سوی ایشان پرداخت نگردیده، در هنگام ارائه لیست بیمه از سوی پیمانکاران، پرسنل سازمان تأمین اجتماعی از دریافت لیست بیمه امتناع می‌ورزند، و این در حالی است که در طرح‌های عمرانی سازمان ملزم به دریافت لیست بیمه پرسنل بدون دریافت حق بیمه می‌باشد.

در ادامه آقای آرویش رئیس اداره امور پیمانها عنوان کرد: تقریباً یک سال پیگیری آن بودیم که از طرف هیات امنای سازمان اجازه ورود در بدهی‌های قطعی پیمانکاران برای بررسی به ما داده شود. گاه یک سال از تاریخ خاتمه قرارداد گذشته بوده است و همکاران ما به کارفرما نامه داده‌اند که وی جواب نداده، همکاران به پیمانکار رونوشت داده‌اند، که به دست پیمانکار هم نرسیده، و همکاران ما از آنجایی که اطلاعات کامل و نحوه تأمین مالی پروژه را در دست ندارند طبق دستورالعمل و اجباراً بالاترین ضریب را زده و ابلاغیه را به دفتر پیمانکار فرستاده‌اند که گاه آن هم دیده نشده و در نهایت بعد از ۳۰ روز قطعی گردیده است. در این موارد فقط زمان اجرا متوجه شده‌اند پیمانکار از کل فرایند بی‌اطلاع بوده است. در گذشته چون طبق ماده ۴۲ و ۴۳ ما حق ورود در بدهی قطعی را نداشتیم، در صورت اعتراض پیمانکار به او می‌گفتیم به دیوان عدالت مراجعه و شکایت کند. خوشبختانه در حال حاضر از هیات امنای مصوبه‌ای گرفتیم و طی جلسات کارشناسی، پیش‌نویس بخشنامه آن تهیه و خلاصه‌سازی شد تا در مورد چنین پرونده‌ای هیات تجدید نظر با توجه به مستندات حکم صادر کند.

وی افزود: در خصوص دستمزد هم شاید بتوان گفت حق با شما است، مصوبه قراردادهای عمرانی مربوط به سال ۱۳۶۴ است و مصوبه قراردادهای غیر عمرانی مربوط به سال ۱۳۷۰ است و کاری روی آنها انجام شده است. ما طرحی در موسسه عالی پژوهش دادیم تا در کلیه قراردادهای پیمانکاری میزان دستمزد کارگر را بررسی کند تا از طریق نتیجه آن تصمیم‌گیری کنیم. در مورد قراردادهای پیمانکاری قبلاً ضریب دستمزد اعمال می‌شد، اما اکنون قرارداد با ضریب مقطوع اعمال می‌شود. در جلسات کارشناسی، همکارانی که در زمان تصویب مصوبه

آقای محمد کریمی سرپرست دبیرخانه هیأت‌های تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی نیز عنوان کرد: به یقین اثرگذارترین نیروها در تأمین اجتماعی شما هستند. یقیناً آنچه در بخشنامه‌ها آمده با توجه به سایر قوانین موضوعه کامل می‌شود، سال گذشته به دلیل عمل نکردن به بخشنامه‌ها دو هیأت بدوی حدود شش ماه از کار تعلیق شدند، امسال هم یک هیأت تجدید نظر از ادامه کار منع شد. تغییرات یک روزه اتفاق نمی‌افتد و باید با مرور زمان انتظار تغییرات را داشت. در سالهای اخیر ما از فرم نظرسنجی برای سنجش عملکرد همکاران خود استفاده کرده‌ایم. در حال حاضر ۲۰ کلاس آموزشی در سراسر کشور برای همکاران خود گذاشته‌ایم و تأکید کرده‌ایم قراردادهای امروز از لحاظ مکانیزه بودن یا دستی بودن با گذشته فرق دارد و باید بازتفکری در این باره صورت بگیرد. وی افزود: متأسفانه گاهی واگذار کننده کار

و همزمان نسبت به مذاکره و بررسی وضعیت موجود اقدام گردد.

بعد از اینکه آقای آرویش رئیس اداره امور پیمانانها عنوان کرد در این باره پیشنهادهای خود را ارائه دهید، **مهندس وفایی در جمع بندی این بخش تصریح نمودند:** مبلغ بیمه در نظر گرفته شده برای طرح‌های عمرانی به صورت مقطوع ۶/۶ درصد می‌باشد و در صورت تجاوز از ۶/۶ درصد، نیاز به پرداخت وجه نمی‌باشد. سازمان تأمین اجتماعی ملزم به دریافت لیست بیمه پرسنل می‌باشد، ولو آنکه حق بیمه از سوی کارفرما پرداخت نگردد. در صورت اخذ مفاصا حساب از سوی پیمانکار اصلی، پیمانکاران فرعی بدون پرداخت وجه قادر به اخذ مفاصا حساب باشند. اینک که شما اظهار می‌دارید به علت افزایش لیست‌ها سازمان تأمین اجتماعی قادر به پاسخگویی تعهدات نمی‌باشد، شایسته است با گفتگو و تعامل راه حلی یافت و به حل این مشکل

حاضر بودند مطرح کردند چون در مورد ضریب دستمزد عنوان قرارداد عوض می‌شد یا اعمال نظری می‌شد، گفته شد ضریب مقطوع است. این یک طرف قضیه است، از طرفی اصولاً در قراردادها لیست نباید بیشتر از ضریب باشد، یا اگر قرارداد مطول شده نباید کل افراد در لیست باشند. پرونده‌ای آمده پیش ما که ۴۰ میلیون تومان ۶/۶ بوده، و ۱۲۰ میلیون تومان لیست داده است. پرونده‌ای از استان همدان فرستاده‌اند، ۶ میلیون تومان ضریب آن ۶/۶ است و ۲۰۰ میلیون تومان لیست داده است. بنابراین ما باید برای حفظ حقوق کسانی که لیست درست می‌دهند نظارت داشته باشیم، ضمناً با اسناد خزانه تا حدی مشکل حل شده است و شعب لیست رامی‌گیرند.

مهندس وفایی عنوان نمودند که: قرار برای این نمی‌باشد که به خاطر اتفاق و یا خطایی در یک پروژه، همه فعالان حرفه تاوان آن خطا را بپردازند. همچنین رجوع به یکی از تهیه کنندگان بخشنامه و بیان منظور ایشان مستند نبوده و قابل قبول نخواهد بود. ملاک بخشنامه‌های جاری می‌باشد. نظر فعالان این حرفه بر آن است که ضریب در نظر گرفته شده در قوانین جاری، ضریب بالایی بوده و تاکنون سازمان تأمین اجتماعی بر این اساس مبالغ زیادی را از پروژه‌ها دریافت داشته و حال که در موارد نادری رقم لیست بیمه‌ها از رقم بیمه پروژه فراتر رفته، قصد بر آن دارد تا در حین اخذ مفاصا حساب، از پیمانکاران خواسته شود تا این موارد را جبران نمایند.

از نظر این سندیکا، شایسته‌ترین راهکار آن است که، بر اساس بخشنامه‌های جاری عمل گردد تا همزمان به حل این مشکل از طریق گفتگو و تعامل بپردازیم. شایان ذکر است طرحی مبنی بر برداشتن تعیین ضریب در ماده ۴۱ در مجلس شورای اسلامی ارائه گردیده بود که سندیکای شرکت‌های ساختمانی به عنوان مدافع همیشگی سازمان تأمین اجتماعی، مخالفت خود با آن طرح را اعلام خواهد نمود. اما مخالفت با این طرح به معنی پذیرش پرداخت فراتر از ضریب فعلی نمی‌باشد.

همچنین متأسفانه در طرح‌های غیر عمرانی نیز که ضریب ۷/۸ به عنوان حق بیمه تعیین گردیده، سازمان تأمین اجتماعی رقمی معادل ۱۶/۶۶ درصد را مطالبه می‌نماید. لذا نظرها بر این است که بخشنامه ۱۴ درآمد، اجرایی شده

برخی واقعیات را به پیمانکار نمی‌گوید از جمله اینکه باید پیمانکار یک نسخه از قرارداد را به سازمان بدهد که گاه به همین دلیل به علت نبود مستندات و پیوست‌ها در تعیین ضریب با مشکل مواجه می‌شود.

این جلسه با پرسش و پاسخ در مورد سایر مسائل مبتلابه پیمانکاران ادامه یافت، از جمله این سوالات درباره پروژه‌های عمرانی با مصالح بی‌مصالح، ضرایب بیمه در طرح‌های عمرانی و غیرعمرانی، لیست‌های بیمه، بدهی‌های قطعی، و... بودند. در پایان این جلسه مقرر گردید از سوی کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران جهت انتخاب نمایندگان هیأت‌های بررسی و تجدید نظر حوزه ساختمان نامه‌ای به سازمان تأمین اجتماعی ارسال گردد و نمایندگان صنف ساختمان به عنوان نمایندگان هیأت‌های بدوی و تجدید نظر حضور داشته باشند.

پرداخت نه اینکه با زیر پا گذاشتن حق و حقوق پیمانکاران در مرتفع ساختن این مشکل قدم برداشت.

مهندس وفایی:

مبلغ بیمه در نظر گرفته شده برای طرح‌های عمرانی به صورت مقطوع ۶/۶ درصد می‌باشد و در صورت تجاوز از ۶/۶ درصد، نیاز به پرداخت وجه نمی‌باشد. سازمان تأمین اجتماعی ملزم به دریافت لیست بیمه پرسنل می‌باشد، ولو آنکه حق بیمه از سوی کارفرما پرداخت نگردد. در صورت اخذ مفاصا حساب از سوی پیمانکار اصلی، پیمانکاران فرعی بدون پرداخت وجه قادر به اخذ مفاصا حساب باشند.

یکی از موضوعات مهم در مراودات پیمانکاری و به جریان انداختن فعالیت پیمانکاری اخذ ضمانت نامه از بانکها می باشد. در سالهای اخیر به علت تاخیر در پرداخت مطالبات و یا واگذاری اوراق مالی اسلامی به جای مطالبات پیمانکاران از سوی دولت و دستگاههای اجرایی، اکثر بنگاههای اقتصادی حوزه پیمانکاری با مشکل بدهی معوق برخوردار بوده اند. در این شرایط بانکها بدلیل بدهی معوق و چک برگشتی از صدور ضمانت نامه های بانکی برای شرکت در مناقصه و ادامه و توسعه فعالیت شرکت و خروج از رکود ممانعت می نمایند.

پیگیری های سندیکا و همکاری بانک مرکزی در سالهای قبل با ابلاغ مصوبه هیات وزیران و بخشنامه، مشکل را مرتفع نموده بود، در سال جاری با گزارش تعداد زیادی از شرکتهای عضو سندیکا مبنی بر عدم ارائه ضمانت نامه برای شرکت در مناقصات و گشایش کار، سندیکا پیگیری های از جمله مکاتبه با آقای جهانگیری معاون اول محترم رئیس جمهور و فرماندهی محترم اقتصاد مقاومتی، آقای دکتر کرباسیان وزیر محترم امور اقتصاد و دارائی، آقای دکتر نوبخت ریاست محترم سازمان برنامه و بودجه و آقای دکتر کمیجانی قائم مقام بانک مرکزی داشته و درخواست طرح موضوع در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی را به ریاست اتاق بازرگانی ایران ارسال نموده که تا حصول نتیجه نهائی پیگیر موضوع خواهیم بود و اطلاع رسانی لازم صورت می گیرد بخشنامه های مرتبط با موضوع جهت استحضار تقدیم می گردد.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

شماره: ۶۰/۱۳۲۰۹۹

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۶/۰۹

پیوست: دارد

رؤسای محترم سازمان های صنعت، معدن و تجارت ۳۱ استان و جنوب کرمان

موضوع: تمدید تعلیق ممنوعیت صدور ضمانت نامه برای بنگاههای اقتصادی دارای بدهی غیر جاری

با سلام و احترام:

با عنایت به هماهنگی های بعمل آمده با بانک مرکزی در خصوص درخواست تمدید تعلیق ممنوعیت صدور ضمانت نامه برای بنگاههای اقتصادی دارای بدهی غیر جاری به پیوست تصویر نامه شماره ۹۵/۵۳۲۲۸ مورخ ۹۵/۰۲/۲۱ منضم به نامه شماره ۹۵/۱۶۳۸۳۱ مورخ ۹۵/۰۵/۲۵ بانک مرکزی به انضمام تصویب نامه شماره ۱۸۵۴۹/ت.۵۳۰۹۷ مورخ ۹۵/۰۲/۱۹ هیات وزیران ارسال می گردد. با توجه به نامه های مذکور از آنجا که ممنوعیت ها و محدودیت ها در زمینه اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات از جمله صدور ضمانت نامه بانکی ربائی برای بنگاههای کوچک و متوسط دارای بدهی غیر جاری و سابقه چک برگشتی رفع سوء اثر نشده، تا اطلاع ثانوی مرتفع گردیده است. لذا خواهشمند است دستور فرمایید اطلاع رسانی لازم به ذینفعان و تشکل های موضوعی معمول گردد. ۱۳۹۵/۰۶/۰۹

محمد رضا کلامی
مدیر کل
دفتر امور اقتصادی و سیاست های تجاری

آدرس اینترنتی: [HTTP://WWW.MIMT.GOV.IR](http://www.mimt.gov.ir) پست الکترونیک: INFO@MIMT.GOV.IR

این نامه بدون مهر پرچمسته فاقد اعتبار می باشد.

شماره: ۹۵/۵۳۲۲۸
تاریخ: ۱۳۹۵/۰۲/۲۱
پوست: دارد

کلیه مدیران عامل محترم بانک های دولتی و غیردولتی و موسسات اعتباری

باسلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۵/۲۷۵۷۷ مورخ ۹۵/۲/۱۱ موضوع ابلاغ «دستورالعمل تامین مالی بنگاه های کوچک و متوسط»، به استحضار می رساند به موجب مصوبه شماره ۱۸۵۴۹/ت/۳۰۹۷ هـ مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۹ هیئت محترم وزیران (تصویر پیوست) شرکتهای و واحدهای کوچک و متوسط تولیدی صنعتی، کشاورزی و خدماتی از شمول تصویب نامه شماره ۲۱۱۸۴۹/ت/۳۹۳۹۹ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۶ (تصویر پیوست)، بندهای (۳) و (۴) جزء (ج) تصمیم نامه شماره ۵۰۵۸۲/۸۴۵۷۰ مورخ ۱۳۹۳/۷/۲۶ (تصویر پیوست) و نیز شرط نداشتن بدهی غیرجاری و چک برگشتی به منظور بهره مندی از تسهیلات و تعهدات مستثنی می باشند.

بر این اساس ماده (۳) دستورالعمل مورد اشاره به شرح ذیل اصلاح می گردد:

ماده ۳- بنگاه های مشمول این دستورالعمل از شرایط نداشتن بدهی غیرجاری، چک برگشتی، رعایت نسبت مالکانه و مفاد «آئین نامه رعایت شاخص های مالی در اعطای تسهیلات سرمایه در گردش به اشخاص حقیقی و حقوقی توسط بانک های دولتی» به منظور بهره مندی از تسهیلات و تعهدات مستثنی می باشند.

تبصره: موسسه اعتباری می تواند بدهی غیرجاری کمتر از ۱۰ میلیارد ریال بنگاه های مشمول این دستورالعمل را به مدت یکسال امهال نماید.

بر این اساس مقتضی است دستور فرمایید مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی ربط ابلاغ تا ضمن مشارکت جدی در اجرای دستورالعمل مذکور بسترهای خارج نمودن بنگاه های کوچک و متوسط از رکود و استفاده از ظرفیتهای تولیدی فراهم گردد. / ۲۸۱۸۰۶۰

مدیریت کل اعتبارات

اداره اعتبارات

سیدعلی امیر میرمحمدصادقی ۲۲۱۵-۰۴
محمد رضا قربانی ۲۸۱۶

تهران - پلاک ۱۸۸، تلفن: ۲۲۱۵۱

کد پستی: ۱۱۳۱۱-۲۲۱۱۱، فکس: ۲۲۵۵۷۷، وبسایت: www.cbi.ir

شماره ۱۸۵۴۹ / ت ۵۳۰۹۷ هـ

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۲/۱۹

جمهوری اسلامی ایران
 رئیس جمهور
 تصویب نامه هیات وزیران

بسمه تعالی
 "با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۵/۲/۱۵ به پیشنهاد شماره ۹۵/۳۴۱۰۳ مورخ ۱۳۹۵/۲/۷ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در راستای اجرای کامل سیاست‌های دولت برای خروج غیر توری از رکود، تصویب کرد:

- ۱- شرکت‌ها و واحدهای کوچک و متوسط تولیدی صنعتی، کشاورزی و خدماتی به منظور بهره‌مندی از تسهیلات و تعهدات از شمول تصویب‌نامه شماره ۲۱۱۸۴۹/ت ۳۹۳۹۹ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۶، بندهای (۲) و (۴) جزء (ج) تضمین‌نامه شماره ۵۰۵۸۲/۸۴۵۷۰ مورخ ۱۳۹۳/۷/۲۶ و نیز شرط عدم بدهی غیر جاری و چک برگشتی مستثنی می‌باشند.
- ۲- منظور از شرکت و واحدهای کوچک و متوسط مذکور در بند (۱) این تصویب‌نامه، به ترتیب بنگاه‌های اقتصادی دارای تعداد کارکنان کمتر از (۵۰) نفر و بنگاه‌های اقتصادی دارای تعداد کارکنان بین (۵۰) تا (۱۰۰) نفر می‌باشد.

اسحاق جهانگیری
 معاون اول رئیس جمهور

صبر

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

شماره: ۹۵/۲۷۵۷۷

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۲/۰۱

پیوست: دارد

بسمه تعالی

کلیه مدیران عامل محترم بانکهای دولتی، غیر دولتی و قرض الحسنه، مؤسسات اعتباری توسعه، کوثر و عسکریه

و شرکت دولتی پست بانک ایران

احتراماً، در راستای رسالت شبکه بانکی کشور جهت تأمین مالی نظام اقتصادی کشور و با اشاره به فرمایشات مقام معظم رهبری - مدظله العالی - در ابتدای سال مبنی بر ضرورت فعالسازی ظرفیتهای تولیدی صنایع کوچک و متوسط و ارتقاء توان رقابت پذیری آنها و همچنین با عنایت به نقش برجسته و بی بدیل واحدهای تولیدی کوچک و متوسط در ایجاد اشتغال و تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی، لازم است تا در شرایط حاضر، بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی نقش مؤثرتر و کارآتری را جهت حمایت از بنگاههای کوچک و متوسط ایفاء نمایند.

شایان ذکر است با توجه به گزارشهای اقتصادی، بخشی از بنگاههای تولیدی موجود و فعال با ظرفیت پایین و گاه پایین تر از نقطه سر به سر فعالیت می کنند و با کاهش درآمد اقدام به تعدیل نیرو نموده اند که به نوبه خود به افزایش بیکاری منجر شده است. بنابراین به منظور استفاده بهینه از منابع موجود در راستای تأمین نقدینگی مورد نیاز بنگاههای تولیدی و حفظ اشتغال فعلی و ایجاد اشتغال جدید ضرورت دارد بنگاههای تولیدی کوچک و متوسط که از بازار محصول مناسبی برخوردار بوده لیکن به دلیل تنگناهای مالی و نداشتن سرمایه در گردش، تولید آنها متوقف شده و یا با ظرفیت پایین فعالیت می نمایند و همچنین طرحهای تولیدی با پیشرفت فیزیکی بالای ۶۰ درصد از پشتیبانی مالی بیشتری برخوردار گردند.

بر این اساس ارجح است تمامی بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی با روحیه جهادی و احساس مسئولیت و اهتمام عالی، همگام با سیاست های دولت محترم، نقش و رسالت خویش را به نحو شایسته به انجام رسانده و با بهره گیری بهینه و هدایت صحیح منابع مالی موجود، بسترهای خارج نمودن بنگاههای کوچک و متوسط از رکود و استفاده از ظرفیتهای تولیدی را فراهم نمایند.

علی ایحال با عنایت به موارد مذکور به پیوست «دستورالعمل تأمین مالی بنگاههای کوچک و متوسط» جهت تسهیل تأمین مالی اینگونه واحدها ایفاد می گردد. بدیهی است بانک ها و مؤسسات اعتباری موظفند با در نظر گرفتن اصول کلی اعطای تسهیلات و اعتبارسنجی متقاضی و اخذ تأمین کافی، نسبت به اعطای تسهیلات موضوع دستورالعمل مورد نظر اقدام نمایند.

بر این اساس مقتضی است دستور فرمایید مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی ربط ابلاغ و ضمن مشارکت جدی و تلاش برای رسیدن به اهداف پیش گفته، بر حسن اجرای کامل آن نظارت به عمل آمده و نسبت به ارائه گزارش عملکرد ماهانه به این بانک اقدام نمایند. ۲۷۸۰۰۸۱/

ولی اله سیف

پیام آبادگران
دی ماه ۱۳۹۶
شماره ۳۶۲

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بیتکال

"اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل"

شماره: ۹۵/۸۲۸۶۰

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۳/۱۷

ندارد

شماره:

تاریخ:

یوست:

سندپیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

باسلام؛

احتراماً، بازگشت به نامه شماره ۹۴-۵۲۸۶۴ مورخ ۹۴/۱۲/۱۸ موضوع درخواست رفع مشکل عدم صدور ضمانت‌نامه در سامانه سپام به دلیل وجود چک برگشتی، به استحضار می‌رساند وفق مصوبه شورای پول و اعتبار ابلاغی طی بخشنامه شماره ۹۴/۱۷۲۶۷۰ مورخ ۹۴/۰۶/۲۹ به شبکه بانکی کشور، صرفاً ممنوعیت صدور ضمانت‌نامه برای اشخاص دارای بدهی غیرجاری تا پایان سال ۱۳۹۴ به حالت تعلیق درآمده است. بنابراین اشخاص دارای چک برگشتی مشمول این مصوبه نبوده و از این حیث اشکالی بر سامانه سپام مترتب نمی‌باشد. همچنین به موجب مصوبه شماره ۹۵/۱۸۵۴۹/ت/۱۸۵۴۹ مورخ ۹۵/۰۲/۲۱ به شبکه بانکی کشور ابلاغ شده است، شرکت‌ها و واحدهای کوچک و متوسط تولیدی صنعتی، کشاورزی و خدماتی به منظور بهره‌مندی از تسهیلات و تعهدات از شمول موارد ذیل مستثنی می‌باشند:

❖ تصویب‌نامه شماره ۲۱۱۸۴۹/ت/۳۹۳۹۹ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۶ مصوب هیأت محترم وزیران موضوع آیین‌نامه رعایت شاخص‌های مالی در اعطای تسهیلات سرمایه در گردش به اشخاص حقیقی و حقوقی توسط بانک‌های دولتی ابلاغی طی بخشنامه شماره ۹۳/۲۷۷۴۲۶ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۷،

❖ بندهای (۳) و (۴) جزء (ج) تصمیم‌نامه شماره ۵۰۵۸۲/۸۴۵۷۰ مورخ ۱۳۹۳/۰۷/۲۶ هیأت محترم وزیران دایر بر الزام بانک‌ها به کسب اطمینان از تأمین حداقل ۲۵ درصد از منابع مالی مورد نیاز پروژه‌های سرمایه‌گذاری از محل حقوق صاحبان سهام و تأمین حداقل ۲۵ درصد کل دارایی‌های شرکت‌ها در زمان اخذ تسهیلات توسط حقوق صاحبان شرکت با احتساب تسهیلات اعطایی،

❖ شرط نداشتن بدهی غیرجاری و چک برگشتی.

توجه به این نکته ضروری است که منظور از شرکت‌ها و واحدهای کوچک و متوسط در مصوبه مذکور، به ترتیب بنگاه‌های اقتصادی دارای تعداد کارکنان کمتر از ۵۰ نفر و بنگاه‌های اقتصادی دارای تعداد کارکنان بین ۵۰ تا ۱۰۰ نفر است.

در خاتمه خاطر نشان می‌سازد چنانچه در عرصه اجرا با مواردی از عدم رعایت مصوبات شورای محترم پول و اعتبار و بخشنامه‌های بانک مرکزی برخورد شده است، در صورت ارائه اطلاعات کامل و با جزئیات به اداره رسیدگی به شکایات و تقاضاهای بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مراتب قابل پیگیری و رسیدگی خواهد بود. ۲۸۳۳۳۶/ن

اداره مطالعات و مقررات بانکی
حمیدرضا غنی‌آبادی
۳۸۱۶
الهام جیت سازان
۳۸۲۱-۱
محمد

تهران - بلوار میرداماد - پلاک ۱۹۸ تلفن: ۲۹۹۵۱ کدپستی: ۱۵۴۹۶-۳۳۱۱۱
فاکس: ۶۶۷۳۵۶۷۴ سایت اینترنتی: www.cbi.ir

سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

تاریخ: ۹۴/۱۲/۱۸
شماره: ۹۴-۵۲۸۶۴

تاسیس: ۱۳۲۶

شماره ثبت: ۹۴

«به نام خدا»

مقام محترم مدیرکل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

جناب آقای دکتر سیف

موضوع: سامانه پیام

با سلام؛

احتراماً، ضمن تشکر از ابلاغ بخشنامه های شماره ۹۴/۱۷۲۶۷۰ مورخ ۹۴/۰۶/۲۹ و همچنین مصوبه شورای پول و اعتبار مورخ ۹۴/۱۱/۱۳ (شماره ۱۲۴) در خصوص رفع ممنوعیت صدور ضمانت نامه و ارائه دسته چک برای بنگاه های اقتصادی که در ایجاد بدهی به دلیل شرایط رکود اقتصادی مقصر نبوده اند بدینوسیله به استحضار می رساند که تعدادی از اعضای این سندیکای پس از مراجعه به بانک و علل بدهی غیر جاری خود با مشکل عدم صدور ضمانت نامه در سامانه پیام به دلیل وجود چک برگشتی مواجه شده اند و عملاً علی رغم توافق با بانک مربوط امکان استفاده از خدمات ضمانت نامه وجود ندارد و متحضرید اکثر بنگاه های اقتصادی که با بدهی معوق سروکار دارند قطعاً دارای چک برگشتی نیز می باشند. لذا با توجه به شروع سکوفانی اقتصادی خواهشمند است دستور فرمائید نسبت به رفع مشکل فوق جهت دریافت ضمانت نامه در سامانه پیام به دلیل چک برگشتی تمهیدات لازم از طرف آن بانک محترم اعلام و راه برای فعالیت بنگاه های اقتصادی هموار گردد. با توجه به اینکه بخشنامه شماره ۹۴/۱۷۲۶۷۰ تا پایان اسفندماه سال جاری دارای اعتبار می باشد تمهیدات فوق برای یک دوره ۶ ماهه دیکر کمک شایانی به این صنف و بنگاه های اقتصادی خواهد بود.

با تقدیر و احترام
بهمن دادمان

دبیر

پیام آبادگران
دی ماه ۱۳۹۶
شماره ۳۶۲

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

تاریخ: ۹۶ /

شماره: ۹۶-۵۷۴۹۷

شماره ثبت: ۹۴

تاسیس: ۱۳۲۶

«به نام خدا»

حضور گرامی جناب آقای دکتر اسحاق جهانگیری

معاون اول محترم ریاست جمهوری و رئیس ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی

باسلام،
احتراماً، همانطوریکه مستحضرید یکی از موضوعات مهم در شروع و به جریان انداختن فعالیت پیمانکاری اخذ تضامین بانکی است که در سالهای اخیر بعلاوت تاخیر در پرداخت مطالبات و یا واگذاری اسناد خزانه اسلامی و اوراق مشارکت به پیمانکاران از سوی دولت محترم و دستگاههای اجرایی، اکثر شرکت های پیمانکاری با مشکل بدی معوق برخورد کرده که مانع از صدور ضمانت نامه های بانکی برای ادامه فعالیت شرکت و اجرای طرحهای عمرانی و خروج از رکود گردیده است و مشکلات مذکور را به سنجیدگی طی مکاتبات متعدد اعلام نموده و خواستار حل مشکل می باشد.

ضروریست در شرایط اقتصادی حال حاضر تسهیل شرایط بهره مندی از تسهیلات و دریافت ضمانت نامه ها و رفع مشکل صدور ضمانت نامه در "سالنامه سام" با هدف حفظ و توسعه اشتغال موجود و توسعه زیرساخت کشور در سال اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال یکی از مهم ترین اولویات های بانکی و سایر دستگاه های اجرایی باشد.

شایان ذکر است بخشنامه های قبلی صادره از سوی بانک مرکزی در مواردی کارگشا و تسهیل کننده کسب و کار اعضا بودند که اخیراً شعب بانک های عامل از ارائه ضمانت نامه شرکت در مناقصه و سایر تضامین با داشتن حد اعتباری به اعضای صنف خودداری می نمایند.
مدعی است دستور فرمایند در جلسه ستاد اقتصاد مقاومتی با بررسی بخشنامه های قبلی بانک مرکزی در راستای تمدید بخشنامه های قبلی و رفع ممنوعیت صدور ضمانت نامه برای بنگاههای اقتصادی خدماتی (پیمانکاری) با هدف حمایت از بخش خصوصی و حفظ اشتغال موجود و توسعه فضای کسب و کار اقدام لازم را بعمل آورند.
پیشاپیش از دستوری که صادر می فرمایند سپاسگزار می نمایم.

با تقدیم احترام
سید علی کاظمی
رئیس هیات مدیره

رونوشت:

- ۱- جناب آقای دکتر محمدباقر نوبخت - معاون محترم رییس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور
- ۱- جناب آقای دکتر اکبر کمیجانی - قائم مقام محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مرثیه‌ای برای آلودگی هوا

پاگرد

پاگرد در راه پله‌ها، زمینه‌ساز فراغتی کوتاه برای انسان از فشار ناشی از بالا رفتن از پله‌ها است و این کمیسیون انتشارات

می‌شود و ایران در رتبه هشتم جهان قرار دارد. آنچه که در طبیعت به عنوان چاه‌های دی‌اکسیدکربن عمل می‌کند و می‌تواند آن را جذب کند، جنگل‌ها و اقیانوس‌ها هستند. لیکن، نکته مهم این است که عبور از حد این غلظت می‌تواند عملکرد طبیعی آن‌ها را نیز مختل سازد. روند تخریب جنگل‌ها و مراتع برای تمام مردم شناخته شده است. لیکن روند تغییرات کیفیت آب اقیانوس‌ها شاید کمتر شنیده شده باشد. غلظت بیش از حد دی‌اکسیدکربن مایه اسیدی شدن آب اقیانوس‌ها و تهدید حیات آبریان می‌شود. دریا به عنوان یک منبع اصلی تامین غذای جهان بدينوسيله مورد تهدید جدی است. افزون بر این، معیشت ساحل‌نشینان نیز مود تهدید قرار می‌گیرد.

این روزها همه به دنبال راه تکنیکی برای بهبود هوا هستند. ولی به نظر می‌رسد که آمادگی پرداختن به علت اصلی در هیچ سطحی وجود ندارد. قطعاً هیچ انسان خردمندی با آن مخالف نیست. لیکن سؤال بنیادین این است تا چه حد این تدبیر قابلیت اجرایی دارد؟ چه میزان هزینه دارد؟ چه میزان منابع می‌خواهد؟ چند سال به طول می‌انجامد؟ آیا با این سطح درآمدی امکان تحول اساسی در سیستم ملی حمل‌ونقل و گسترش حمل‌ونقل عمومی در درون و بیرون شهر وجود دارد؟ آیا هیچ فکر کرده‌ایم که خارج کردن ۱,۲۵۰,۰۰۰ وسیله نقلیه اعم از خودرو سواری تا تریلر ۱۴ چرخ؛ که چنانچه همه آنها با خودرو سواری معادل سازی شود برابر با ۳,۵۰۰,۰۰۰ خواهد شد، صرفاً برای اسقاط آنها نیاز به حدود ۸,۷۰۰ میلیارد تومان می‌باشد. این جدا از قیمت خودرو می‌باشد. می‌توان تصور کرد این رقم حداقل معادل ۴۰

گرمایش بیش از یک‌ونیم درجه‌ای دما در ایران است. هم‌چنین بارش میانگین سالانه ایران طی پنجاه سال اخیر سرجمع بیش از ۵۰ میلی‌متر کاهش یافته است. می‌دانیم که ما در یک منطقه نیمه‌خشک و خشک قرار داریم و ۵۰ میلی‌متر کاهش بارش یعنی حدود ۲۰ درصد کاهش نزولات جوی. لیکن مشکل وقتی جدی‌تر می‌شود که دانسته‌شود ترکیب کاهش نزولات جوی و افزایش ۱.۵ درجه دمای هوا یعنی رشد سالانه ۵.۴ میلیمتری تخریب و تعرق همین مقدار کم نزولات و اثرات تخریبی زیست محیطی سهمگین‌تر. به گزارش نماینده وزارت نیرو در شورای عالی معماری و شهرسازی سال ۱۳۷۶ نقطه عطفی در تحول رژیم نزولات آسمانی در ایران بوده که از آن به شکست هیدرولوژیکی در کشور تعبیر می‌شود. میانگین درازمدت آب قابل استحصال در ایران تا تاریخ فوق معادل ۱۳۵ میلیارد مترمکعب بود. این میانگین به ۱۱۶ میلیارد مترمکعب کاهش یافته و در برخی سال‌ها حتی به ۸۰ میلیارد مترمکعب نیز رسیده است.

وقتی چنین اتفاقی در اقلیم رخ می‌دهد، اثرهای تشدیدکننده‌ای بر زیست‌بوم و زندگی ایرانیان خواهد داشت. افزایش غلظت گازهای گلخانه‌ای به عنوان یک دلیل شناخته‌شده و مورد پذیرش جهانی برای گرمایش جهانی است. این گازها بر اثر سوخت کارخانه‌ها، صنایع، نیروگاه‌ها، پالایشگاه‌ها، حمل‌ونقل، توسعه کلان‌شهرها، خانه‌ها و سایر لوازم مصرف‌کننده سوخت‌ها فسیلی تولید می‌شود. کلان‌شهرها اثرات تشدیدکننده جزایر گرمایی را به همراه دارند. خوب است توجه شود که در ایران سالیانه بیش از ۵۰ میلیون تن دی‌اکسید کربن تولید

عباس آخوندی در یادداشتی در کانال تلگرامی خود درباره موضوع آلودگی هوا و تغییرات اقلیمی برخی دلایل وقوع پدیده وارونگی و در نتیجه آلوده شدن کلانشهرها را یادآور شده است. گفتنی است وی پیش از این در دوره شهردار سابق تهران، صدور بی‌رویه مجوز بلندمرتبه‌سازی در پایتخت و برج‌سازی در منطقه ۲۲ را به دلیل ممانعت از عبور جریان باد در کانال هوای تهران از غرب به شرق پایتخت، عامل آلودگی هوای تهران عنوان می‌کرد که در این یادداشت از نام بردن این موضوع خودداری کرده است.

متن کامل یادداشت آخوندی به شرح زیر است:

گزارش تغییر اقلیم کاملاً تکان‌دهنده است. وضعیت نه تنها نشان از تهدید ایران مرکزی توسط خشکسالی و بیابان‌زایی دارد بلکه تمام حوزه تمدن ایران شهری و غرب آسیا در معرض تهدید است. آهسته و آرام بودن تغییرات سبب شده که کمتر این تهدید حس شود مگر در روزهایی این‌چنینی که شهرها و مردمانش با تنگی نفس‌گشونده مواجه می‌شوند. لیکن چنانچه به موضوع در یک بازه پنجاه ساله نگاه شود، معلوم خواهد گشت که چه اتفاق سهمگینی رخ داده و چه اتفاق‌های سهمگین‌تری در صورت بی‌توجهی نسلی ما برای نسل بعدی در پیش رو است. گزارش این است، در سال ۲۰۱۴ دمای جو زمین به اندازه تقریباً یک درجه سلسیوس نسبت به صد سال گذشته گرم‌تر شده است. به ظاهر خبر بی‌اهمیتی است. لیکن، همین اتفاق به ظاهر ساده، زندگی بشر را در جهان و به‌ویژه در منطقه ما تهدید می‌کند. شدت این تغییرات در ایران بیشتر بوده است. داده‌های تاریخی سازمان هواشناسی کشور حاکی از

پیام آبادگران
دی‌ماه ۱۳۹۶
شماره ۳۶۲

میلیارد دلار سرمایه‌گذاری توسط خانوارها در سطح ملی خواهد بود. و یا اجرای حمل و نقل ریلی حومه‌ای بیش از ۷,۰۰۰ میلیارد تومان سرمایه‌نیاز دارد؟ و ده‌ها مثال دیگر در مورد بهبود سوخت و یا ارتقای کیفیت موتورخانه‌ها و یا فیلتر کردن کارخانجات و سایر مثال‌ها و اقدامات.

قطعا این یادداشت در پی آن نیست که به دلیل بزرگ بودن صورت مسئله آن را حذف کند. لیکن در پی طرح سؤال «سودمندی نهایی» این راهکارها و رفع ریشه اصلی مشکل و به وجود آورنده وضع موجود است. تا کنون در مجموعه مطالب طرح شده در این باره کمتر با مفهوم ضرورت رعایت توان و ظرفیت اقلیمی مناطق و خرده‌اقلیم‌ها مواجه می‌شویم. مشکل اصلی این است که تمنای توسعه اقتصادی و امکان انتقال آب در مسافت‌های طولانی پذیرش محدودیت توان اقلیمی را از فرهنگ سیاسی، اقتصادی و اجتماعی ما زدوده است. آیا وقتی اصفهانی‌ها با ذوق و شوق از ذوب آهن اصفهان و انتقال فولاد کاوه از بندرعباس به اصفهان تحت نام فولاد مبارکه و گسترش صدها صنایع آب‌بر در اقلیم نیمه‌بیابانی و خشک اصفهان استقبال کردند، فکر می‌کردند که عاقبت این کار خشک شدن زاینده‌رود و تشنگی مفرط شرق اصفهان خواهد شد؟ آیا وقتی تهرانی‌ها از رشد سریع تهران و افزایش روزانه قیمت املاک، استقرار انواع صنایع و خدمات و فزاینده‌ی سهم تهران از تولید ناخالص داخلی سود می‌بردند و جمعیت این منطقه به بیش از سیزده میلیون نفر رسید می‌توانستند فکر کنند که روزی با وضعیتی مواجه خواهند شد که اگر تمام آبهای رودخانه‌ها و حوزه آبریز تهران، کرج و طالقان را هم به تهران بیاورند باز امکان رفع عطش تهران را ندارند؟ آیا اکنون که کرمانی‌ها و یزدی‌ها در صدد انتقال آب از مسافت‌های دور؛ از خلیج فارس به این خطه‌ها هستند و باز در صدد استقرار صنایع آب‌بر فولاد و معدنی در این مناطق هستند، کوچکترین اندیشه‌ای به پی‌آمدهای تغییر اقلیم در این مناطق می‌کنند؟ آدمی باید در عجب باشد که کرمانی‌ها آثار توسعه بیش از حد باغ‌های پسته در فرسنگان و فرونشست زمین را می‌بینند و باز به مخاطره تغییر اقلیم نمی‌اندیشند. هنوز تمنای اتصال دریای خزر به خلیج فارس در سر عده‌ای زنده است. هنوز گروهی در صدد انتقال آب دریای مازندران به

سمنان هستند. گروهی راهکار دریاچه ارومیه را انتقال آب خزر به ارومیه می‌دانند. جمعی پیشنهاد انتقال آب دریای عمان به زاهدان و مشهد را دارند. گناه این وضعیت و رواج این خواسته‌ها و اندیشه‌ها، به گردن هیچ کس انداخته نشود. این معدل خرد عمومی غالب در ایران در سده گذشته است و تا جهت بازاندیشی در مبانی آن تلاشی نشود، و خرد عمومی متوجه ناکارآمدی ادامه وضع موجود نگردد این تکرارها تداوم خواهند داشت.

از آن گذشته فرض شود که با انتقال آب، مشکل کمبود آب مرتفع شد که تا کنون حتی یک نمونه موفق هم وجود نداشته است؛ آیا تمام مشکلات زیستی کلان‌شهرها مرتفع خواهند شد؟ مگر اقلیم فقط دسترسی به آب است؟ گرم شدن و آلودگی هوا، فرونشست زمین و آلودگی خاک را چه باید کرد؟ درست است که با فناوری‌های نوین امکان تامین آب، برق و سایر خدمات در هر نقطه از کره زمین به شرط پرداخت قیمت آن وجود دارد لیکن، آیا تصور می‌شود که بشر می‌تواند به جنگ محیط زیست و تغییرات اقلیمی برود؟

چرا یکبار برای همیشه پذیرفته نمی‌شود که در تمام کلان‌شهرهای کشور بیش از توان اقلیمی‌شان بارگذاری شده و باید بار آن‌ها سبک شود. نویسنده که خود در سطح سیاست‌گذاری و مقام‌های بالای اجرایی حضور داشته و دارد کمتر با مفهوم محدودیت اقلیمی و سبک کردن بار کلان‌شهرها در نظام برنامه‌ریزی در مجامع تصمیم‌گیری اصلی کشور مواجه بوده است. از آمایش سرزمین زیاد گفته می‌شود لیکن، نه به مفهوم اعمال محدودیت‌های اقلیمی و جلوگیری از بارگذاری‌های سنگین و سپس انتقال آب در مسافت‌های طولانی بلکه، بالعکس از این مفهوم به منظور اثبات ضرورت تامین آب، برق و خدمات برای همین توسعه‌های ناموزون و حل مسائل آن‌ها مراد می‌شود. آیا صنعتی در ایران بوده است که برنامه انتقال ۲۰ ساله خود را از کلان‌شهرها به مناطق اقلیمی مساعد برنامه‌ریزی کرده باشد؟ هیچ بار شنیده شده است که حداقل ادامه توسعه صنایع فولادی فعال در اصفهان به بندرعباس که جایگاه اصلی آن بوده است انتقال یابد؟ و یا برنامه انتقال صنایع خودرواز منطقه کلان‌شهری تهران به کنار دریای عمان مورد بحث بوده است؟ در برابر آن، هنوز تمناها

و وعده‌های بزرگ انتقال آب در مسافت‌های طولانی جذاب‌ترین و پرطرفدارترین سخنی است که از زبان سیاستمداران شنیده می‌شود. سخن این یادداشت این است که یکی از راه‌های ماندگاری تمدن ایران سازگاری آن با شرایط اقلیمی آن بوده است. تمام فنون به کار رفته توسط ایرانیان اعم از قنات‌ها، بادگیرها، و زیرزمین‌ها و ساختمان‌های مطابق با شرایط اقلیمی و جهت تابش و وزش باد بوده است. هم‌چنین سنت کشاورزی سازگار با اقلیم و مابقی پیشه‌های رایج. لیکن، اینک قدرت اغواگرانه فناوری‌های جدید ضرورت سازگاری با اقلیم را از یاد همه برده است. همه از بالا بودن شدت مصرف انرژی سخن می‌گویند لیکن، به سرعت به بهبود موتور وسایط نقلیه و با عایق کردن ساختمان‌ها و سایر اقدامات لازم برای بهبود عملکرد زیست محیطی تولید صنعتی و کشاورزی موجود می‌رسند. همه از ضرورت مدیریت آب می‌گویند لیکن، هنوز کشت‌های آب‌بر و مکیدن آب از اعماق زمین رایج است. ولی، هیچ‌گاه ضرورت سازگاری با شرایط اقلیمی مورد تاکید و توجه قرار نمی‌گیرد.

این یادداشت در پی جلب تمام نخبگان اعم از دانشگاهیان، حرفه‌ورزان و سیاست‌ورزان و قانون‌گذاران به این واقعیت است؛ آینده ایران در مخاطره است. همه این سرزمین که خاستگاه ماست. دوست داریم و آن را آباد برای نسل بعدی خود می‌خواهیم. خود را فریب ندهیم. این راهی که در پیش گرفته شده است به بیراهه است. باید اصل سازگاری با اقلیم سیاست حاکم شود و با نقل و انتقال‌های آب در مسافت‌های طولانی مخالفت شود. باید برنامه‌های طولانی مدت برای انتقال صنایع سنگین و آب‌براز محیط‌های کویری به ساحل را در دستور کار قرار دهیم و از تمام صنایع برنامه زمانی مشخص دریافت شود. باید درباره خودکفایی کشاورزی بازاندیشی کنیم. باید برنامه سبک کردن جمعیتی کلان‌شهرها در دستور کار قرار گیرد و با صراحت و راستی با مردم صحبت شود تا اجماع به دست آید.

وگرنه، ایرانی که به نسل بعدی تحویل خواهد شد، دارای قابلیت سکونت بسیار محدودی خواهد بود و فقر و خشکی صفت غالب آن خواهد شد. به یقین فرزندان ما، ما را نخواهند بخشید.

مهر- ۲۸ آذر / کانال تلگرامی وزیر

نامساعدتر شده است.

وضعیت زیرشاخص‌های کسب و کار

در تابستان ۱۳۹۶، فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پایش، سه مؤلفه: ۱- دشواری تأمین مالی از بانک‌ها ۲- بی‌ثباتی و غیرقابل پیش‌بینی بودن قیمت‌ها (مواد اولیه و محصولات) و ۳- رویه‌های غیرمنصفانه و ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات را نامناسب‌ترین و سه مؤلفه: ۱- محدودیت دسترسی به برق ۲- محدودیت دسترسی به سوخت (گاز، گازوئیل و...) و ۳- محدودیت‌های دسترسی به ارتباطات (تلفن همراه و اینترنت) را مناسب‌ترین مؤلفه‌های محیط کسب و کار کشور نسبت به سایر مؤلفه‌ها ارزیابی کرده‌اند. قابل ذکر است که در هر ۴ دوره اجرای طرح، دشواری تأمین مالی از بانک‌ها و محدودیت دسترسی به برق به ترتیب نامساعدترین و مساعدترین مؤلفه کسب و کار ارزیابی شده‌اند.

فضای کسب و کار در استان‌ها

بر اساس یافته‌های این طرح در تابستان ۱۳۹۶، استان‌های خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان و لرستان به ترتیب دارای بدترین وضعیت محیط کسب و کار و استان‌های گیلان، فارس و مرکزی به ترتیب دارای بهترین وضعیت محیط کسب و کار نسبت به سایر استان‌ها ارزیابی شده‌اند. قابل ذکر است که عدد شاخص در ۴ استان کشور دارای نوسان قابل توجه (بیش از ۱۰ درصد) نسبت به فصل گذشته بوده که عمدتاً به دلیل تغییر در تعداد پرسشنامه‌های تکمیل شده در آن استان‌ها بوده است.

شاخص ملی محیط کسب و کار

شاخص ملی محیط کسب و کار - میانگین کل				
پاییز ۹۵	زمستان ۹۵	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	درصد تغییرات نسبت به فصل گذشته *
۵/۱۸۶	۵/۱۸۳	۵/۱۶۹	۵/۲۷۷	۱/۵۲

* مثبت بودن درصد تغییرات به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به فصل گذشته است.

عقبگرد فضای کسب و کار در تابستان ۹۶

نتایج پایش ملی فضای کسب و کار در تابستان سال جاری نشان می‌دهد که وضعیت شاخص‌ها در این فصل بدتر از فصل بهار بوده است در حالی که در سه فصل قبل از تابستان، وضعیت کسب و کار رو به بهبود حرکت کرده بود.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران برای چهارمین فصل متوالی پایش ملی محیط کسب و کار را طبق قانون بهبود محیط کسب و کار انجام می‌دهد و در این زمینه مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی اتاق ایران به عنوان مرجع تهیه آمار جایگزین مرکز پژوهش‌های مجلس شده است.

طی ۴ فصل گذشته، این برای اولین بار است که نمره شاخص ملی کسب و کار وضعیت بدتری را نسبت به فصل ماقبل نشان می‌دهد. بر اساس نتایج حاصل از پایش ملی محیط

پیام آبادگران
دی ماه ۱۳۹۶
شماره ۳۶۲

مهم ترین موانع کسب و کار بیان شده توسط فعالان اقتصادی زیرمجموعه هر یک از سه اتاق

مجموعه	الویت	۱	۲	۳	۴	۵
		کشور	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	بهار ۹۶	تابستان ۹۶
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	بهار ۹۶	تابستان ۹۶
	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	بهار ۹۶	تابستان ۹۶
اتاق تعاون ایران	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	بهار ۹۶	تابستان ۹۶
	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	بهار ۹۶	تابستان ۹۶
اتاق اصناف ایران	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	بهار ۹۶	تابستان ۹۶
	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	بهار ۹۶	تابستان ۹۶

نهادی عدد ۵,۹۸ است که در فصل گذشته عدد ۵,۸۴ ارزیابی شده بود. نگاه اجمالی نشان می‌دهد همانند فصل گذشته محیط جغرافیایی با عدد ۴,۲۴ و محیط مالی با عدد ۷,۹۳ به ترتیب مساعدترین و نامساعدترین محیط‌ها بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین بوده‌اند.

۲۸ آذر- پایگاه خبری اتاق ایران

ملی محیط کسب و کار ایران در تابستان ۱۳۹۶، عدد ۵,۹۲ (عدد ۱۰ بدترین ارزیابی است) به دست آمده است که تا حدودی بدتر از وضعیت این شاخص در ارزیابی فصل گذشته (بهار ۱۳۹۶ با میانگین ۵,۸۱) است. میانگین ارزیابی محیط اقتصادی عدد ۵,۸۴ است که در ارزیابی فصل گذشته عدد ۵,۷۷ حاصل شده بود و میانگین ارزیابی محیط

شرایط کسب و کار در بخش‌های اقتصادی
بر اساس نتایج این پایش در تابستان ۱۳۹۶، وضعیت محیط کسب و کار در بخش کشاورزی در مقایسه با بخش‌های صنعت و خدمات مناسب‌تر ارزیابی شده است. در بین رشته فعالیت‌های اقتصادی، رشته فعالیت‌های: ۱-آموزش ۲-ساختمان ۳-اداری و خدمات پشتیبانی، به ترتیب دارای بدترین وضعیت کسب و کار و رشته فعالیت‌های: ۱-خدمات مربوط به تأمین جا و غذا ۲-املاک و مستغلات و ۳-آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت‌های تصفیه، به ترتیب بهترین وضعیت کسب و کار را در مقایسه با سایر رشته فعالیت‌های اقتصادی در کشور داشته‌اند.

نظریه شین

بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین، شاخص

شاخص محیط کسب و کار بر حسب بخش‌های عمده اقتصادی

بخش	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	درصد تغییرات
کشاورزی	۵/۵۰	۵/۵۹	۱/۵۳
صنعت	۵/۵۲	۵/۷۳	۳/۸۴
خدمات	۵/۵۸	۵/۷۱	۲/۳۰

* مثبت بودن درصد تغییرات به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به فصل گذشته است.

خوب بود اما باید پذیرفت که شهرداری اگرچه در ساخت و راه‌اندازی نمایشگاه خوب عمل کرد اما قطعاً بهره‌برداری از نمایشگاه امری تخصصی است و اتاق بازرگانی تهران می‌تواند هم در تکمیل سایت نمایشگاه و هم در بهره‌برداری از آن می‌تواند همراه و کمک‌کننده شهرداری و شورا باشد. خوانساری افزود: می‌توان یک همکاری سه‌جانبه بین اتاق تهران، شهرداری و سرمایه‌گذاران و مشاوران خارجی ایجاد کرد تا نمایشگاه شهر آفتاب پربارتر و مؤثرتر در اقتصاد ملی اداره شود و شاید بتوان به این ترتیب به‌طور کل تمام نمایشگاه‌های داخلی و بین‌المللی را در این محل برگزار کرد.

او با اشاره به لزوم جذب سرمایه‌گذاری خارجی با توجه به کمبود اعتبار برای تکمیل پروژه‌های اقتصادی و زیرساخت‌ها گفت: برای رسیدن به رشد هشت درصدی در سال حدود ۵۰ میلیارد دلار سرمایه نیاز است از سوی دیگر برای تکمیل طرح‌های توسعه‌ای و بهبود زیرساخت‌های شهر تهران نیز احتمالاً نمی‌توان تنها بر سرمایه داخلی اتکا کرد و باید برای رسیدن به هدف‌گذاری‌های انجام شده از سرمایه‌گذاری خارجی نیز سود برد.

خوانساری اظهار کرد: اتاق تهران با راه‌اندازی مرکز خدمات سرمایه‌گذاری و برقراری ارتباط قوی با نهادهای بین‌المللی فعال در حوزه فاینانس به شورا و شهرداری شهر تهران کمک کند و کارهای مشترکی انجام دهد.

به گفته او اگر رویکرد شهرداری و شورای شهر تهران استفاده از سرمایه‌گذاری خارجی باشد سریع‌تر می‌تواند پروژه‌های شهری را تکمیل کند و به بهره‌برداری برساند.

خوانساری سومین مسئله مورد اشاره را به مسئولیت اجتماعی بنگاه‌ها اختصاص داد و اقدامات اتاق تهران در این حوزه را تشریح کرد. او گفت: اتاق تهران در زمینه بهبود وضعیت کودکان کار با کمیته امداد تفاهم‌نامه دارد. شورای شهر و شهرداری تهران هم می‌توانند به‌عنوان ضلع سوم وارد این تفاهم‌نامه شوند. در حال حاضر بسیاری

پیشنهاداتی برای همکاری مدیریت شهری و بخش خصوصی

سخنان مسعود خوانساری رئیس اتاق ایران

به گفته او برای توانمندسازی اعضا و تشکل‌های بخش خصوصی، اتاق تهران یک مرکز آموزش دارد که دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی متعدد برگزار می‌کند.

خوانساری ادامه داد: اتاق تهران با مرکز فنی و حرفه‌ای و موسسه WIFI اتریش همکاری سه‌جانبه‌ای برای ارائه آموزش‌های فنی و مهارتی آغاز کرده چرا که در چند دهه گذشته نظام آموزشی ما مدرک محور بوده و کمتر روی مهارت کار کرده است.

او در ادامه سخنان خود تأکید کرد که شورای شهر تهران و اتاق تهران دو نهاد مدنی و انتخابی هستند که می‌توانند در حوزه مسائل اقتصاد شهری با هم همکاری و هم‌افزایی خوبی داشته باشند ضمن اینکه اتاق تهران حدود ۶۰ درصد از فعالیت‌های اقتصادی کشور را پوشش می‌دهد و در این میان سهم شهر تهران بسیار بالاست.

زمینه‌های همکاری اتاق تهران و شورای شهر رئیس اتاق تهران، اولین موقعیت همکاری اتاق تهران و شورای شهر را مسئله نمایشگاه‌ها خواند و افزود: خوشبختانه سال گذشته شهرداری تهران نمایشگاه شهر آفتاب را راه‌اندازی کرد. با توجه به مشکلات ترافیکی نمایشگاه بین‌المللی، این اقدام گامی مؤثر و

سی‌ودومین نشست شورای اسلامی شهر تهران، با حضور و سخنرانی مسعود خوانساری، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران برگزار شد. مسعود خوانساری که به دعوت اعضای شورای اسلامی شهر تهران در این نشست حضور یافته بود طی سخنانی ابتدا به معرفی پیشینه و خدمات اتاق بازرگانی تهران پرداخت و در ادامه از ظرفیت‌های همکاری اتاق تهران و شورای شهر تهران به‌عنوان دو نهاد مدنی گفت.

خوانساری با بیان اینکه اتاق تهران هشت کمیسیون تخصصی و در مجامع و نهادهای تصمیم‌گیر بسیاری، نماینده دارد افزود: اتاق بازرگانی مشاور سه قوه است و به‌عنوان نماینده بخش خصوصی برای تدوین لوایح، طرح‌ها، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌ها مورد مشورت و نظرخواهی قرار می‌گیرد. نماینده اتاق بازرگانی می‌تواند مانند نمایندگان مجلس در صحن مجلس سخنرانی داشته باشد.

رئیس اتاق تهران ادامه داد: توانمندسازی اعضا، مطالبه‌گری و دفاع از حقوق بخش خصوصی و تعامل با دولت و سایر قوا، نهادها و سازمان‌ها از وظایف اتاق بازرگانی است.

از بنگاه‌های تولیدی و برندهای معروف که عضو اتاق تهران هستند بخشی از فروش خود را به حمایت از کودکان کار اختصاص می‌دهند که از طریق اتاق تهران در اختیار کمیته امداد قرار می‌گیرد.

به گفته رئیس اتاق تهران، شهرداری پایتخت هم می‌تواند در این زمینه فعالانه وارد شود و با توجه به ظرفیت و توانی که دارد به بهبود این معضل کمک کند.

خوانساری ادامه داد: مورد چهارم مسئله استارت‌آپ‌ها و کارآفرینی نوین برپایه فناوری است. به عینه دیده‌ایم که تحولات بزرگ و مثبتی در حوزه‌های مختلف مانند حمل‌ونقل شهری رخ داده است که هم موجب کاهش هزینه‌ها شده و هم سرعت سیر در شهر تهران را بالا برده است. اتاق تهران با زمینه‌ای که برای بروز و حمایت از استارت‌آپ‌ها فراهم آورده است می‌تواند محل همکاری شورای شهر و اتاق تهران باشد.

همکاری اتاق تهران و شهرداری در حوزه توسعه و نوسازی خطوط حمل‌ونقل شهری از دیگر پیشنهادات خوانساری بود که می‌تواند در جلسات کارشناسی مشترک بین دو طرف به نتیجه مطلوبی برسد.

مشکلات بخش خصوصی

رئیس اتاق تهران در بخش پایانی سخنان خود به بخشی از مشکلات بخش خصوصی

پرداخت که با تعامل با شورای شهر می‌تواند تسهیل شود.

خوانساری با نام بردن از فرآیند طولانی صدور پروانه ساخت در تهران به عنوان یک معضل گفت: اگر همین امروز برای دریافت یک پروانه ساخت در تهران اقدام شود حدود ۹ ماه طول می‌کشد تا این پروانه صادر شود. این روند سنگین و بروکراتیک به معضل پیچیده‌ای تبدیل شده است که شورا می‌تواند با در نظر گرفتن تمامی جوانب امر، نسبت به تسهیل این فرآیند اقدام کند.

او از تبدیل واحدهای مسکونی به واحدهای اداری برای بهره‌برداری توسط شرکت‌ها به عنوان دیگر مشکل بخش خصوصی یاد کرد و گفت: ما پیشنهاد می‌دهیم که به جای پرداخت هزینه بالای اولیه، به صورت ماهانه به شهرداری اجازه پرداخت کنند که می‌تواند یک منبع درآمد مستمر برای شهرداری باشد و هم مشکل شرکت‌ها حل می‌شود. ضمن اینکه جلوی مشکلات مترتب بر وضعیت فعلی نیز گرفته می‌شود.

رئیس اتاق تهران در پایان سخنان خود پیشنهاد داد که هر شش ماه یکبار نمایندگان شورای شهر و نمایندگان بخش خصوصی در اتاق تهران با یکدیگر نشست مشترکی برای هم‌افزایی و همفکری در جهت حل مشکلات شهر تهران برگزار کنند.

در ادامه این نشست اعضای شورای شهر

تهران در سخنانی بر لزوم همکاری شورا و اتاق تهران تأکید کردند. درخواست برای چاره‌اندیشی و همکاری در حل معضلاتی چون بیکاری به‌ویژه برای زنان و جوانان، حمل‌ونقل، آلودگی، تأمین مالی پروژه‌های شهرداری، واگذاری امور خدمات شهری به بخش خصوصی، ساماندهی شبکه توزیع، جلب سرمایه‌گذاری خارجی برای پیشبرد پروژه‌های شهر تهران از جمله پیشنهادات اعضا بود.

در پایان این نشست نیز محسن هاشمی تأکید کرد که شورای شهر با توجه به تجربه مطلوب واگذاری پروژه‌ها به بخش خصوصی مانند اتوبان پردیس، باید با شناسایی پروژه‌های شهری آنها را به‌طور شفاف و با گزارش‌دهی دقیق به فعالان بخش خصوصی واقعی واگذار کند. رئیس شورا گفت: بخش خصوصی هم‌چنین می‌تواند به کمک حمل‌ونقل درون شهری بیاید و با هوشمندسازی چه در مورد مسئله پارک خودرو و چه حرکت خودرو در مناطق پرتدد و اخذ عوارض به مسئله آلودگی و ترافیک کمک کند. هاشمی بر تداوم جلسات و نشست‌ها بین اتاق تهران و شورای شهر تهران تأکید و آن را باعث بهبود وضعیت مدیریت شهری عنوان کرد و گفت: تمامی کمیسیون‌های شورای شهر می‌توانند در مورد مسائل مشترک با اتاق تهران وارد همکاری شوند.